

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤษดาพรรณ หงส์ลดารมภ์. ๒๕๓๙. ปริชเจทมมมมมใหม่. ภาษาและภาษาศาสตร์
๑๔ (มกราคม-มิถุนายน): ๑-๑๔.
- แก้วใจ จันทร์เจริญ. ๒๕๓๓. คำรึ้นหูในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชา
ภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตราภรณ์ เกียรติไพบูลย์. ๒๕๒๕. คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทย: การวิเคราะห์เชิง
อรรถศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. ๒๕๔๒. หน้าที่ของอุปลักษณะจากมุมมองของผู้พูดภาษาไทย.
ภาษาและวรรณคดีไทย ๑๖ (ธันวาคม): ๒๕๙-๒๖๘.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. ๒๕๔๖. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ๒๒๐๑ ๖๐๙ อรรถวิเคราะห์.
ภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๔๖ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นววรรณ พันธุเมธา. ๒๕๒๗. ไวยากรณ์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์น
การพิมพ์.
- นววรรณ พันธุเมธา. ๒๕๔๔. คลังคำ. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นิตยาภรณ์ ธนสิทธิสุรโชติ. ๒๕๔๕. กลไกการเปลี่ยนแปลงประเด็นในการสนทนาภาษาไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตดา รสิทวรรณ. ๒๕๔๔. การครอบครองการสนทนาในสถานการณ์การสื่อสารแบบเป็น
ทางการและไม่เป็นทางการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพพรรณ พึ่งจิม. ๒๕๔๒. กลวิธีการถามในปริชเจทการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์สองประเภท.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี กุลละวณิชย์. ๒๕๓๓. ผู้พูดกับประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ. อักษรศาสตร์
๑๒ (มกราคม): ๔๖-๕๓.

- ปวีณา วัชรสุวรรณ. ๒๕๔๗. กลวิธีการกล่าวแย้งในภาษาไทยของผู้ที่มีสถานภาพต่างกัน: กรณีศึกษาของครูและนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์. ๒๕๔๑. Phonological Variation and Attitudinal Meaning: A Case Study of Discourse Markers in Thai. ภาษาและภาษาศาสตร์ ๑๗ (กรกฎาคม-ธันวาคม): ๖๙-๙๐.
- มัลลิกา คณานุรักษ์. ๒๕๔๖. เทคนิคการเป็นพิธีกรที่ดี. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- มาลี บุญศิริพันธ์. ๒๕๓๗. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ประกายพริก.
- เมตตา วิวัฒน์านุกูล. ๒๕๔๕. หลักการสัมภาษณ์ในวงการบริหารการสื่อสารมวลชนและการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วิจิตรมาตรา, ชุน (สง่า กาญจนาคพันธุ์). ๒๕๔๑. พิมพ์ครั้งที่ ๔. สำนวนไทย. กรุงเทพมหานคร: สยามส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ศุภธิดา เทียมสมบุญ. ๒๕๔๑. กลไกทางภาษาในการตอบคำถามของนักการเมืองไทยในการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรยุทธ สุทัศนะจินดา. ๒๕๔๗. กรรมกรข่าว. พิมพ์ครั้งที่ ๒๕. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สรยุทธ สุทัศนะจินดา. ๒๕๔๗. กรรมกรข่าว ๒ งานรับเหมา. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สรยุทธ สุทัศนะจินดา. ๒๕๔๘. คุยนอกสนาม. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สิริยา ทับทัน. ๒๕๔๓. กลวิธีทางภาษาในการถามซัก ถามค้ำน ถามติง ในการพิจารณาคดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริลักษณ์ หุ่นศรีงาม. ๒๕๔๔. การศึกษาประโยคภาษาไทยที่มีคำว่า "ทำไม" ทางด้าน อรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุภางค์ จันทวานิช. ๒๕๔๐. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร. ๒๕๔๑. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ๒๒๐๑ ๑๑๑ การใช้ภาษาไทย. ภาคต้น ปีการศึกษา ๒๕๔๑ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ๒๕๔๑. ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Austin, J. L. 1962. How to do things with Word. Oxford: Oxford University Press.
- Briggs, C. L. 1986. Learning how to ask. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, G., and George, Y. 1983. Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, P., and Levinson, S. 1978. Universals in language usage: Politeness phenomena. In E. Goody (ed.), Questions and politeness, pp.150-177. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, P., and Levinson, S. 1987. Politeness: Some universals in lageuage use. Cambridge: Cambridge University Press.
- Harris, S. 1991. Evasive action: How politicians respond to questions in political interviews. In P. Scannell (ed.), Broadcase talk, pp. 76-99. London: Sage.
- Ilie, C. 1999. Question-Response Argumentation in Talk show. Journal of Pragmatics 31: 975-999.
- Levinson, S. C. 1983. Pragmatics. Cambridge: Cambridge University Press.
- Livingstone, S., and Lunt, P. 1994. Talk on Television. Audience participation and public debate. London and New York: Routledge.
- Macaulay, M. 1996. Asking to ask: The strategic function of indirect request for information in interview. Pragmatics 6: 491-509.

- Marie, A., and Vandenberg, S. 2000. Towards an Analysis of Interpersonal Meaning in Daytime Talk ShowS. English Media Texts Past and Present, pp. 217-238. Amsterdam: Publishing company.
- Renkema, J. 1993. Discourse Studies: An Introductory Textbook. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing company.
- Richard, J. C., and Richard W. Schimidt. 1983. Conversational analysis. In Jack C. Richards and Richards W. Schmidt (ed.), Language and communication, pp. 117-154. New York: Longman.
- Sacks, H., et al. 1974. A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation. Language 50: 696-734.
- Schiffrin, D. 1994. Approaches to Discourse Analysis. Oxford: Blackwell.
- Searl, J. R. 1969. Speech Acts. Cambridge: Cambridge University Press.
- Searl, J. R. 1976. A Classification on Illocutionary act. Language in Society 5: 1-23.
- Stubbs, M. 1983. Discourse Analysis: the Sociolinguistic Analysis of Natural Language. Great Britain: Basil Blackwell.

ภาคผนวก

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ตกเป็นประเด็นข่าวในด้านลบ
เขาหาว่าผมเป็นเจ้าพ่อ...อาบ อบ นวด

ผู้สัมภาษณ์ : สรยุทธ สุทัศนจินดา
ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์

สวัสดีครับ. ถึงลูกถึงคนวันนี้ เป็นประเด็นเรื่อง, อาบอบนวดครับ. เป็นประเด็นร้อนแรงเป็นอย่างยิ่งก็ เพราะว่าบุคคลซึ่ง, สังคม. เจ้าหน้าที่รัฐ. ระบุตามข่าวครึกโครมมาหลายเดือนพอสมควรว่า, เป็นเจ้าพ่ออาบ อบ นวด. และถ้าย้อนกลับไปเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคมที่ผ่านมา วันนั้นเกิดเหตุสะเทือนขวัญพอสมควร และถูกวิจารณ์ กันอย่างอื้ออึงทั้งบ้านทั้งเมือง. เรื่องมีกลุ่มกองกำลังชายฉกรรจ์บุกเข้าไปรีอ, ทำลายบาร์เบียร์. ย่านสุขุมวิทชอย ๑๐. ที่บอกเป็นประเด็นครึกโครมก็เพราะว่า ๑. เป็นกองกำลัง ๒. เข้าไปในยามวิกาล ๓. ตอนหลังมีการออก หมายจับ, นายทหารคนดัง. ซึ่งตอนหลังก็ถูกสั่งพักราชการไปอย่างน้อย ๒ คน. จับชายฉกรรจ์ไปร้อยกว่าคน. และในเวลาต่อมาได้มีการขออนุมัติศาลออกหมายจับ, เสีย. ซึ่งว่ากันว่าเป็นเจ้าพ่ออาบ อบ นวด ที่ว่านี้. แต่เป็น การออกหมายจับหลังจากที่เจ้าตัวเดินทางไปต่างประเทศหนึ่งวัน. เรื่องนี้เป็นเรื่องที่วิจารณ์กันทั้งบ้านทั้งเมือง ส่วนหนึ่ง และก็ยังโยงไปในเรื่องของ, ป้อมตำรวจ. ซึ่งย้อนไปเมื่อ ๔-๕ เดือน ไปที่ไหนมาไหนจะเห็นป้อมตำรวจ ตามสี่แยกต่าง ๆ. จะเขียนเอาไว้ว่าเป็นป้อมที่ได้รับการสนับสนุนบริจาคโดยมูลนิธิต้นตระกูลกมลวิศิษฎ์. แล้วหลังจากเกิดเรื่องนี้ป้อมเหล่านี้ก็ถูกรีอ. ถูกเปลี่ยน. นี่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคน ๆ เดียว.

วันนี้ถึงลูกถึงคนจะถามไถ่กัน เพราะว่าเจ้าตัวก็ออกมาร้องขอความเป็นธรรม ความจริงแล้วยังมีอีก เรื่องหนึ่ง. เพราะมูลนิธิปวีณา หงสกุล บุกเข้าไปในสถานอาบ อบ นวด แห่งหนึ่งที่ชื่อว่า "ซอนโนลูลู". แล้วก็ไป ช่วยเด็กผู้หญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ๓ คนออกมา และมาแจ้งความดำเนินคดีกับเจ้าของสถานบริการซึ่งก็คือคนที่ ถูกหาว่าเป็นเจ้าพ่ออาบ อบ นวด คนนี้. ในข้อหาไปให้เด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีไปค้าประเวณี. นี่ก็คืออีกเรื่องหนึ่งซึ่ง โยงใยกับบุคคลคนนี้. ล่าสุดเจ้าตัวมาร้องขอความเป็นธรรมบุกขึ้นไปบน..ไม่ใช่บุกครึ่งเดินขึ้นไปบนสำนักงาน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. แล้วก็บอกว่า, เจ้าหน้าที่ซึ่งมีข่าวล่าสุดว่า ป.ป.ง. (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน) อาจจะยึดทรัพย์. ยึดทรัพย์. เรื่องเกี่ยวกับการค้าประเวณี. เจ้าตัวบอกว่าเลือกปฏิบัติ. ทำไมจึงจ้อง ยึดทรัพย์ผมคนเดียว. ที่ไหนบ้าง, มีอาบ อบ นวด ทุกคนก็รู้. แต่ทำไมไม่ไปจับ. ผมไม่ได้ฆ่าคน. ผมไม่ได้ค้ายา เสพติด. ผมทำธุรกิจให้บริการ ให้ความสุข. เป็นทางออกทางหนึ่งของผู้มีความเครียดจากเรื่องงานและครอบครัว. เจ้าตัวบอกว่าทุกคนที่ไปใช้บริการมีความสุข. มีรอยยิ้ม. ไม่ได้ไปลากคอข่มขู่ใครให้มาซื้อบริการ หรือมาค้า บริการซักคนนึง. เจ้าตัวบอกว่าถ้ารัฐบาลต้องการจะเลิก. ง่ายนิดเดียวก็คือไปยกเลิกพระราชบัญญัติสถาน บริการ. และก็เลิกให้หมด. อย่านำเลือกปฏิบัติ. และยังพูดถึงการร้องขอความเป็นธรรมว่าทำไมต้องมารื้อป้อม ตำรวจของผม. ทำไมต้องมารื้อของตระกูลผม. เพราะตระกูลก็บริจาคมายาวนาน. และยังพูดถึงธุรกิจ, เจิงหมด. ธนาคารไม่ให้. ธุรกิจบ้านจัดสรร ที่ดิน ที่เจ้าตัวบอก และรวมถึงอาบ อบ นวด ๖ แห่ง ต้องประกาศขายแล้ว. เปิดโปงอีกต่างหากว่า, ถ้าเล่นกันอย่างนี้ วันหนึ่งจะออกมาบอกว่า, ทำธุรกิจอย่างนี้ต้องจ่ายเงิน ไม่อย่างนั้นอยู่ ไม่ได้. ตำรวจคนไหน หน่วยไหนรับเงิน รับทอง. นักการเมืองคนไหนขี้เมื่อย. วันนี้ถึงลูกถึงคนจะคุยกับคุณ ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ครับสวัสดีครับ. เดี่ยวจะกลับมาคุยกันนะครับว่า,

- ณ. : คุณชววิทย์หายใจทั่วท้องหรือยังครับตอนนี้.
 ต. : ทั้งใจเลยครับ.
 ณ. : ทั้งใจเลยนะครับ. เดี่ยวจะกลับมา วันนี้จะเปิดทุกอย่าง.
 ต. : เปิดทุกอย่าง ไม่มีเหลือ.
 ณ. : ไม่มีเหลือเลยนะครับ.
 ต. : หลังชนฝ่าหมายังเท่า ผมไม่ใช่หมา ผมเป็นคน ผมก็ต้องพูดมัน.

ครับเดี๋ยวกลับมาคุยกัน. รวมถึงท่านผู้ชมที่. สนใจเรื่องนี้. ไหน ๆ เราคุยเรื่องเจ้าพ่อ อาบ อบ นวด เนี่ย. ลองแสดงความเห็นกันดูนะครับ. โดยไม่สามารถเอาไปอ้างอิงที่ไหนนะครับ. เพราะว่าท่านจะส่งเอสเอ็มเอส (SMS). ส่งเข้ามาทางอิน เทอร์เน็ต. สังคมไทยยังคงจะมีอาบ อบ นวด หรือไม่. แล้วท่านเห็นอย่างไรกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น. ส่ง SMS หรือเขียนเข้ามาในเว็บไซต์ www.mcot.net ครูเดียวเดี๋ยวกลับมา ถึงลูกถึงคน ครับ.

กลับเข้าสู่ถึงลูกถึงคนครับ. ผมตามคุณชววิทย์ก่อน

- ณ. : คุณชววิทย์เป็นมาเพียหรือเปล่า.
 ต. : ผมจบการศึกษาระบบธรรมศาสตร์ คณะบัญชี. จบปริญญาโทที่สหรัฐอเมริกา ซานดิเอโก. ผมเป็นมาเพียหรือเปล่าครับ.
 ณ. : จบการศึกษาไม่ได้เกี่ยวกับเป็นมาเพียหรือเปล่า. ถ้าจบการศึกษามาทำธุรกิจผิดกฎหมาย. มาทำตัวเป็นเจ้าพ่อ. ใช้วิธีการนอกกฎหมาย ก็เป็นมาเพีย.
 ต. : Σ ถูกต้องครับท่าน!. แต่ผมทำตามกฎหมายทุกอย่าง. พ.ร.บ. สถานบริการอนุญาตให้ผมทำ. ผมทำภายใต้กฎหมาย. ผมไม่เคยมีคดีอาญา. ผมไม่เคยมีประวัติ. ผมทำตามกฎหมายทุกอย่าง. ผมถามว่าที่ผมทำอยู่ทุกวันนี้เนี่ย. ใครอนุญาตให้ผมทำ.
 ณ. : รัฐ
 ต. : Σ รัฐ! ก็มันนะสิ.
 ณ. : ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ.
 ต. : มาตรา ๓/๑, ๓/๒, ๓/๑ เต็มไร่ รองเงิง. ๓/๒ อาบ อบ นวด. ๓/๓ โรงน้ำชา.
 ณ. : ขออนุญาตถูกต้อง.
 ต. : Σ ถูกต้อง! ทุกอย่าง.
 ณ. : เสียภาษี...
 ต. : เสียภาษีเดือนละ ๓ ล้าน. ผมไม่กล้าโกหก. ผมบอกได้เลยว่าทุกวันนี้ผมเสียภาษีสรรพากรเต็มเม็ดเต็มหน่วยเดือนละ ๓ ล้าน.
 ณ. : Σ เดือนละ ๓ ล้าน
 ต. : Σ เดือนละ ๓ ล้าน!
 ณ. : มีกี่แห่งอะ.
 ต. : ๖ แห่ง.

- ณ. : ๖ แห่ง. แล้วก็ไม่มีที่ไหนผิดกฎหมาย.
- ต. : ผมทำตามกฎหมายทุกอย่าง. ถ้าผมทำผิดกฎหมายผมกล้ามานั่งตรงนี้เหวอครับ.
- ณ. : เป็นเจ้าพ่ออาบ อบ นวด ได้มั๊ย.
- ต. : เรียกผมเจ้าพ่อก็ได้. แต่ว่าผมไม่ได้เกเร. ผมทำธุรกิจ. ผมมีลูกต้องดูแล. ผมไม่เคยไปโกงใคร. ผมไม่เคยเอาเงินไปจี้หัวใครให้มา. ผมถามหน่อยว่าทุกวันนี้ทำอยู่เนี่ย, มีใคร, ไปบังคับเค้ามา. ทุกคนมาเองหมด. (มา)
- ณ. : (แต่) เป็นธุรกิจที่ผิดศีลธรรมนะ.
- ต. : ผิดศีลธรรมนี่ต้องคิด. อันนี้ผมไม่ทราบ. มันเป็นทางออกทางหนึ่งของสังคม. ผมถามว่าคุณมีความเครียดคุณจะไปไหน.
- ณ. : เข้าวัด. อ่านหนังสือ. ดูหนัง. ฟังเพลง.
- ต. : หรืออาจจะเข้าอาบ อบ นวด. เข้าเลาจี. หรืออาจจะดูอะโกโก้. หรืออาจจะ! ไปออฟฟิศ. ผมถามคุณหน่อยว่าสังคมมีทั้งสองอย่าง. ถามว่าในสังคมมีคนดีหมดมั๊ย. ผม (ก็อยากบอก)
- ณ. : (คนทำธุรกิจ)
- อย่างนี้ไม่คิดในใจเหวอว่ามันผิดนะ.
- ต. : ผมคิดว่ามันเป็นทางออก. ผมเป็นอาชีพที่เสริมสร้างความสุขให้คน. ผมถามหน่อยว่า (การเสริมสร้างความสุข)
- ณ. : (ผมถามตรง ๆ นะ) หากินกับน้ำกาม.
- ต. : ผมถามหน่อยว่าใคร. ผมเหวอ. หรือผู้หญิง. ถ้าผมผิด โรงแรมฆ่าฉันรูดก็ผิด. ผมผิดที่ไหนก็ผิด. มีที่ผมที่เดียวเหวอ.
- ณ. : แต่ของคุณชววิทย์ตอนนี่ใหญ่ที่สุด. เครื่องขายใหญ่สุด. เดวิสกรู๊ปใช้มั๊ยครับ. เดวิส=
- ต. : เดวิสกรู๊ป
- ณ. : =นี่มาจากชื่อคุณชววิทย์หรือเปล่านั้น.
- ต. : ผมชื่อเล่นเดวิส.
- ณ. : ชื่อเล่นเดวิส (หัวเราะ). เดวิสกรู๊ปมีอยู่ ๖ แห่ง. เป็นเครื่องขายที่ใหญ่ที่สุดตอนนี้.
- ต. : มีอยู่ ๖ แห่ง.
- เป็นเครื่องขายที่, ถ้าเรียกผมใหญ่ ผมไม่ใหญ่หรอก. ผมบริการคน. เป็นอาชีพบริการ. เสริมสร้างความสุข. ให้คนมาคลายความเครียดแค่นั้นเอง.
- ณ. : ทำไมคุณชววิทย์พูดถึงแต่โนงันดี. แ่งลบมันเยอะกว่าตั้งเยอะแยะไม่มอง.
- ต. : แ่งลบ. เราพูดมันก็ลบสิครับ แ่งลบ. (คนที่)
- ณ. : (สังคม) มันดูแล้วที่ไม่มีศีลธรรม.
- ต. : ถ้าอย่างนั้นเลิกเถอะ. ให้รัฐยกเลิกผมเลย! ยึด! พ.ร.บ. สถานบริการ. เลิก! เลิก! ให้หมด มาตรา ๓/๑, ๓/๒, ๓/๓ เลิกให้หมด. เลิกอะโกโก้. เลิกเลาจี. เลิกคาราโอเกะ. เลิกให้หมด. ผมก็เลิก. ผมคืนให้เลย.

- ณ. : แต่ต้องเลิกให้หมด.
- ต. : Σ เข้า. ผมเลิก. แต่นี่ก็รัฐให้ผมทำนะ! ผมผิดตรงไหน.
- ณ. : ครับ. ครอบครัวเค้าแตกแยก. คุณชววิทย์ไปทำธุรกิจอย่างนี้เนี่ย.
- ต. : ครอบครัวแตกแยกหรือครอบครัวสมาน. ครอบครัวแตกแยกหรือครอบครัวสมานสามัคคี. บ่อนอย่างเจี้ยแตกแยกหรือเปล่า. มีใครหมดตัวเพราะผมบ้าง. ผมถามหน่อยมีใครหมดตัวเพราะผมบ้าง. มีใครเดินเข้ามาแล้วบอกว่า, มาหาเดวิสแล้วหมดตัว. แต่ทำไมรัฐจึงส่งเสริมจ้ง.
- ณ. : ทำไมคุณชววิทย์จึงมาทำธุรกิจแบบนี้.
- ต. : ผมไม่ตั้งใจเดิมอาชีพผมเนี่ยจบจากอเมริกา มาผมทำหมู่บ้านจัดสรร. ศรีนครินทร์. เทพารักษ์. วันหนึ่งผมก็ไปกินข้าว. สถานบริการแห่งหนึ่ง แล้วก็พบว่าเค้าคุยกันเรื่องที่. เรื่องใบอนุญาต. ใบอนุญาตตามกฎหมาย ซึ่งเค้าบอกว่ามี แล้วจะมาเปิดสถานบริการอาบน้ำได้. ผมก็เปิดตั้งแต่วิกตอเรียที่แรก. ผมได้เงิน. ผมก็มาเปิดเอ็มมานูเอล. ผมได้เงินผมก็มาเปิดฮอนโนลูลู. ผมก็ไปเปิดอีกทั้งหมด ๖ ที่.
- ณ. : Σ มันรวยง่ายมากเลยหรือทำธุรกิจอาบ อบ นวด.
- ต. : ผมถามหน่อยว่าผมผิดมั๊ยที่ผมรวย.
- ณ. : ไม่ผิด. คือรวยไม่ผิดครับ แต่ว่ารวยง่ายมากเลยใช่มั๊ย.
- ต. : ผมถามว่า ผมผิดมั๊ยที่ผมเกิดมามีโชค. ในเรื่องทำธุรกิจ. ผมไม่ได้โกงใครนี่ครับ. ผมไม่ได้ไปค้ายาเสพติดนี่ครับ. ผมไม่ได้เอาปืนจี้หัวใคร.
- ณ. : Σ ทำธุรกิจอาบ อบ นวด ต้องใช้สิทธิพลมั๊ย.
- ต. : ใช้สิทธิพลมั๊ย. ผมว่า, ใช้เงินดีกว่า. ใช้เงินดีกว่า.
- ณ. : ใช้เงินดีกว่า. คือใช้คำว่าใช้เงิน. เงินคือสิทธิพล.
- ต. : เงินคือสิทธิพล. ในสังคมไทยคือระบบอุปถัมภ์. เงินก็คือส่วนหนึ่ง. คนไม่มีชน. คนไม่มีพวก. จะอยู่ได้ยังไง. นกต้องมีชน. คนต้องมีพวก.
- ณ. : เดี่ยวผมจะย้อนกลับมาถามเรื่องเงิน ว่าไปที่ไหนอย่างไร. แต่ผมถามกว้าง ๆ ก่อน จ่ายภาษีให้รัฐเดือนละ ๓ ล้าน. ปีละ ๓๖ ล้าน. จ่ายภาษีสังคมเดือนละเท่าไร.
- ต. : เดือนละ ๓ ล้าน.
- ณ. : ผมบอกอย่างนั้นนะ. ผมซื้อโรเล็กซ์นี่ชื่อเป็นถาด. ผมไม่ได้ชื่อเป็นเรือน.
- ต. : Σ โรเล็กซ์ของจริงนะ.
- ณ. : โรเล็กซ์จริง! ไม่ใช่โรเล็กซ์พัฒนาพงษ์. โรเล็กซ์เนี่ยผมซื้อเป็นถาด. เงินผมไม่เคยใส่ของ. ใส่ถุงปุย.
- ณ. : แบงค์อะไรอะ.
- ต. : แบงค์พัน.
- ณ. : ใส่ถุงปุยหรือ.
- ต. : Σ ใส่ถุงปุย.
- ณ. : ขนไปให้กันหรือ.

- ต. : คุณคิดว่าผมจะให้ยังไงละ. คุณคิดว่าผมทำธุรกิจคาราโอเกะเล็ก ๆ ยังต้องจ่าย. แล้วผมไม่ต้องจ่ายเหรอ.
- ถ. : ใส่อุปกรณ์เหรอ! แล้วโรเล็กซ์เป็นถาดเลยเหรอ!
- ต. : โรเล็กซ์เป็นถาด.
- ถ. : ก็เรือนอะ เป็นถาดเนี่ย.
- ต. : เป็นถาดก็อย่างต่ำ ๑๐ เรือน.
- ถ. : ผมย้อนกลับไปเรื่องที่คุณซูวิทย์โดนกล่าวหาสาหัสสากรรจ์ก็คือว่า. มีคนไปพบว่าในสถานบริการอาบ อบ นวด ของคุณซูวิทย์มีเด็กอยู่ ๓ คน อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี. คือคุณจะทำธุรกิจอะไร แต่ไม่ถึง ๑๘ ปี มันผิดกฎหมายแน่นอน. นี่คือผิด.
- ต. : ผิดแน่นอนอะ. ผมยอมรับถ้าเกิดผมทำ ผมรู้ ผมผิด. แต่ถ้าเกิดผมไม่รู้เด็กปลอมบัตรประชาชนมา, แล้วผมจะรู้มั๊ย.
- ถ. : โดยวิธีต้องรู้มั๊ย.
- ต. : ผมต้องรู้มั๊ย. สมมติว่ามีคนมาสมัครงานกับคุณ. เขาสำเนาบัตรประชาชนมาแสดงแล้วคุณรับเนี่ย แล้วคุณโทรไปที่ทะเบียนราษฎรมั๊ย. โทรไปที่อำเภอมั๊ยว่าเด็กคนนี้. พนักงานคนนี้. บัตรประชาชนจริงหรือเปล่า. แต่ถ้าผมพูดอย่างนี้เนี่ยจะไม่เชื่อผม. ผมมีเอกสารแสดงว่าหลังจากที่เด็ก ๓ คนนี้ทำงานกับผมแล้วเนี่ย. ออกไปก็ยังไม่ทำงานที่สถานบริการประเภทเดียวกับผมอีก. แล้วก็ปลอม! บัตรประชาชนอีก. อันนี้ผมไม่ได้พูด. ตำรวจ, มี, หมายถึง, อนุมัติในการออกหมายจับ.
- ถ. : เด็กที่มูลนิธิเค้าช่วยออกมาจากฮอนโนลูลูเนี่ย. ผมถามตรง ๆ ออกมาแล้วยังไปค้า...
- ต. : ที่อื่น.
- ถ. : ไปทำอาบ อบ นวด ที่อื่น.
- ต. : อ้อ. สถานบริการอาบ อบ นวด ที่อื่น.
- ถ. : Σ แล้วก็ไปปลอมบัตรประชาชนอีก. Σ
- ต. : โดนอีก.
- ถ. : แล้วตำรวจ สน...
- ต. : มักกะสัน.
- ถ. : แจ็งจับ.
- ต. : ออกหมายจับ. เด็กคนนี้อยู่ฐานะปลอมแปลงและใช้เอกสารราชการ.
- ถ. : ซึ่งเป็นบัตรประชาชน.
- ต. : เหมือนกัน. เหมือนที่ผมโดน.
- ถ. : คุณซูวิทย์กำลังจะบอกว่า ผมไม่รู้เหรอ.
- ต. : ผมรู้มั๊ยเนี่ย. ตำรวจยังออกหมายจับเลย.
- ถ. : อยู่ในวงการนี้ เหมเราทำมาาระดับนี้ ทำมาที่ปีแล้วอะ.

- ต. : ผมทำมา ๑๐ ปี. (ผมถามหน่อยว่า)
 ก. : (๑๐ ปี ต้องรอบคอบ) หน่อยมัย ต้องรู้มัยว่า ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ แล้วคุณมา
 ปลอมบัตร จะมาหลอกต้มผมเหวอ.
- ต. : ผมถามหน่อยอันนี้มันหน้าที่ผมหรือเปล่า. พนักงานของคนเป็นพันคน. เข้า. ออกวันหนึ่งก็คน.
 ผม ๖ ที่เป็นพันคน. ถามว่าผมรู้มัยว่าเนี่ยคนนี้ปลอมมา. ผมถามว่าผมระวังมัย ผมต้องระวัง
 แต่ไอ้เนี่ยมันเป็นหน้าที่ของผมหรือเปล่า. ที่เค้าปลอมมาแล้วผม (ต้องไปตรวจสอบ)
 ก. : (สังคม) เค้าเชื่อ
 กันว่าสถานบริการอาบ อบ นวด บางแห่ง ชอบเอาเด็ก ๆ มาขาย. ให้พวกโคแก่ทั้งหลาย.
- ต. : สถานบริการทั้งหมดของผม แม้แต่วันเดียวอายุ ๑๘ ผมยังไม่รับเลย. ถ้าผมพูดผิดขอให้
 ครอบครัวผมฉิบหาย. ผมพูดผิดคำนี้ไปขอให้ครอบครัวผมฉิบหาย.
- ก. : เพราะอะไรทำไม.
- ต. : เพราะผมไม่รู้.
- ก. : Σ เป็นที่ต้องการของตลาดไม่ใช่เหวอ. บางคนเค้าบอก.
 ต. : เด็ก ๆ เหวอ. ผมถามนิดนึงว่าคุณต้องเด็กแค่ไหน. ๑๘ ขึ้นไปโอเคมัย. กฎหมายบอก ๑๘
 แล้วผมทำไมต้องไปทำ ๓ คน. ผมมีพนักงานเป็นพันคน. ผมทำ ๓ คน แล้วผมรวยเหวอ. ผม
 รวยขึ้นอีกเหวอ! ทุกวันนี้ผมทำผิดหรือเปล่านั้นผมรวย. ผมผิดเหวอ. ผิดมากเลย. สังคม
 ประณามผมว่าผมเป็นคนรวย. ผมคิดกำไรให้สังคม.
- ก. : เพราะฉะนั้นยืนยันว่าไม่รู้จริง ๆ.
- ต. : ถ้าผมรู้เนี่ยนะ, ผมถามจริง ๆ คุณสรวุทธ ผมจะทำทำไม ๓ คน.
- ก. : มันอาจจะมียี่อื่นแต่คนยังจับไม่ได้.
- ต. : อันนั้นก็ดังไปดู่. ทำไมมาจับแต่ที่ผม. แล้วผมรู้มัยเนี่ย.
- ก. : มันอาจจะมียี่อื่นของคุณซุวิทย์เองใน ๖ แห่ง. แต่ว่ายังจับไม่ได้เป็นไปได้มัย.
- ต. : ผมมีหลักฐาน. ถ้าจะจับจับเลย.
- ก. : นางงามตุ๊กกระจกของคุณซุวิทย์เนี่ย. มีบัตรประชาชนทุกคน.
- ต. : เอ้า ถ้าไม่มี ผมจะทำตามได้ยังไง.
- ก. : เก็บบัตรประชาชนไว้ที่สำนักงานทุกคน.
- ต. : ถูกต้อง. ไม่นอกจากนั้นแล้วยังต้องส่งตำรวจ. Σ
 ก. : นางสาว ก. นาง ข. นาง ค.
 ต. : ตาม พ.ร.บ. สถานบริการ เราจะต้องทำบัตรประชาชน. สำเนาบัตรประชาชน. คือกรอก
 ทะเบียนประวัติ หรือเค้าเรียกว่าทะเบียนส่งตำรวจ.
- ก. : อ้อ นี่ตามขั้นตอนตามกฎหมาย. ผมไม่รู้ละอะ. ผู้หญิงในตุ๊กกระจกนี้ ส่งบัตรประชาชนให้
 ตำรวจทุกคน.
- ต. : ต้องส่ง ๆ.
- ก. : อยู่ดี ๆ จะแปลกปลอมเพิ่งมาสมัครวันนี้ จะเข้าตู้เลยได้มัย.

- ต. : สัปดาห์นี้ก็คือทำทะเบียนประวัติ. เด็กคนนึงเข้ามาก็ต้องดูต้องฝึก. ไม่ใช่จู้ ๆ เดินเข้าตู้ได้.
- ถ. : เค้านอกมีหาไซดีไลน์ไปทำงาน. แล้วก็มานั่งนอกตู้ ผมเคยอ่านเจอ.
- ต. : มี! ไซดีไลน์มี. นักศึกษา.
- ถ. : นั่นไง.
- ต. : ผมบอกว่าผมรู้มัยเนี่ย. เข้าไปในห้องสองต่อสอง. ผมรู้มัยว่าเค้าทำอะไรกัน. ถ้าอย่างนั้นผมจะบอกวิธีแก่ ทำยังงัยรู้มัยอะ. ทำกันคนละห้อง และมีช่องแล้วเอามือล้วงบีบอย่างเดียว.
- ถ. : คุณชิววิทย์ทำไมพูดในสิ่งที่ไปไม่ได้.
- ต. : ผมจะทำยังงัยละ ในเมื่อเค้าเข้าไปสองสอง.
- ถ. : เพราะฉะนั้นกำลังยืนยันว่าขั้นตอนปฏิบัติตามกฎหมายทุกอย่าง. ขออนุญาตถูกต้อง. เปิดตามเวลา. ปิดตามเวลา. ผู้หญิงอาบ อบ นวด ทุกคน มีบัตรประชาชน. และส่งให้ตำรวจเก็บไว้ด้วย. ถูกมัยอะ.
- ต. : ถ้าผมไม่กล้าจริงเนี่ย. ผมไม่มาออกหรอก. รายการนี้.
- ถ. : ๓ คนนั้นก็แปลว่าต้องอยู่ที่ตำรวจด้วย. เพราะฉะนั้นก็เท่ากับว่าปลอมส่งให้คุณชิววิทย์. แล้วคุณชิววิทย์ก็ต้องส่งให้ตำรวจ.
- ต. : ถูกต้อง. ถามว่าทำไมมาฟ้องผม. ถามว่าพนักงาน ๓ คนเคยทำจูเลียนา พาดพิงว่าเคยทำฮอนโนลลู. แต่ที่จูเลียนายกฟ้อง. ถามว่าทำไมต้องมาเล่นผมคนเดียว.
- ถ. : กำลังรู้สึกว่โดนเลือกปฏิบัติเหวอ.
- ต. : อ้าว. ก็เหมือนกับป้อมไง.
- ถ. : เค้าไปจับได้ที่ฮอนโนลลูไม่ใช่เหวอ.
- ต. : Σ ไม่ใช่ละ! ผิดแล้ว. พนักงาน ๓ คนนี้ทำอยู่ที่จูเลียนา แต่พาดพิงว่าเคยทำฮอนโนลลู. ผมเป็นสามล้อนะ.
- ถ. : สามล้ออะไรอะ.
- ต. : เหมือนกับสามล้อ. อันนี้หมวยไซ. ผมเป็นสามล้อ.
- ถ. : (หัวเราะ).
- ต. : โดนตบหัวแล้วลูบหลัง.
- ถ. : เพราะฉะนั้นยืนยันว่าไม่ผิด! ทำตามขั้นตอนทุกอย่าง. ทำธุรกิจนี้ก็ไม่ผิด!.
- ต. : ผมทำตามกฎหมาย. กฎหมายให้ผมทำ. ถ้ากฎหมายบอกว่าผิด พ.ร.บ. ก็คือคืนไป. คืนรัฐไป.
- ถ. : คุณชิววิทย์เดินไปตามถนน ถ้ามีคนรู้ว่าเป็นเจ้าของอาบ อบ นวด คุณชิววิทย์ยึดได้มัย. ภูมิใจมัย.
- ต. : ผมภูมิใจเหวอ. ทุกวันนี้ผมหลบ. ผมหลบ. ผมไม่เคยออกตัว. ผมบริจาดเท่าไร? ผมเคยออกไปเจอหน้ามัย.
- ถ. : Σ ก็นั่นไง ผมถึงบอกมันเป็นธุรกิจที่สังคมไม่ยอมรับไง.
- ต. : สังคมไม่ยอมรับ แต่สังคมต้องมี. ถ้าสังคมไม่ยอมรับ รัฐเลิกสิครับ. เลิกให้หมด เเลจ. เลิกให้หมดคาราโอเกะ. เลิกให้หมดอาบ อบ นวด.

- ณ. : เตรียมอะไรมาครับ.
- ต. : เตรียมเพลงมา.
- ณ. : จะทำอะไรอะ.
- ต. : ผมจะร้องให้ฟัง.
- ณ. : เอาจริงหรือ.
- ต. : จริงสิ.
- ณ. : เข้าลองดูอะ. ร้องเพลงอะไรอะ.
- ต. : แต่เสียงผมไม่เพราะนะ.
- ณ. : เข้าลองดูอะ.
- ต. : นางงามตุ๊กกระจก เทียร์ (ร้องเพลง น้ำตานองอาบสองแก้ม สายลมแยมพัดผ่านมา นาฬิกาบอกเวลาดังเตือนว่าเลยเวลานอน ทอดถอนใจไม่คำนึงหวังวันหนึ่งให้ผ่านไป ร่างของเธอถูกปรนเปรอชายด้วยดวงใจเหล็กแล้วระบบ สังคมทราทมทราวมเพราะคน ความยากจนมีใครทนได้ พอกี้แกแม่ไม่สบายน้องหญิงชายวัยกำลังหนุ่มฯ ข้าเพราะความที่เธอจน นีหรือคนสังคมรังเกียจ ช่วยผู้ชายระบายความเครียด สิบร้อยพันยันรัฐมนตรี).
- ณ. : เอาละครับพอกล่อมแกล่อม. กำลังจะบอกว่าเป็นการช่วยสังคมหรือ.
- ต. : ผมช่วยแน่นอน.

ผมขออนุญาตพักตรงนี้สักครู่หนึ่ง. ท่านผู้ชมดูแล้วก็. ตัดสินใจเอาเองนะครับ. เพราะว่าเป็นการฟังความฝ่ายเดียว. ผมก็พยายามถามแย้งในสิ่งที่ท่านผู้ชมคงอยากให้ผมถาม. แต่ว่าช่วงหน้าอย่าไปไหนครับเพราะว่าจะมีเรื่องรีอบาร์เบียร์. จริงที่เปล่าที่เขาตรงนี้ไปทำเอ็นเตอร์เทนเมนท์คอมเพล็กซ์. ครูเดียวเดียวกลับมาครับ

- ณ. : กลับเข้าสู่ถึงลูกถึงคนครับ. คุณชววิทย์เรื่องรีอบาร์เบียร์ ๒๖ มกราคม. ผมเคยคุยกับเจ้าของร้านค้าเค้าเจ็บปวดมากเลย. ทำไมคุณชววิทย์ไปทำหรือ.
- ต. : ถ้าผมทำ ผมคงเจ็บปวด. ที่ดินแปลงนี้ผมซื้อมา ๕๐๐ ล้าน. ผมถามหน่อยว่าอย่างผมต้องไปทำอย่างนั้นหรือ. ผมต้องไปรีอ. ผมต้องไปทำ.
- ณ. : ไปสั่งให้ใครทำ.
- ต. : จริง ๆ ๕๐๐ ล้านผมเป็นเจ้าของที่.
- ณ. : โฉนดของสุขุมวิท (ซิลเวอร์สตาร์).
- ต. : (สุขุมวิทซิลเวอร์สตาร์). เป็นเจ้าของที่. ได้รับการซื้อมาจากบริษัทเงินทุนทิสโก้. ผมจ่ายเงินสด ๕๐ ล้าน. ผมกู้ ๔๕๐ ล้าน. ผมเป็นเจ้าของที่. ผมเห็นว่ามีปัญหา. จริง ๆ ที่แปลงนี้มีปัญหามาตลอด. ตั้งแต่เจ้าของเดิมคือ บริษัทแสงศิริ. แล้วก็ตกมาถึงทิสโก้. ทิสโก้บอกคุณชววิทย์ซื้อมัยที่แปลงนี้. คุณชววิทย์ไปแก้ปัญหาเอาเองนะ. ทิสโก้ขายถูก ๆ ผมก็ซื้อ.
- ณ. : ที่ที่ไร.

- ต. : ๖ ไร่.
- ถ. : ๖ ไร่. ๕๐๐ ล้าน. ที่ตรงนั้นร้านค้าเค้กกับสัญญา กับ, ถ้าผมจำไม่ผิด ปี.ที.อาร์.
- ต. : ปี.ที.อาร์.
- ถ. : ปี.ที.อาร์. โฮลดิ้ง.
- ต. : คุณประสูติน้องหมอประเสริฐ.
- ถ. : ใช่ครับ. เค้กทำสัญญาเช่ากันอยู่.
- ต. : เช่ากันอยู่.
- ถ. : แล้วเค้กก็เก็บเงินเก็บทองกันแล้ว.
- ต. : เค้กเช่าอยู่แต่มันหมดอายุไปนานแล้ว. ตั้งแต่ปี ๔๓. ผมถามหน่อยว่าหมดอายุ ปี ๔๔ ก็หมดอายุ. ปี ๔๕ ก็หมดอายุ. ไม่เคยที่จะได้รับเงิน. ทิสโก้ไม่เคยรับเงิน. เพราะทิสโก้ต้องการขาย.
- ถ. : อ้อ. เค้กไปเก็บเงินกันเอง.
- ต. : พวกนั้นเค้กเก็บเงินเค้กไม่เคย, เค้กทำอะไรที่มันผิด.
- ถ. : คุณชววิทย์ซื้อที่มา. แต่ว่าต้องมาแก้ปัญหาคือมันมีบริษัทนั้นเค้กไปให้เช่าอยู่.
- ต. : เดี่ยวนะฮะ ๕๐๐ ล้าน ผมซื้อมา ผมก็ให้บริษัทนั้นเกิดเช่า.
- ถ. : บริษัทนั้นเกิด.
- ต. : บริษัทนั้นจ่ายเงินผม. ผมก็ยิ่งเอาไปให้ตำรวจดูเลยว่าผมมีรายรับเงินจากบริษัทนั้นเข้าบัญชีผม สุขุมวิท มีสัญญาเช่า ๑๕ ปี. ผมถามว่าผมก็ให้เค้กเช่าแล้วอะ.
- ถ. : Σ บริษัทนี้ก็ของคุณชววิทย์ด้วยหรือเปล่า.
- ต. : บริษัทของผมได้ยังไง. บริษัทของคุณชาติ คุณชาติเป็นกรรมการผู้จัดการ. เป็นลูกค้าผมที่เอ็มมานูเอล. คุณกันไปคุยกันมาผมบอกคุณชาติครับ ผมมีที่อยู่ สุขุมวิท ๑๐. แต่ผมทำอะไรไม่ได้. คุณชาติสนใจมั๊ย. คุณชาติบอกคุณชาติสนใจ. มันเป็นความได้โอกาสของคุณชาติเอง. คุณชาติก็เช่า. (จ่ายเงินผม).
- ถ. : Σ เช่าจาก) คุณชววิทย์ ๑๕ ปี แต่ปัญหาเดิมต้องไปแก้ปัญหา.
- ต. : แก้ปัญหาเองสิ. เพราะผมเป็นเจ้าของที่ผมให้เช่าไปแล้ว.
- ถ. : Σ ตามข่าวคือคุณชววิทย์จะไปทำเอ็นเตอร์เทนเมนท์คอมเพล็กซ์.
- ต. : ผมถามหน่อยนะครับ. รัฐบาลมีโซนนิ่ง. รัฐบาลออกกฎหมายโซนนิ่งมาแล้ว. ผมทำธุรกิจนี้ทำไมผมจะไม่รู้. Σ ว่า...
- ถ. : โซนนิ่งเค้กแบ่งโซนนิ่งรัชดา. เพชรบุรี. พัฒนพงษ์. โซนนิ่งสุขุมวิทไม่มี.
- ถ. : อยู่นอกโซนเหวอ.
- ต. : นอกโซน! เพราะฉะนั้นจะให้ใบอนุญาตไม่ได้!

- ณ. : อ้อ. ก็คือว่าไม่จริงที่จะไปทำเป็นเอ็นเตอร์เทนเมนต์คอมเพล็กซ์. จะไปทำอาบ อบ นวด. จะไปทำสถานบันเทิงที่นั่น ไม่จริง.
- ต. : เค้านอกว่ารัฐบาลไม่ให้ใจ. มีโซนนิ่งใจ.
- ณ. : ยุคนั้นออกโซนนิ่งแล้ว
- ต. : Σ ออกแล้ว::
- ณ. : แล้วสุขุมวิทไม่อยู่.
- ต. : สุขุมวิทนอกเขต.
- ณ. : ทางนิกเกิลเข้าไปทำอะไร.
- ต. : นิกเกิลจะใจจะเข้าไปเพื่อทำเป็นโรงแรม ๓ ดาว คล้าย ๆ ทำพลาซ่าให้เขา. เค้กก็มาบอกโอเคเดี่ยผม. ผมก็บอกโอเคให้เขาไป. ให้เขาเท่าไร. เค้กเข้าผม ๑๕๐ ล้าน.
- ณ. : ต่อ...
- ต. : ๑๕ ปีไป.
- ณ. : ๑๕ ปี ๑๕๐ ล้าน. ปีละ ๑๐ ล้าน.
- ต. : ผมถามว่า เอ! แล้วผมจะไปเดือดร้อนทำไม. ย้ายไปก็ย้ายไม่ได้. โซนนิ่งมี. ผมก็ให้เขา คุณชาลีก็ไปจัดการ.
- ณ. : แต่ตำรวจบอกว่าคุณชวิตที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการสั่งการให้ขายฉกรรจ์เข้าไปรีอ.
- ต. : เพราะอะไรรู้มั๊ยครับ. เพราะเป็นความซวย. เพราะว่าผมเป็นเจ้าของอาบอบนวด.
- ณ. : เจ้าของ...
- ต. : อาบอบนวด. ทุกคนดูเหมือนผมเป็นเจ้าของ. คนเคยดูมั๊ยว่าผมทำอะไรอีก. ทุกคนดูว่าผมแล้ว. แต่เคยคิดมั๊ยว่าไอ้ อาบอบนวด เนี่ย. ผมทำ. ไม่ใช่เพราะว่าผมตั้งใจทำ.
- ณ. : เพราะฉะนั้นคุณชวิตยกกำลังบอกว่าไม่รู้เรื่องหรือ ไอ้เรื่องรีอบาร์เบียร์.
- ต. : รีอบาร์เบียร์ผม::ผมเพิ่งรู้เพราะว่าผมคุยกับคุณชาลี.
- ณ. : คือนิกเกิลหนังสือพิมพ์. เค้กไปตรวจสอบมาว่าบริษัทเหมือนไม่มีตัวตน เหมือนกับว่าตั้งขึ้นมาเพิ่งจดมาเพื่อมารับงานนี้. รับงานรีอ
- ต. : โอเค. แต่คุณสรยุทธครับ. บริษัทสุขุมวิทซิลเวอร์สตาร์เพิ่งจดเหมือนกันนะครับ. ๗ วันก่อนที่ซื้อ. ผมถามหน่อยผมเป็นนักธุรกิจ. บริษัทเค้กเพิ่งจด. ผมถามหน่อยคุณสรยุทธทำธุรกิจอะไร.
- ณ. : ช่วงเวลาที่ให้เขาต่อเนื่องกันขนาดไหน. ต่อกันเลยมั๊ย.
- ต. : ต่อกันยังงั้นครับ.
- ณ. : หมายถึงว่าจดสุขุมวิทแล้วไปซื้อที่. จดสุขุมวิทซิลเวอร์สตาร์ ซื้อจากทิสโก้คือรับโอนมา จ่ายเงิน กู้เงิน.
- ต. : ใช่.
- ณ. : แล้วนานเท่าไรถึงไปให้นิกเกิลต่อ.
- ต. : หลังจากนั้นประมาณ ๓ อาทิตย์.

ทำไมจับชูวิทย์. จับเพราะอะไรชูวิทย์. เพราะอะไรถึงจับชูวิทย์.

- ณ. : ถ้าผมเป็นตำรวจผมก็บอกก็คุณชูวิทย์สิ่งไฉน.
- ต. : อ๊ะ. ไม่ใช่ชูวิทย์มีเงินหรือ.
- ณ. : คิดยังงั้นหรือ (ชี้มือไปที่ชูวิทย์).
- ต. : อ๊ะ ก็ทุกวันนี้ผมรวย.
- ณ. : คุณชูวิทย์ไปพบนายกเนี่ยนะครับ. ผมจำได้. ตกลงกันว่าจะไปเคลียร์เงินให้กับชาวบ้าน.
- ต. : ใช่ครับ. เคลียร์ไปแล้ว.
- ณ. : ชาวบ้านเขียนเข้ามาบอกเนี่ยยังไม่จ่ายเค้าเลย.
- ต. : เค้าจ่ายไป ๕๐ %. นิกเกิลเนี่ยผมโทรไปด่า. เค้าโทรมาหาผม ผมบอกว่าคุณชาลีคุณต้องจ่าย
เค้านะ. คุณทำแบบเนี่ย. ผมจับหายหมดแล้ว. ผมถามหน่อยว่าผมให้คุณเช่าเนี่ย... Σ คุณ,
- ณ. :
คุณชูวิทย์โทรไปด่าคุณชาลี.
- ต. : ชาลี ! โทรมาหาผม.
- ณ. : แล้วเค้าบอกว่า Σ เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ๆ ๆ. Σ ชาลีถูกตั้งขอหามั้ย.
- ต. : ถูกแน่นอน ! (หัวเราะ)
- ณ. : ถูกด้วย.
- ต. : ถูกแน่นอน. ถูกหมายจับ.
- ณ. : ถูกหมายจับ. แต่ยังไม่จับ.
- ต. : ยังไม่มอบตัว.
- ณ. : คุณชูวิทย์รู้มั้ยเค้าอยู่ไหน.
- ต. : ผมรู้ก็ดี ผมรู้ก็ดีสิครับ.
- ณ. : (หัวเราะ) เค้าโทรมา.
- ต. : เค้าโทรมาหาผม Σ
- ณ. : แล้วตกลงคุณชูวิทย์บอกไปจ่ายเค้าสิ.
- ต. : ผมบอกอย่างนี้ คุณชาลีทำอย่างนี้ไม่ถูกนะ. ผมไปปรับหน้าแทนคุณ. ผมไปหานายก. นายกเค้า
บอกว่า ท่านนายกทักษิณท่านบอกว่า คุณชูวิทย์เห็นใจคนจนเถอะ. ผมบอกท่านนายกครับ
ถ้าผมทำผิดผมยินดีใช้. ทุกวันนี้นิกเกิลจ่าย ๕๐% แต่ขอโทษที่การจ่ายเนี่ย. ผมถามหน่อยว่า
รถเข็นคันนี้เนี่ย. รถเข็นก๋วยเตี๋ยวที่เค้าเรียกร้อง. เค้าบอกมีทองอยู่ ๕ บาท. มีเงินสดอยู่
๕ หมื่น. คุณสรวุทธเชื่อหรือเปล่า.
- ณ. : ก็ต้องมาพิสูจน์กัน. Σ
- ต. : ก็ต้องมาพิสูจน์กัน. แต่ถ้าเค้าบอกว่ารถเข็นก๋วยเตี๋ยวเนี่ย ๕ พัน เค้า

- ต. : ผมบอกร้านค้าได้เลยว่าผมบอกคุณซาลีทุกครั้ง. แล้วคุณซาลีบริษัทนิกเกิลก็ยังไม่เคลียร์
 ทุกครั้ง. ไปเคลียร์เมื่ออาทิตย์ที่แล้วก็ยังไปจ่าย. ไปจ่ายที่ผู้เสียหาย, จ่ายตลอด. แต่ขอให้มีความ
 เป็นธรรมชาติ, คุณซาลีเนี่ย, จ่าย. แต่ที่เขียนหรืออันหนึ่ง ๓ หมื่นบาท. ถามหน่อยว่ามัน
 มีบาร์เบียร์ที่ไหนใช้ที่เขียนหรืออันหนึ่ง ๓ หมื่น.
- ถ. : นิกเกิลเนี่ย. ตกลงมีตัวตน.
- ต. : มีเหมือนสุนัขวิเศษสิครับ !
- ถ. : แล้วก็ได้เกี่ยวกับคุณซูวิทย์. ยืนยันว่า (ตรงนี้) .
- ต. : ไม่มี) ผู้ถือหุ้นเกี่ยวข้องกันเลย. ไม่มีผู้ถือหุ้น
 คนเดียวกัน ไม่มี.
 ถ. : พรรคพวกกัน. \sum ไม่มี. ถ้ามีก็จับเลยสิครับ. แต่ทำไมต้องมาจับผม.
 ต. : เอาละ. ตกลงถ้าไม่ผิดแล้วหนีทำไม.
 ถ. : ผมหนีที่ไหน. ผมไม่ได้หนี.
 ต. : เอ้า. เค้าจะออกหมายจับคุณซูวิทย์วันที่ ๑๔ หรือยังนี่ล่ะผมถาม...
- ต. : วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ออกหมายจับ. ผมไปวันที่ ๑๓.
 ถ. : นั่นแหละหนี.
 ต. : ไม่หนีอะ. ผมมีเอกสารแสดงให้ผมติดต่อซื้อโรงแรมที่ออสเตรเลีย. โรงแรมแมริออท โกลด์โคส.
 ขายผม ๖๐ ล้านเหรียญออสเตรเลีย. ผมไปอยู่ผมมีเอกสารติดต่อฝรั่งตลอด.
- ถ. : นัดหมายด้วยจะไปวันนี้ ! \sum นัดหมายวันที่ ๑๓ ! ผมไป ๓ วัน.
 ต. : ไม่ได้หนีหรอก.
 ถ. : เดี่ยวสิครับ. ผมไปแค่ ๓ วันนา. ๓ วันผมก็กลับแล้วนา. ผมไม่ได้ไปเป็นเดือนตามข่าว. ผม
 พาสปอร์ตผมได้.
 ถ. : อ้าว. ๓ วันแล้วก็กลับเหรออะ !
 ต. : ผมไป ๓ วันกลับอะ. ผมกลับไปทางสิงคโปร์แล้วก็เข้าภูเก็ต.
 ถ. : แต่ตอนนั้นรู้ว่าตำรวจออกหมายจับ.
 ต. : ผมไม่รู้ ! ถ้าผมรู้ผมจะกลับมาทำไมล่ะ.
 ถ. : แล้วทำไมต้องกลับมาทางสิงคโปร์เข้าภูเก็ต.
 ต. : ก็ตัวเครื่องบินมันเป็นยังงั้นนี่ครับ.
 ถ. : อ้อ ! ไม่ได้เป็นการลักลอบเข้ามา.
 ต. : ไม่ได้ลักลอบ ! บัดนี้พาสปอร์ตยังมีอยู่เลย. ผมเข้าภูเก็ตแล้วเนี่ย.
 ถ. : ตกลงยังงั้นแน่. ตำรวจตามที่ผมติดตามข่าวตำรวจเค้าบอกว่าคุณซูวิทย์แอบเข้ามา
 ต. : นั่งเรือมา

- ต. : รู้แล้วละ. ที่นี้ผมมาใช้ชีวิตตามปกติทุกอย่าง. ผมก็ทำงานถามหน่อยว่าผมรู้มั๊ย. ผมรู้แล้ว. ถามว่าตำรวจรู้มั๊ยมีหรือไม่รู้. มีหรือครับจะไม่รู้. ผมนั่งกินข้าวกับรองบางคน. วันนี้ยังกินกันอยู่ดี ๆ เลยเลี้ยงข้าวผม. คุยกับผม. แต่วันรุ่งขึ้นส่งตำรวจมาจับผม. มาบอกผมว่า, ชูวิทย์ที่ขอผลงานนะ. พี่จะขึ้นผู้การ. ชูวิทย์ให้ผลงานพี่นะ. ผมบอกเข้าทำไมรองทำยังงี้ละ. เมื่อวานยังกินข้าวกันอยู่เลย.
- ถ. : คุณชูวิทย์จะพูดอะไรก็ได้หลักฐานมันไม่มี. แต่ว่าเท่าที่ผมฟังจากตำรวจก็คือว่า, ตำรวจเค้าบอกว่าคุณชูวิทย์กลับมาแล้วหลบ ๆ ซ่อน ๆ. แล้วก็เปลี่ยนรถตลอด. มีขบวนคุ้มกันด้วยนะ. แล้วตำรวจต้องมั่นใจจริง ๆ ก็จับได้. ไม่ยั้งงั้นกลัวว่าคุณชูวิทย์จะใช้ขบวนคุ้มกัน. แล้วจะเกิดการปะทะกัน. แต่ดูข่าวไซ้มั๊ยครับ (ชี้มือไปที่ชูวิทย์).
- ต. : ฟัง, ไซ้ครับไซ้ผมเข้าใจ.
- ถ. : มันเป็นอย่างนั้นเลยหรือเหตุการณ์เนี่ย.
- ต. : คุณสรยุทธผมเข้าใจ. แต่คนอย่างผมผมไม่เคยมี ผมไปคนเดียว. ผมขี่มอเตอร์ไซด์. ผมไปคนเดียว.
- ถ. : อ้าว. วันนั้นรถแกงครับ.
- ต. : วันนั้นรถแกงไซ้. รถฮอนด้า. ผมเพิ่งซื้อมา. ผมก็ขับ. ผมถามว่าผมผิดอะไร.
- ถ. : มีขบวนนำหน้าปิดท้ายหรือเปล่า.
- ต. : ไม่มีครับ. ไม่มี. ถามตำรวจที่จับผมสิครับ.
- ถ. : ตามข่าวคือไปจับหน้าสถานี อาบ อบ นวด เลย.
- ต. : ผมก็ไปทำงานตามปกติ. (ผมถามว่าผม)
ถ. : (ก็แปลว่ากลับมา) ไม่ได้หลบซ่อน.
- ต. : ขอโทษทีนะผมยังไปกินร้านอาหาร. ไปเดินมาบุญครอง. ผมไม่เคยหลบซ่อน.
- ถ. : ไปมีคุ้มกันมั๊ย.
- ต. : Σ ไม่มี! ผมไปกับเมียผม. ลูกผม.
- ถ. : ติดต่อตำรวจตามปกติ.
- ต. : อ้าว. แล้วผมทำธุรกิจได้ยังไงถ้าไม่ติดต่อ. Σ แล้วทั้งที่มีหมายจับ.
- ถ. : ไม่ติดต่อได้ยังไง. แล้วทำธุรกิจอะไรคุณสรยุทธก็รู้อยู่.
- ถ. : อาบ อบ นวด ครับ.
- ต. : ก็นั่นแหละสิ. แล้วตำรวจจะไม่รู้หรือว่าผมอยู่ไหน.
- ถ. : ตกกลางตอนนั้นเค้ารู้แน่. แต่เค้าไม่จับหรือ.
- ต. : แล้วเค้าจะจับผมทำไมละ.
- ถ. : อ้าวก็มีหมายจับ. แล้วทำไมถึงไม่จับละ.
- ต. : ผมไม่รู้เค้าไซ้ครับ. มีเยอะเยอะที่มีหมายจับลอยไว้.
- ถ. : ถ้าคุณชูวิทย์ไม่ผิดทำไมไม่มอบตัว.

- ต. : ผมมอบแน่นอน. แต่ผมมอบวันที่ ๘. เพราะใช้การมอบตัวผมต้องเตรียมพร้อม. ผมเป็นนักธุรกิจ.
- ถ. : วันที่ ๘ ของเดือน...
- ต. : วันที่ ๘ ของเดือนพฤษภาคม. แต่ผมโดนจับวันที่ ๓๐.
- ถ. : เมษา.
- ต. : ครับ. เมษา. พฤษภาคม. ไซ้ ๓๐ ครับ.
- ถ. : จับก่อนที่จะตัดสินใจมอบตัว ๘ วัน. ก่อนที่วางแผนจะมอบตัว.
- ต. : ครับ. ผมวางแผนมอบตัวแน่นอน. ผมถามหน่อยว่าคุณสรุปทบทวนผมเป็นพ่อค้า. ผมเป็นนักธุรกิจ. ผมไม่ใช่โจร. วันไหนวันหนึ่งผมก็ต้องมอบตัว. ผมถามว่าผมจะหนีไปตลอดชีวิตหรือ. และคดีมันคดีอะไรผมไม่ได้ฆ่าใครตาย. ถามว่าผมมอบตัวมั๊ย. ต้องตอบว่าผมมอบตัวแน่นอน. แต่ผมจะต้องเคลียร์ปัญหาของผม. ผมจะต้องเซ็นเช็ค. ผมจะต้องเตรียมการ. แล้วผมก็ไปมอบตัว.
- ถ. : มันนานไปมั๊ยออกหมายจับ ๑๔ กุมภาพันธ์ มีนา, เมษา ๒ เดือนเนอะ. คุณไปวางแผนอะไรยาวนานขนาดนั้นคุณชววิทย์.
- ต. : ผมถามหน่อยว่า, ตำรวจไม่จับผมเองนี่. แล้วจะให้ผมทำยังไง. ผมก็เคลียร์ไปเรื่อย ๆ. ผมเป็นนักธุรกิจ ผมก็ทำงานไป.
- ถ. : แล้วเคลียร์ได้หรือ.
- ต. : ผมก็เดินไปเดินมา. เคลียร์ไม่ได้หรอกครับ. แต่หมายถึงว่าผมทำงานตามปกติ.
- ถ. : ก็ไม่จับ.
- ต. : ก็ไม่เห็นจับผมนี่ครับ! เพราะผมกลับมาตั้งแต่วันที่ ๑๖. เค้ไม่จับผมเองแล้วจะให้ผมทำยังไง. ผมก็ต้องใช้เวลาให้ยาวที่สุดในการมอบตัว. ผมต้องเคลียร์ปัญหา. ผมมีลูกน้องเป็นพันคน.
- ถ. : ถ้าพูดกันในวงการเอาแบบนักเลงหน่อยเนี่ย. เค้ถืออย่างนี้เป็นการหักหลังมั๊ย.
- ต. : หักหลังผมไซ้มั๊ยครับ. แน่นอน! ถามผมมีอิทธิพล. ถ้าผมมีเงินมีอิทธิพล. วันนี้ทำไมผมต้องติดคุก. ลูกถามผมว่า พ่อ, พ่อติดคุกหรือ. ลูกผมเรียนโรงเรียนเซนโย. เรียนเซนคาเบรียล. เรียน ภ.ป.ร. ถามหน่อยว่าพ่อ, พ่อติดคุก. เพื่อนถาม. ผมอายมั๊ย. เพื่อนอายมั๊ย. ลูกอายมั๊ย. แน่นอนถามว่าผมมีเงินขนาดนี้แล้วทำไมผมติดคุกล่ะ.
- ถ. : แต่ถ้าผมถามคุณชววิทย์ตรง ๆ. ความจริงผมไม่อยากเอาเด็กเข้ามาเกี่ยวข้อง. แต่ก็ต้องถามคุณชววิทย์บอกว่า มีเรื่องอย่างนี้แล้วลูกอายุ. แต่ว่าทำธุรกิจ อาบ อบ นวด แล้วลูกไม่อายหรือ.
- ต. : ลูกผมบอกว่าทุกวันนี้พ่อทำงานเสริมความสุข. ทำไมต้องอาย. ถ้าอาย ผมบอกแล้วว่าผมทำตามกฎหมายนะ.
- ถ. : ญาติพี่น้องยังไม่เอาเลย.
- ต. : ญาติพี่น้องไม่เอาเพราะนิสัยผมเป็นคนตรง. ไม่งั้นผมไม่มายืนตรงนี้หรอก. ผมไม่กล้านั่งตรง

นี้หรือ. ผมเป็นคนตรง. ผมรักญาติพี่น้องผม. แต่เพราะผมเป็นคนตรง. ผมเป็นคนชน. คน
เตือนก็คนแล้วไม่ให้คุยกับคุณ. อย่ามานะรายการเนี่ย! อย่ามานะ ! เพราะเค้าเจาะใจ. เจาะ
ถึงซั้วหัวใจเลย. ผมบอกผมมา. ยังไงผมก็มา. ผมไม่กลัว.

- ถ. : เรื่องป้อม (หยิบโปสเตอร์ขึ้นมา) อันนี้คุณชูวิทย์ไปทำมาเลยหรือครับเนี่ย.
- ต. : ผมทำของผมเอง.
- ถ. : อันนี้มันไม่ใช่เอารูปมาติดนะครับ.
- ต. : ไม่ใช่ฮะ. ๆ. ผมทำมาเลย.
- ถ. : นี่พิมพ์ออกมาเลยนะครับ.
- ต. : ผมมีเครื่องอิงค์เจ็ทครับ.
- ถ. : (อ่านข้อความในโปสเตอร์ เมื่อคิดแก้ไขปัญหาราจร ปรดคิดแก้ไขปัญหามาด้วย อ้อ สนับสนุนโดยมูลนิธิต้นตระกูลกมลวิศิษฎ์).
- ต. : ถามว่า ผมคิดมัยที่ผมจะคืนกำไรให้สังคม. ผมบริจาคสร้างป้อมเนี่ย. ผมมีแต่เสียกับเสีย. มูลนิธิต้นตระกูลกมลวิศิษฎ์.
- ถ. : นี่ตรงลานพระรูปนะครับ. อันนี้หน้ากระทรวงมหาดไทยเห็นชัดนะครับ. มูลนิธิต้นตระกูลกมลวิศิษฎ์ ต้นตระกูลนี้คือ...
- ต. : ต้นตระกูลของผม.
- ถ. : อ้อ ใช้คำว่าต้นตระกูลของคุณชูวิทย์.
- ต. : ผมเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร. ครอบครัวย้ายมาจากเมืองจีน. ผมระลึกถึง. ผมอยู่ยาวราช มาก่อน. เงินที่ได้มาก็ได้มาจากญาติพี่น้อง กลุ่มคนที่อยู่ในย่านนั้น. เอาเงินมาให้ผม.
- ถ. : มีทั้งหมดกี่ป้อมเนี่ย.
- ต. : มีทั้งหมด ๗๐ กว่าป้อมในกรุงเทพฯ.
- ถ. : มี ๗๐ ป้อม.
- ต. : ๗๐ กว่าป้อม. ผมทำให้. ผมถามหน่อยว่าตำรวจเนี่ยนะ, มาขอผมเอง. มาขอผมเองเนเนี่ย. ขอความร่วมมือในการสร้างป้อม. ผมไม่เคย.
- ถ. : ทุกวันนี้หรือหมดหรือยังครับเนี่ย. ซบผ่านไปดู.
- ต. : มันเป็นเรื่องเข้าใจ. มันเป็นเรื่องอารมณ์ของคนบริจาค. ผมถามว่ามูลนิธิไปเกี่ยวอะไร, ผม สร้างด้วยความเต็มใจผมเคยไปออกหน้ามัย. ผมเคยไปให้ตำรวจ
- ถ. : ชาวบ้านเค้าอาจจะรู้สึกว่
เอาเงิน อาบ อบ นวด เค้าไม่อยากจะได้นะ.
- ต. : ไม่เป็นไรครับ. คือผมทำงานทุก ๆ อย่าง ไม่ใช่อาบ อบ นวด อย่างเดียว. ผมมีความรู้. วันนี้ ไม่ทำอาบ อบ นวด ผมก็ไม่ตาย. ผมไปทำอย่างอื่นได้ครับ. ผมมีบ้านจัดสรร. ผมมีโรงแรม. ผมมีธุรกิจที่อื่น.
- ถ. : \sum ไม่ตาย.

- ต. : ผมไม่ตาย. \sum
- ถ. : ไม่ทำอาบ อบ นวด ไม่ตาย. \sum
- ต. : ไม่ตายอะ. ถ้าให้ผมเลิก. ถ้าสังคม
- บอกผมวันนี้ว่าให้เลิกนะคุณชูวิทย์ อาบ อบ นวด. ผมเลิกครับ!
- ถ. : แต่คนอื่นทำต่อนะ.
- ต. : คนอื่นทำต่อกี่เรื่องคนอื่นเค้า.
- ถ. : คุณชูวิทย์พร้อมที่จะเลิก.
- ต. : แต่คนอื่นต้องเลิกด้วย.
- ถ. : อ้าว. เราเลิกสิคนอื่นไม่เลิกช่างเค้า.
- ต. : อ้าว. ยังงั้นมันจะได้ผลยังไงล่ะครับ.
- ถ. : (หัวเราะ) ครับ. ตะกี้อะไรครับ.
- ต. : อันนี้เป็นจดหมายขอความร่วมมือในการสร้างป้อม. ตำรวจมาขอผม.
- ถ. : ผมขอดูใกล้ ๆ. เราไม่ต้องดูว่าสถานีไหนก็แล้วกันนะครับเพื่อความเป็นธรรม. (หยิบเอกสารอ่าน) อ้อนี่เค้าขอถึงตู้เย็นเลยเหวอ.
- ต. : มีหมดอะ. ตู้เย็นทีวี. นาฬิกา.
- ถ. : อันนี้เค้าไม่ได้ให้เองเหวอ. ปกติผู้บริจาคเค้าให้เองหรือเปล่า. หรือว่า...
- ต. : ผมให้. เพราะเค้าขอผมให้.
- ถ. : อันนี้เค้าขอเหวอครับ.
- ต. : เค้าขอหมดแหละ. แล้วถึงเวลาก็มารื้อของผม. ไม่รื้อของคนอื่น. ผมถามว่าทำไมทำกับผมอย่างนี้ท่านเลือกปฏิบัติหรือเปล่า. ทำไมรื้อแต่ของผม. ทำไมไม่รื้อของคนอื่น. และผมให้ด้วยความจริงใจ. ผมเคยไปออกหน้า หรือว่าผมเคยไปสร้างในสถานีที่มีอยู่ในพื้นที่สถานบริการของผม. ไม่มี! มักกะสันผมไม่เคยไปสร้างซักป้อม.
- ถ. : ทำไมอะ. ทำไมไม่สร้างในสถานีที่มีพื้นที่สถานบริการอาบ. \sum
- ต. : อ้าวก็ถ้าผมสร้างไป เค้าก็หาว่าผม, เขาตำรวจเป็นพวก. ผมสร้างใน สน.ดุสิต. \sum
- ถ. : อ้อนี่เลือก, เลือกโรงพักที่ไม่มีสถานอาบ อบ นวดของเราอยู่. \sum
- ต. : แต่โรงพักที่มีอาบ อบ นวดเราไม่สร้าง. \sum
- ถ. : แน่นอนอะ. \sum แน่นอน. เดี่ยว
- เค้าจะหาว่าเราไปทำเพราะเขา อาบ อบ นวด มาเกี่ยว. ห้องที่จะเป็นพวก. ผมไม่เคยทำ.
- ถ. : ตู้หนึ่งเนียใช้เท่าไร. ป้อมหนึ่งเนีย. \sum
- ต. : ตู้หนึ่งผมบอกแล้วอย่าตกใจ. อย่างต่ำ ๒ แสนบาท.
- ตู้ที่สี่แยกปทุมวัน, มาบุญครอง ๕ แสนบาท. ทาวน์เฮ้าส์ดี ๆ เนี่ยหลังนึง.
- ถ. : แถวปทุมวัน แถวมาบุญครอง.
- ต. : ใจกลางเลยครับ. มาบุญครอง.

- ณ. : ๕ แसन!
- ต. : ๕ แसन. (หัวเราะ)
- ณ. : ถ้าพื้นที่เล็กหน่อยก็ ๒ แसन.
- ต. : ๒ แसन.
- ณ. : อุปกรณ์พร้อม.
- ต. : อุปกรณ์พร้อมหมด.
- ณ. : ตู๋เย็น. ทิวด้วยมัย.
- ต. : ทิวด้วยสิครับ. ไม่งั้นตำรวจจะเหงา. และเดี๋ยวนโยบายตำรวจก็เปลี่ยนไป. เดียวก็ติดสติ๊กเกอร์. เดียวก็ติดฟิล์ม. ถอดฟิล์ม. ผมก็ต้องไปถอดไปรี้อ. บางทีบอกให้ผมจ่ายค่าน้ำ. ค่าไฟ. ผมก็ต้องไปจ่าย. ทิว. ตู๋เย็น. โต๊ะทำงาน. ผมซื้อให้หมดสารพัดประโยชน์. เข้าไปตัวเปล่าก็อยู่ได้. และแถมบางบ้อมเนี่ยนะตำรวจต่อน้ำต่อไฟไปให้แม่ค้า. ขายน้. ขายไฟ. เข้าไปอีก ผมก็ตามไปจ่าย. จนท้ายที่สุดผมบอกว่าผมขอนะ. ตอไปนี้ขอจ่ายค่าน้ำ. ค่าไฟเองแล้วกันนา.
- ณ. : ที่รู้สึกก็คือทำไมมารี้อของผม.
- ต. : ทำไมมาเลือกปฏิบัติ.
- ณ. : Σ เอ๊ะมีสัญญากันมัยว่า, ทำ, ต้องอยู่ได้ที่บ้อมะไรยังง.
- ต. : ผมบริจาคของถือว่าเป็นทรัพย์สินของทางราชการแล้ว. ไม่ใช่ของผม. ผมสร้างในที่สาธารณะ. ตำรวจมาขอผมสร้าง. อันนี้ป้องกันตัวผมนะ (หยิบเอกสาร) ว่าผมไม่ได้พยายามไปสร้างเอง.
- ณ. : มีทุกบ้อมนะ.
- ต. : มีทุกบ้อมครับ.
- ณ. : เก็บไว้หมด.
- ต. : Σ เก็บไว้หมด.
- ณ. : บ้อมไหนยังงมีเอกสารอย่างนี้หมด.
- ต. : Σ มีแน่นอนว่าขอความร่วมมือมา. Σ ผมไม่ได้ไป
- ณ. : เสนอให้ เค้าขอมา.
- ต. : ไม่มี ๆ. ผมก็เก็บไว้เพราะผมกลัวเหมือนกัน. เพราะผมสร้างในที่สาธารณะ.
- ณ. : มาเพียเค้าขอทำอะไรที่เป็นการกุศลบังหน้าไซมัย.
- ต. : มาเพียทำการกุศลบังหน้า. ท่านตัดสินใจได้ยังงีละครับว่าจะไรที่บังหน้า.
- ณ. : ไปทำจับธุรกิจที่มันไม่ถูกต้อง. แล้วก็มาสร้างภาพด้วยธุรกิจที่ถูกต้อง. ใ้อสิ่งทีถูกต้องดึงมาบริจาค.
- ต. : ถ้าผมทำไม่ถูกต้อง ผมบอกแล้วง ถ้าทำไม่ถูกต้องก็ยกเลิกให้หมด. ผมทำตามกฎหมาย. ทำตาม พ.ร.บ. สถานบริการ. ถามว่าผมทำผิดกฎหมายหรือเปล่า. ท่านตัดสินใจได้ยังงีว่าผมทำผิดกฎหมายในเมื่อผมทำตามกฎหมายอยู่.
- ณ. : Σ แล้วทำไมคุณวุฒิต้องบริจาคขนาดนั้น

๗๐ กว่าป้อม.

- ต. : ก็เพราะว่าใจผมมันใหญ่เกินไป.
- ถ. : แล้วตอนนี้จะทำยังไงต่อเค้ารื้อหมดแล้ว.
- ต. : ไม่เป็นไร. ผมก็ไม่ได้ว่าจะไรอยู่แล้ว.
- ถ. : Σ จะให้อีกมั๊ย.
- ต. : พอที. ผมสร้างโรงพยาบาลวัดพระบาทน้ำพุทั้งตึก. ผมสร้างโรงเรียนร่วมกับวิทยาลัยปทุมวัน. ตั้งแต่นี้ต่อไปผมขอสร้างบ้านเลี้ยงเด็ก. ขออย่าได้ทิ้งเด็กตามข้างถนน. ขออย่าได้ทิ้งเด็กตามบ้านคนรวย. แค่นั้นพอ.
- ถ. : ตกลงไม่ใช่มาเพีย.
- ต. : อ้าว. ถ้าผมเป็นมาเพียผมทำอย่างนี้เหวอ. ผมติดคุกเหวอ.
- ถ. : มีลูกน้องเยอะมั๊ย.
- ต. : ลูกน้อง ผู้หญิงหรือผู้ชายครับ.
- ถ. : ผู้ชายสิ. ผู้ชายที่เป็นชายฉกรรจ์.
- ต. : ผู้ชาย ชายฉกรรจ์ผมไม่มี. ผมไม่มีเลยแม้แต่คนเดียว. ทุกวันนี้ผมขับรถเนี่ยผู้หญิงยังขับเลย. ผู้หญิงขับรถให้ผม.
- ถ. : วันนี้ที่มาเนี่ยมีลูกน้องมากี่คน.
- ต. : มีผู้หญิงคนเดียว.
- ถ. : ขับรถมาให้.
- ต. : ขับรถมาให้. ผมไม่มีผู้ชาย.
- ถ. : ทำธุรกิจอย่างนี้ไม่กลัวว่าผลประโยชน์ขัดแย้งกันแล้วยิงกันเหวอ.
- ต. : ผมไม่ได้ไปขัดแย้งแย้งกับใครนี่ครับ. มันผิดเหวอ.
- ถ. : อาบ อบ นวด ตั้ง ๖ แห่ง.
- ต. : อาบ อบ นวด ตั้ง ๖ แห่ง. มีผู้หญิงเป็นพันคน. ผมไม่ค่อยคบผู้ชายเหวอ. คบผู้หญิงดีกว่า.
- ถ. : เพราะฉะนั้นกลับมาถึงประเด็นที่คุณชูวิทย์บอกที่เดินขึ้นไทยรัฐเนี่ย...
- ต. : ผมคับแค้นใจ. ขอความเป็นธรรมให้ผมเดอะ. สังคมทำไมลงโทษผมแบบนี้. ผมผิคนักเหวอ. ผมทำอะไรผิด. ผมไม่เข้าใจว่าทำไมสังคมมองผมเป็นคนอย่างนี้.
- ถ. : คนอื่นไม่เข้าใจ (ผมยังเข้าใจเลยว่า).
- ต. : (ผมทำ) ผมทำป้อมเนี่ยนะ. ไม่มีใครมาขอบคุณผม. ไม่เคยมาขอบคุณผม. ผมไม่เคยต้องการ. ผมไม่เคยเรียกร้องบุญคุณ. ผมทำให้ด้วยความจริงจังผมก็ให้. และคับแค้นใจตรงที่...
- ต. : ถามว่าทำไมทุกวันนี้เนี่ย. ผมจะต้องโดนอายัดทรัพย์.
- ถ. : Σ อายัดหรือเปล่านะเนี่ยตอนนี้.
- ต. : ก็ไม่ทราบ.
- ถ. : อายัดคุณชูวิทย์ก็รู้ครับไปเบิกธนาคารเค้าให้เบิกหรือเปล่า.

- ต. : ก็ ป.ป.ง. ออกข่าวว่าจะอายัดทรัพย์สินผม. ผมเป็นแค่นักธุรกิจ.
- ถ. : วันนี้ไปเบิกได้หรือยัง. เบิกเงินได้มั๊ย.
- ต. : ผมไม่ทราบอะ.
- ถ. : สองวันนี้ไม่ได้เบิกเงินเลยเหรอ.
- ต. : คือทาง ป. ป. ง. ท่านบอกกำลังปรึกษากันอยู่. ดูว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับมั๊ย.
- ถ. : ถ้าผู้หญิงเนี่ย. ก็เข้าข่ายฐานความผิด.
- ต. : คุณพูดเองนะ ?
- ถ. : ผมพูดเองสิครับเพราะผมอ่านข่าว.
- ต. : แล้วอะโกโก้ล่ะ. แล้วคาราโอเกะล่ะ.
- ถ. : อันนั้นคือบริการ.
- ต. : แล้วเลาจ์ล่ะ.
- ถ. : อันนี้คำประเวณีอะ.
- ต. : ผมคำหระอ. ผมถามหน่อยว่าคุณแน่ใจ (เหวอว่า)
- ถ. : (จัดหา) ให้มีการค้าประเวณี.
- ต. : ผมทำหระอยังงั้นนะ. ผมถามหน่อยว่าเข้าไปในห้องสองต่อสองตามกฎหมายกำหนดต้องมีช่องประตูให้ดู. แล้วผมรู้มั๊ยเนี่ย.
- ถ. : เข้าเรียกคำประเวณีมั๊ยคุณชิววิทย์.
- ต. : ผมเนี่ย. ยืนยันตรงนี้เลยนะ. ถ้าถามผมนะ. ผมบอกผมไม่ได้คำ. แต่ท่านคุณนะว่าใครคำ.
- ถ. : ใครครับผมไม่รู้.
- ต. : คุณคิดว่าใครคำล่ะ.
- ถ. : ผู้หญิงหระอ.
- ต. : ใครแฝงใคร. ถามหน่อยว่าถ้าผมผิดโรงแรมมานรูดผิดมั๊ยล่ะ.
- ถ. : เป็นธุระจัดหาให้มีการค้าประเวณี. โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ซึ่งคุณชิววิทย์ก็ไปสู้อตามกระบวนการยุติธรรมไป. แต่ว่า อาบ อบ นวด เนี่ย. ผมถามตรง ๆ มันคือช่องใช้มั๊ย.
- ต. : อันนี้ผมตอบไม่ได้. ผมตอบไม่ได้จริง ๆ.
- ถ. : ทำไมตอบไม่ได้เป็นเจ้าของอาบ อบ นวด ทำไมตอบไม่ได้ว่าคือช่องหรือเปล้า.
- ต. : (ขยับเน็คไทที่คอ) คุณสรยุทธ. ผมบอกแล้วไงทุกวันนี้ผมมี ๒ คดี. คุณสรยุทธอยากให้ผมมีอีกคดีมั๊ย. ผมต้องเลี้ยงลูก. ผมมีลูกเยอะ. ผมมีลูกน้องเยอะ. วันใดวันนึงถ้าผมเดือดร้อนไป. ผมต้องปิดสถานบริการทั้งหมด. (แล้วผมถามหน่อยว่า)
- ถ. : (อ้าว เห็นวันนี้บออก) ประกาศขาย ๖ แห่ง.
- ต. : ผมประกาศขายผมไม่ได้ปิดนี้อะ.
- ถ. : \sum ประกาศขายจริงหรือประชด.
- ต. : โอะ ! ไม่มีประชด !. ผมถามว่าใครมีเงินซื้อ ซื้อไปเลย ! ผมไม่ทำแล้ว ! แล้วถ้ารัฐบาลให้ผมเล็ก ผมเล็กเลย ! แต่เล็กหมดนา.

- ณ. : ตอนนี้มีคนมาซื้ออีกเล็ก.
- ต. : ผมเลิกอยู่แล้ว ! ผมจะไปทำอะไร. ทุกวันนี้ผมเดือดร้อนยิ่ง.
- ณ. : ถ้าเกิดขายเดือดร้อน. ถ้าพูดแบบหยาบ ๆ พูดแบบชาวบ้านคือออกจากคุกมาอาจจะมาทำต่อ.
- ต. : ไม่จำเป็น. คนอย่างผมมีการศึกษา. ผมไม่ทำ ผมอาชีพนี้ก็ไม่อดตาย. แต่ผมโชคดีที่มาทำแล้วมีเงิน. ถ้ามว่าผมผิดหรือเปล่าที่มีเงิน.
- ณ. : ผมไม่ทราบ. ท่านผู้ชมใช้ดุลพินิจเอาว่าผิดหรือไม่ผิด. แต่ยังไงเนี่ยคุณชววิทย์บอกแล้วหลังชนฝา หมามันยังเห่า.
- ต. : หมายถึงเห่า. ผมเป็นคนผมไม่ใช่หมานะ.
- ณ. : ไปขู่เค้าเหวอ. ผมถามแบบอีกมุมหนึ่งเนี่ยผมเป็นเจ้าของหน้าทีรัฐเนี่ย. คุณชววิทย์อ้อพอมมาเป็นอย่างนี้แล้วมาขู่ไซ้มัย ว่าจะมาแฉ. ใครหน่วยไหน. แฉนักการเมืองซึ่งเมื่อคนไหน. คุณชววิทย์ขู่เหวอ.
- ต. : ผมไม่ได้ขู่ ผมมีจริยเทศ.
- ณ. : อะไรคือจริยเทศ. ผมเคยได้ยินแต่จริยธรรม.
- ต. : ของผมจริยเทศ.
- ณ. : คือ...
- ต. : คือผมต้องเก็บความลับของลูกค้า. เหมือนชีวิต. ผมไม่เอ่ยปากบอกแก่ใคร.
- ณ. : (หัวเราะ) เพราะ !...
- ต. : ถ้าผมเอ่ยผมก็ผิดจริยเทศของผมสิ.
- ณ. : อ้อ มีคำว่าจริยเทศเหวอ (ในวงการ).
- ต. : (มีครีมี) ไม่มีได้ยังไง.
- ณ. : จริยเทศคือถ้าความลับของลูกค้า
- ปืบเนี่ย ผิด แล้วต่อไปลูกค้าก็ไม่กล้ามา.
- ต. : ผิด \sum อ้อ! ใครจะมาละ. คุณสรยุทธจะมาเหวอ.
- ณ. : เพราะฉะนั้นเข้าที่บอกจะแฉรัฐมนตรี รัฐมนตรีเอกคนไหน...
- ต. : ผมบอกแล้วไงมีหมดแหละ. ตั้งแต่ผู้จัดการบริษัทใหญ่ ๆ. ตั้งแต่รัฐมนตรี. ตั้งแต่นายพลมีหมดนะ. แต่ผม ไม่เปิดเผย. เป็นจริยเทศ.
- ณ. : เปิดเผยไม่ได้. เป็นจริยเทศ. เพิ่งรู้คำใหม่.
- ต. : สังคมควรจะเรียนรู้ไว้. สังคมควรจะยอมรับความจริง. สังคมจะอยู่ได้ถ้ายอมรับความจริง. อย่าให้สร้างภาพ
- ณ. : กำลังจะบอกอย่างนั้น. อย่าสร้างภาพ !.
- ต. : กำลังบอกว่าผมเป็นสามล้อไง. ตอนนี้มีผมเป็นสามล้อ.
- ณ. : \sum กลับมาเรื่องใส่กระสอบ. ไม่ต้องเอ่ยชื่อใคร. ไม่ต้องเอ่ยชื่อหน่วยงานไหน ผมใช้คำว่าเจ้าหน้าที่รัฐก็แล้วกัน คุณ, ชววิทย์ที่บอกว่าเอาเงินใส่กระสอบ เดือน ๆ หนึ่งเนี่ยจ่าย

เท่าไร. ภาษีนี้ย่อดูกต้องตามกฎหมายนะครับ. กรมสรรพากร ๓ ล้านส่งไป. ไอ้ที่นอก
กฎหมายเนี่ยเท่าไร.

- ต. : ก็ผมบอกแล้วไงผมใส่เป็นกระสอบอะ.
- ถ. : มันต้องนับสิ คนทำธุรกิจนะ. จะเอาเงินยัด ๆ ส่งให้ไม่ได้.
- ต. : ไม่ ๆ. ผมบอกว่าเงินผมเนี่ยควักออกมาไม่เคยนับ. เล็งไปแค่นี้เอาไปเลย.
- ถ. : กะเอาเหรอ.
- ต. : กะเอา ๆ. นาฬิกาโรเล็กซ์ผมซื้อเป็นถาดนะ.
- ถ. : ส่งทุกเดือนมัย.
- ต. : ไม่ทุกเดือนแล้วผมจะอยู่ได้เหรอ. คนต้องกินต้องใช้. \sum ทำธุรกิจนี้ไม่จ่ายอยู่ได้มัย.
- ถ. : แล้วคิดว่าอยู่ได้หรือเปล่าละ.
- ถ. : ผมไม่รู้.
- ต. : ผมจะตอบยังงี้ดีเนี่ย. คดีผมก็เยอะแล้วนะ.
- ถ. : ให้เงินไม่ต้องนับเหรอ. (เอานิ้วชี้กับนิ้วโป้งทำท่าแสดงความหนาของเงินประมาณหนึ่งนิ้ว)
- ต. : ไร. นับทำไมละ. เล็งเอา. กะเอา.
- ถ. : จ่ายทุกวันมัย.
- ต. : (หัวเราะ) กินข้าวทุกวันหรือเปล่าละ.
- ถ. : อันนั้นคือกินข้าวปกติอะ. ผมกินข้าว !.
- ต. : กินนั่นนะสิ. แล้วกินข้าวใช้เงินหรือเปล่า.
- ถ. : ใช้เงินอะ.
- ต. : ตั้งแต่คุณสรยุทธลืมนตาขึ้นมาตอนเช้า คุณสรยุทธใช้เงิน.
- ถ. : ใช่ แต่หมายถึงจ่ายเงินนอกระบบเนี่ย จ่ายทุกวันมัย.
- ต. : ต้องจ่าย ! คนต้องกินต้องใช้.
- ถ. : ต้องจ่ายทุกวันเหรอ.
- ต. : ต้องกินต้องใช้.
- ถ. : เอายั้งนั่นเลยนะ. เพราะฉะนั้นกลัวติดคุกมัย.
- ต. : ผมกลัวที่สุดนะสิ. ถามว่าคนอย่างผมเข้าคุกทำไม. ผมมีเงิน. ถ้าผมมีอิทธิพลจริง ผมเป็น
มาเพียจริง. มีมาเพียคนไหนติดคุกบ้าง ผมยังไม่เคยเห็นเลย.
- ถ. : ก็รัฐบาลชุดนี้ เค้าประกาศว่าจะเอามาเพียเข้าคุกไง.
- ต. : ขอให้จริงเถอะครับ. ทำให้จริงเถอะครับ. ขอให้ทำให้จริง.
- ถ. : เลิกมัยเนี่ย. ตกลงเลิกมัยที่คุยมาทั้งชั่วโมงเนี่ย.
- ต. : ไร่เลิก ! ออย่าอยากให้ผมเลิก. ผมเลิก. ถ้ารัฐบาลว่ายกเลิก (หมด
จะมาถามใคร) เจ้าตัว ตัวเอง
- ถ. : จะบอกกับตัวเอง เลิกมัย.

- ต. : เลิก. ผมก็เบื่อแล้วเหมือนกัน. ถามว่าผมต้องกินน้ำรองศอก. กินน้ำได้ศอกเค้าตลอด. ถามว่า คุณชูวิทย์เบื่อกมั๊ย. ผมนั่งตรงเนี่ย (ขยับตัว) ถ้าจะนั่งเขยิบมาผมก็เขยิบต่อ. แต่ถามว่าไล่ผม ไปชนฝาเนี่ย ผมก็มีศักดิ์ศรีเหมือนกันนา. ผมอยากเลิก.
- ณ. : อยากเลิก.
- ต. : ผมเบื่อ. แต่ผู้ชายขาดผมไปแล้วจะรู้สึก.
- ณ. : อาจารู้สึกดีขึ้นก็ได้.
- ต. : อ้าวแม่เถอะ. ขอให้แม่เถอะ. ขอให้เข้าวัดทุกคน (ยกมือพนม)

โพลเข้ามา นะครับ. เขาไปอ้างอิงที่ไหนไม่ได้ นะครับ. เพราะว่าเป็นช่วงเวลาหนึ่ง. แล้วก็ฟังคุณชูวิทย์. แล้วก็ เป็นระบบ เอสเอ็มเอส และ อินเทอร์เน็ต. ควรมีอาบ อบ นวด ต่อไป ๕๑.๘๔% ไม่ควรมี ๔๘.๑๖ นะ ครับ. วันนี้ฟังคุณชูวิทย์แล้วก็เอากลับไปคิดดู. เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยนั้นเป็นสิทธิ์ของเราที่จะคิดและจะมอง ครับ. ส่วนคุณชูวิทย์ก็จะไปต่อสู่ตามกระบวนการต่อไป. วันนี้ขอบคุณนะ ครับ คุณชูวิทย์ครับ. ลากันนี้ครับ. สวัสดีครับ.

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้ตกเป็นประเด็นข่าวในด้านลบ
เปิดชีวิตยายโฮ

ผู้สัมภาษณ์ : สรยุทธ สุทัศนจินดา
ผู้ให้สัมภาษณ์ : ๑. ยายโฮ ชันจันทา
๒. เพชร ชันจันทา
๓. เข้มพร เขมสีดา



สวัสดีครับ. ขอต้อนรับเข้าสู่ถึงลูกถึงคน. วันนี้เป็นอีกวันหนึ่งซึ่งถึงลูกถึงคนต้องทำตามคำเรียกร้องของท่านผู้ชมหลายท่าน. ซึ่งบอกว่าอยากจะเห็นหน้า. อยากจะคุยกับยายโฮอีกครั้งหนึ่ง. หลังจากที่ออกรายการไปเมื่อวันก่อน. มันยังมีอีกหลายเรื่องที่ยังไม่ได้คุยกัน. แล้วมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่ผมรู้มาแล้ว. แต่เสียดายครับ. ถ้าท่านผู้ชมจะไม่ได้รู้. เพราะฉะนั้นวันนี้ผมเชิญยายโฮ. มานั่งเล่ารายละเอียด. ชีวิตการต่อสู้ของผู้หญิงคนหนึ่ง. จนถึงวันนี้เนี่ยอายุ ๗๖. เฉพาะการต่อสู้หลังจากที่ ที่นาของเธอเนี่ย. ถูกน้ำท่วม. เพราะมีการสร้างฝายหรือว่าเขื่อนห้วยละห้า. ๒๗ ปี. แต่ถ้าย้อนกลับไปก่อนหน้านี้. เธอสู้มาก่อนหน้านั้นแล้วครับ. วันนี้จะได้คุยกันละเอียดลอบกับยายโฮ ชันจันทาครับ

ถ. : สวัสดีครับ.

ต. : หัวดีดีค่ะ.

ถัดมาเป็นลูกสาวซึ่งวันก่อนมาด้วยกันนะครับ. เป็นลูกสาวคนที่ ๑๐ ของยายโฮ นะครับ. ชื่อคุณเพชร ชันจันทาครับ.

ถ. : สวัสดีครับ.

ต. : (ยกมือไหว้ตอบ).

ถ. : คุณเพชรเนี่ย. สมัยก่อนยายโฮตอนที่ต้องไปเก็บผัก. เก็บหญ้า. ตามริมแม่น้ำโขงใช้มีดขะ. กระตางคุณเพชรตอนเล็ก ๆ ไปด้วย (ทำมือประกอบท่าทางเป็นท่าอุ้มเด็กข้างลำตัว) ใช้มีด.

ต. : ใช่.

ถ. : เอ้อ. ตอนนี่โตแล้ว.

ต. : โตแล้ว.

และก็เป็นอีกคนนะครับ. เป็นลูกสาวคนที่ ๘ ของยายโฮนะครับ. คุณเข้มพร เขมสีดา. สวัสดีครับ. คนนี้เนี่ยผมเชิญมาก็เพราะว่า. ในระหว่างที่ยายโฮเริ่มต่อสู้เนี่ย. คุณเข้มพรโตพอที่จะเห็นว่า. แม่. ได้กระตางน้องตัวเล็ก ๆ. แล้วก็จึงมือลูกสาว ลูกชาย ไปต่อสู้. ไปร้องเรียน. นับครั้งไม่ถ้วนเนี่ย. แม่ไปเจออะไรมาอย่างไรบ้าง. ถ้าจะบอกว่าเคยทำรายการถึงลูกถึงคนมา. เกือบ ๆ จะครบหนึ่งปีเนี่ย. ผมไปไล่ลำดับเหตุการณ์แล้ว. ยังไม่เคยเห็นใครที่ร้องเรียน. มากที่สุดเท่ากับยายโฮ คนนี้ครับ. และเป็นการร้องเรียนซึ่งน่าสนใจมากเพราะว่า. ร้องเรียนตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน. ผู้ใหญ่บ้าน. กำนัน. ไปถึงระดับอำเภอ. ปลัดอำเภอ. นายอำเภอ. ลูกชายเคยเกือบจะมีเรื่องมีราวกับปลัด. ใสรองเท้าเบอร์อะไร. รองเท้าเนี่ยเตะหน้าคนได้มีด. มีเรื่องมีราวไปถึงระดับจังหวัด. ผู้ว่าราชการจังหวัด. เข้ามาร้องเรียนใน

กรุงเทพฯ. ไปทำเนียบรัฐบาล. ถูกบอกว่าให้ไปร้องเรียนที่กระทรวงมหาดไทย. ก็เดินเท้าเปล่าไปที่กระทรวงมหาดไทย. เสรีจสรพรที่กระทรวงมหาดไทย. ทิ้งเรื่องไว้อีก ๑๕ วันกลับมา. เจ้าหน้าที่คนเดียวกับกลับบอกว่ายายมาร้องเรียนตั้งแต่เมื่อไหร่. ไม่เคยเห็น. เดชะบุญที่ยายไฮจำได้ว่า. ตอนที่ยื่นหนังสือร้องเรียนไปเนี่ย. เจ้าหน้าที่เอาไปใส่เอาไว้ในตู้ตรงข้างหลังที่เจ้าหน้าที่นั่ง. ก็เลยขี้ออกอยู่ในนี้แหละ. เจ้าหน้าที่ก็บอกว่า. ไม่มีกุญแจ. กระทั่งไปหากุญแจมาไขตู้ออกมาได้ก็ได้เห็นหนังสือร้องเรียนที่ถูกทิ้งเอาไว้ ๑๕ วัน. ยายไฮถามว่าทำไมคุณเห็นการเดินทางมาร้องเรียนของคนยากคนจนเนี่ยมันไม่มีความสำคัญหรือถึงเอาไปทิ้งไว้อย่างนั้น. แล้วผลคืออะไรมั๊ยครับ. ผลก็คือว่าหนังสือร้องเรียนฉบับเดียวกันก็มีหนังสือปะหน้าจากกระทรวงมหาดไทย. ส่งกลับให้ยายเดินเท้ากลับไปหัวลำโพง. ขึ้นรถไฟกลับไปที่อยู่ลพบุรี. ให้ไปร้องเรียนกับผู้ว่าราชการจังหวัดใหม่. นี่เป็นเรื่องคร่าว ๆ เท่านั้นนะครับ. ยังมีอะไรมากกว่านี้ในถึงลูกถึงคนคืนวันนี้. ครูเดียวเดียวกลับมาครับ.

กลับมาที่ถึงลูกถึงคนครับ

- ถ. : ตกลงยายกลับไป. ไปทูปเขื่อนเค้าอีกหรือเปล่าครับเนี่ย.
- ต. : ไม่ได้ทูป. รอเค้าอยู่.
- ถ. : รอเค้าอยู่.
- ต. : รอเค้าอยู่.
- ถ. : รออีกกี่วัน.
- ต. : รออีก ๗ วัน.
- ถ. : อีก ๗ วัน. เอ๊ย. ไม่ใช่ ๗ วันสิ.
- ต. : ไม่ใช่ ๗ วัน.
- ต. : วันที่ ๑๔ นะคะ.
- ต. : วันที่เท่าไร.
- ถ. : ยายเนี่ย. นับตั้งแต่วันที่มาออกรายการวันก่อนคือ ๒๙ เมษายน. แล้วได้คุยกับ ส.ป.ก. แล้ว ส.ป.ก. พูดในรายการวันนั้นว่า ๑๕ วัน. ยายนับแล้วหรือ.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : นับแล้ว. มันจะไปครบวันที่ ๑๔ พฤษภาคม.
- ต. : แม่นับนับนิ้วทุกวันเลย.
- ถ. : นับนับนิ้วทุกวันคือ. กลับไปนับยังง.
- ต. : พอลกลับไปถึงวันที่ ๓๐. แม่ก็จะนับ ๓๐. ๓๑. ... โอ้. ได้ ๓ ล่ะ. ก็เจ้านับยังเจี้ยคะ. นับมาเรื่อย.
- ถ. : รอดูว่า ส.ป.ก. เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จะมาหาที่หาทางให้อย่างที่สัญญาไว้ในรายการหรือเปล่า. ถ้าไม่ได้ยายทูป.
- ต. : ทูป! ยายไม่รอ. เพราะว่าที่ของยายเสียไป ๖๒ ไร่. แล้วจะมาย้อนเสียให้ยาย ๓๐ ไร่. ไม่ออกเอกสารสิทธิ์ให้. ยายเสียไป ๒๗ ปี. ยายเสียอะไรไปเพิ่ม ๖๐ ไร่. วัก็หมด. ควายก็หมด. ม้าก็หมด. นาก็หมด. นาที่ไม่ได้ทำกินก็เพราะว่ามันทำไม่ทันเวลากิน. นี่ละเค้าบอกว่าให้ฉันรอ ๆ. ฉันรอไม่ได้. กินหากดีกว่าหากกิน.

- ด. : เดี่ยวกลับมาคุยเรื่องนี้. ตกลงย้งรอ ๑๔ พฤษภาคม นะครับ. ตกลงคงตามนั้นก็กลับมา.
ยายจำสมัยยายเด็ก ๆ ได้มั้ยเนี่ย.
- ต. : ได้.
- ด. : สมัยนั้นเป็นยังไง. สมัยสาว ๆ เนี่ย.
- ต. : สมัยสาว ๆ. ยายก็จนอยู่. จนกาย. ไม่จนใจ.
- ด. : จนกาย. ไม่จนใจ.
- ต. : Σ จนกาย. ไม่เป็นไร.
- ด. : พ่อแม่อยู่ที่โนนตาลหรือเปล้า.
- ต. : อยู่ที่โนนตาล. เกิดอยู่ปากแซง. ยกย้ายมาอยู่บ้านโนนตาล.
- ด. : เกิดอยู่ปากแซง. แล้วก็ย้ายมาอยู่ที่นี่ ที่กำลังเกิดเรื่องนี้แหละ. ถูกมั้ยครับ. แล้ว=
ต. : อยู่ปากแซง. จ๊ะ.
- ด. : =ยังงัยสมัยเด็ก ๆ. ยายเรียนหนังสือมั้ย.
- ต. : เรียน. เค้าบอกให้ออก ป.๒. ชั้นไม่ยอมออก. ชั้นอยากจบ ป.๔.
- ด. : ใครบอกให้ออก.
- ต. : พี่ ๆ เค้าบอกให้ออก. ครูเค้าก็บอกให้ออก. ชั้นไม่ยอมออก. ชั้นจะเรียนจบ ป.๔.
- ด. : แล้วตกลงออกมั้ย.
- ต. : ไม่ออก. ชั้นก็จบ ป.๔. ชั้นจึงออกโรงเรียน.
- ด. : แล้วสมัยนั้นทำอะไรยังงัยบ้าง. พอออกมาแล้วจำได้มั้ย.
- ต. : พอออกมาทำก็ทำนา. ทำสวน. ทำไร่. ทำหมด! ทุกอย่าง.
- ด. : พี่น้องยายมีกี่คนอะ.
- ต. : พี่น้อง ๘ คน.
- ด. : ๘ คน.
- ต. : ชาย ๔ หญิง ๔.
- ต. : แม่เป็นคนสุดท้อง.
- ด. : แม่เป็นคนสุดท้อง. เป็นคนเล็กเลย.
- ต. : จ๊ะ.
- ด. : แล้วสมัยนั้นก็พ่อแม่ก็มีที่ปลูกกุ๊ก ถางแล้วตั้งรกรากหลักแหล่ง. ซึ่งเป็นที่ทางที่อยู่ทุกวันนี้แหละ.
- ต. : จ๊ะ.
- ด. : ที่มาถูกน้ำท่วมนี้แหละ.
- ต. : จ๊ะ.
- ด. : แล้วยายบอกนี่มันสมบัติที่พ่อแม่ให้ยาย.
- ต. : จ๊ะ. ตั้งแต่ปู่ของฉัน. ปู่ ๔๘ ปี. ทำที่นาผืนนี้. มาวางสิทธิ์ให้พ่อ. พ่อก็ทำมา. ปู่ ๑๒๐ ปี จึง
ตาย. ปู่ก็ตายปีขึ้นเกิดนี้แหละ.
- ด. : สมัยโน้นยายก็ถือว่าจน.

- ต. : จน.
- ถ. : ลำบาก.
- ต. : ลำบาก.
- ถ. : ยายเป็นเด็กกำพร้าหรือเปล่า.
- ต. : เด็กกำพร้า.
- ถ. : กำพร้าพ่อ.
- ต. : จ๊ะ. พ่อตายตั้งแต่อายุ ๓ ขวบ. ขวบครึ่ง.
- ถ. : แล้วก็อยู่กับแม่.
- ต. : อยู่กับแม่. กับพี่สาว. พี่ชาย. พี่สาวพี่ชายเค้าไปเอาลูกเอาผิว. เอาลูกเอาเมีย. หมดแล้วก็อยู่กับยาย.
- ถ. : แล้วสมัยโน้นยายก็. เห็นบอกว่ายายที่ทำงานหนักเพราะสงสารแม่.
- ต. : สงสารแม่.
- ถ. : เป็นยังไง.
- ต. : ไม่อยากให้แม่จะทำ.
- ถ. : ทำไมอะ.
- ต. : เลี้ยงลูกก็หลายแล้ว. ใหญ่ทั้งหมดแล้ว. ก็ขอให้ลูกเลี้ยงแม่เถอะ. แม่เอี้ยหยุดทำงานเถอะ. แม่แก่แล้ว. ใครจะทำช่วยเธอ. ชั้นก็ทำเอง. คราดชั้นก็ทำเป็น. โถชั้นก็ทำเป็น. ทำอะไรชั้นก็เป็นหมด.
- ถ. : ยกคราด. ไถนา. ดำนา. ทำหมด.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : อยากให้แม่หยุดเพราะ (แม่แก่แล้ว).
- ต. : (แต่) อายุ ๑๔ ปี. เลิกโรงเรียนมา. ออกโรงเรียนมาอายุ ๑๔ ปี. ก็ทำนาตลอด. จนข้าวเหลือกินเหลือใช้. ชาวบ้านเค้าก็มาขอ. มาเยี่ยมมาทัก. ก็ให้.
- ถ. : พอสมัยนั้นยายเป็นคนขยันขันแข็ง. แม่เป็นคนขยันขันแข็งมาก. ก็เลยได้แต่งงาน.
- ต. : ได้แต่งงานกับพ่อฟอง. พ่อฟองก็บอกว่าเราไม่รักเธอหรอก อ้าวเราก็ไม่รักเธอหรอก.
- ถ. : อ้าว. อ้อถูก
- ผู้ใหญ่มั้งคับให้แต่งเธอ.
- ต. : พ่อแม่.
- ถ. : พ่อแม่บังคับให้แต่ง.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : พ่อฟอง.
- ต. : พ่อฟอง.
- ถ. : แล้วก็ร่วมลงหลักปักฐานกันมา. ตกปลารักกันหรือเปล่าเนี่ย.

- ต.๑ : ตกลง. แต่ ๓ ปี ไม่ตกลง.ไม่ตกลงว่าจะรักใคร. นอนคนละที่เลย. ชั้นกินนอนในบ้าน. แยกกันนอนที่นอก.
- ต.๒ : นอกชาน.
- ถ. : นอกชาน.
- ต.๓ : นอกชาน.
- ถ. : โอ้โฮ. นี่ถูกคลุมถุงชน. พ่อแม่ของฝ่ายชายเท่าที่นะ. เป็นยังงัยบังคับ.
- ต.๔ : ก็ไม่เชิงบังคับนะคะ. แต่ปู่ (พ่อของพ่อฟอง) บอกชอบแม่. แม่เป็นคนขยัน. แล้วก็อดทน. ปู่ก็จะเป็นหมอมอนะคะ. (หมอดู). ดูดวงให้พ่อ. ถ้าพ่อไม่แต่งงานกับแม่เนี่ยนะ. พ่อจะต้องมีผู้หญิงตั้ง ๗ คน. พ่อถึงจะเป็นเรือน. เป็นชาน. ถ้าพ่อแต่งงานกับแม่พ่อก็จะเป็นครอบครัวเดียว. ตัวเดียวเมียเดียว. แล้วก็อยู่กันยาวนาน.
- ถ. : ก็เลยให้แต่ง.
- ต.๕ : คะ. แต่ด้วยเหตุที่ปู่คิดว่าถ้าพ่ออยู่กับแม่เนี่ย. พ่อจะมั่นคงในชีวิตเพราะแม่เป็นคนมั่นคงในชีวิตมาก. แล้วแม่ก็ขยันอดทน. ปู่ก็เลยบังคับพ่อกลาย ๆ ว่าถ้าพ่อไม่แต่งงานกับแม่ พ่อจะขอแม่เป็นลูกบุญธรรม. (ปู่ขอแม่เป็นลูกบุญธรรม). แล้วมรดกที่ปู่มี. ปู่จะมอบให้แม่หมด. พ่อไม่ต้องเอา. ปู่ก็จำใจ. เพราะว่าตอนนั้นพ่อก็มีสาว ๆ อยู่แล้ว. มีคู่รักอยู่แล้ว.
- ถ. : ปู่สมัยหนุ่ม ๆ คงหล่อนะ. แล้วตกลงก็แต่งงาน. แต่ ๓ ปี ไม่ได้อยู่ด้วยกันเลย. ยายนอนข้างใน. ปู่นอนข้างนอก. ไซ้มี. ปู่ของเราเนี่ยก็คือพ่อฟอง. ๓ ปี จนกระทั่ง เอละ ลงหลักปักฐาน. แต่หลังจากนั้นที่ผมนถามโยงกลับไปหน่อยก็เพราะว่า. ครอบครัวนี้. แม่ไซ้กับพ่อฟองเนี่ย. ทำงานหนักด้วยกันทั้งคู่. และฐานะเริ่มดีขึ้น. เป็นยังงัยบ้างเล่าให้ฟังบ้าง. ตอนชีวิตเริ่มดีขึ้น. มีความสุขยังงัยตอนนั้น.
- ต.๖ : ตอนเริ่มดีขึ้น. เมียก็หามก. ตัวก็หาม ?? . หามไม้ทำเป็นรั้ว. ที่นา. ที่ฝาย. น้ำกิน. น้ำใช้. ช่วยกันทำ. พี่เขย. ทุก ๆ เขย ๔ เขย. ก็มาทำน้ำฝาย. น้ำฝายที่ของพ่อเสือ. ทำของพี่เสือแล้วก็มาทำบ่พี่เขยคนโต. เค้าบอกว่าทำอันนี้เถอะ. แม่อดได้กินได้ใช้. เราทำขุดน้ำบ่ก่อสร้างละลูกนะ. มันก็ได้กิน มีผลา.
- ถ. : ช่วยแปลหน่อย.
- ต.๗ : ทำขุดน้ำบ่ก่อสร้างนี้. หมายถึงว่า สร้างบุญสร้างกุศลให้น้ำไว้ให้ชาวบ้านได้กินได้ใช้. ได้บุญได้กุศล. มีบุญวาสนา.
- ต.๘ : มาออกวัวกัน. ผู้ไม่มีวัวก็ออกเงิน. ช่วยกันทำ. ทำมาแล้วได้หนึ่งปี. พอปีสองมา คั้นขาด ชาวบ้านเค้าบอกว่าจ้างเขาเถอะ. พี่เขยแหละ. พี่เขยคนโตจ้างเขาเถอะ. ออกกันคนละ ๒๐ คนละ ๑๐๐. บ้านเราก็ ๑๐๐. บ้านแม่ออกก็ ๑๐๐. บ้านแม่แต่ก็ ๑๐๐. บ้านพี่สาวลูกป้าก็ ๑๐๐. ออกกัน ได้เงิน ๗๐๐ มาจ้าง. กลุ่มผู้ใหญ่บ้านเค้าก็ว่าเฮ้อ. เขาช่างมันเถอะ. มันน้อยคน. มันไม่ชนะเราหรอก. เค้าก็ไปทำที่แก่งงู. ที่เหนือบ้านเขา.
- ถ. : สรุปว่ามีการทำ...
- ต.๙ : ฝาย. กันทำบ่กันเป็นฝาย. กันร่อนน้ำไว้เป็นฝาย. ไว้ใช้. ในที่นาของแม่และที่พวกพี่ ๆ.

- ณ. : ครับ. แต่จากนั้นก็ฐานะดีขึ้น. มีข้าว. ี้อควาย. ี้อม้าด้วยนะ. สมัยก่อนมีม้า.
- ต.๒ : มีม้าตั้ง ๔ ตัว. มีวัวเทียมเกวียนด้วย.
- ณ. : มีม้า ๔ ตัวด้วย. ที่นาก็ ๖๐ ไร่ ที่แปลงตรงนั้นถูกมัย.
- ต.๒ : ค่ะ.
- ณ. : แล้วก็มีด้านอีกด้านหนึ่งด้วย. เป็น ๑๐๐ ได้มัยรวมแล้ว.
- ต.๒ : เกือบ ๆ ค่ะ.
- ณ. : เกือบ ๆ ๑๐๐ ได้มัย.
- ต.๑ : ไม่เกือบอะ.
- ต.๒ : แต่เป็นนา.
- ต.๑ : แต่เป็นนา. ๑๕๐ ไร่. แต่ขายออก ๓๐ ไร่.
- ณ. : ไม่เป็นไร. ก็สรุปว่ามีเป็น ๑๐๐ ไร่เลย. ฐานะเริ่มดีขึ้น. มีวัว. มีควาย. มีเยอะมัยยาย. วัวควายเยอะมัย.
- ต.๑ : เยอะ.
- ณ. : เยอะซึกเท่าไร.
- ต.๑ : ควายเค้าก็มี ๑๒ ตัว.
- ณ. : ควาย ๑๒ ตัว อือ ::
- ต.๑ : ๑๒ ตัว เลี้ยงมาถึง พ.ศ. ๒๕๒๗. ๒๗ เลี้ยงมามันจะออกมากี่ตัว. วัวก็มี ๑๓ ตัว. เลี้ยงมาตั้งแต่ที่โน้นมาถึงที่นี่จะได้กี่ตัว.
- ณ. : ม้าอีก ๔ ตัว.
- ต.๑ : ม้าอีก ๔ ตัว.
- ณ. : ยายขี่ม้าเหวอ.
- ต.๑ : ไม่ขี่. ขึ้นกลั้วม้า.
- ต.๒ : พ่อและก็ลูก ๆ.
- ณ. : พ่อและก็ลูก ๆ. เพราะฉะนั้นถ้าพูดถึงย้อนกลับไปในตอนโน้นเนี่ย. ก่อนปี ๒๕๒๐. ๒๕๑๙. เนี่ย ครอบครัวยายถือว่ามีอันจะกินแล้ว. ถูกมัยอะ.
- ต.๒ : พอออยู่พอกิน.
- ณ. : มีควาย ๑๐ กว่าตัว. มีวัว ๑๐ กว่าตัว. มีม้าด้วยนะ. พ่อชอบขี่ม้า.
- ต.๒ : ค่ะ.
- ณ. : ลูก ๆ ก็ขี่.
- ต.๒ : ลูกก็ขี่ค่ะ.
- ต.๑ : หญิงก็ขี่. ชายก็ขี่. ยายกลั้วม้า.
- ณ. : แต่ชีวิตตอนนั้นของครอบครัวยายไฮ. มันดีแล้ว. ที่ทางก็กว้างขวาง. ทำน่าน้ำเน็มก็ถึง. วัวควายก็มี. มาถึงจุดเปลี่ยนตอนที่เค้าจะมาทำฝายห้วยละห้า. ถูกมัย.
- ต.๑ : ถูก.

- ณ. : ตอนนั้นตอนก่อนที่มาคุยกับผมเนี่ย. ยายยืนยันว่า. ไม่รู้เรื่องเลยหรือเค้าจะมาทำเชื่อน.
- ต. : ไม่รู้. ไม่รู้อะไรเป็นอะไร.
- ณ. : ทำไมไม่รู้ละ. คนอื่นเค้ารู้หมดนะ.
- ต. : เอ้า. ก็เพราะว่าเค้ากลัวยายไง. ถ้ามันไม่ให้ก็เอาของมันไม่ได้. เค้าก็ทำไปได้. เค้าบอกว่าเค้าหลายชีวิต. เราชีวิตเดียว. สองชีวิตกับพี่เขย. มันจะสู้เราได้หรือ.
- ณ. : ตอนนั้นเห็นบอกว่าไม่รู้ว่ายายไปหรือเปล่า. ตอนที่มิประชุมชาวบ้าน.
- ต. : ยายไม่ได้ไป. ยายอยู่ริมโขง. ยายไปปลุกฝ้าย.
- ณ. : วันนั้นประชุมชาวบ้านแล้วก็บอกว่า. ใครจะเอาน้ำให้มาเซ็นชื่อ. เพราะชาวบ้านก็อยากได้น้ำ. มาทำการเกษตร. ยายไม่อยู่. แล้วใครไปแทน. จำได้มั๊ย.
- ต. : ไม่มี.
- ต. : ไม่มีใครไปแทนแต่ว่า. ด้วยความตรงที่เค้าประชุมมันเป็นทางผ่านเข้าไปในหมู่บ้าน. ทางระหว่างนาเข้าไปในหมู่บ้าน. พี่บัวผันพี่ชายคนที่สองเนี่ยเดินกลับจากนาจะเข้าบ้าน. จะเข้าไปในหมู่บ้านก็เห็นวงประชุมก็เข้าไปฟัง. พอพี่บัวผันเข้าไปฟังแล้วทางคณะกรรมการหมู่บ้านในวงประชุมก็เรียกไว้บอกว่าให้เซ็น. เซ็นให้หน่อยจะทำฝ้าย. ทำอ่าง. อยากได้น้ำมั๊ย. และก็อยากได้น้ำมาเซ็น. พี่ชายก็บอกว่าไม่เซ็น. เพราะว่ามันไม่ใช่ของเขา. มันเป็นที่ของแม่. ไม่กล้าเซ็นหรือต้องบอกแม่ก่อน. ตกเย็นแม่กลับจากโขง. แม่กลับจากโขงมาเรือน. กินข้าวกันพี่ชายก็เล่าให้แม่ฟัง. แม่ก็สั่งลูก ๆ ทุกคน ว่าห้ามเซ็น.
- ณ. : ห้ามเซ็น. สั่งไว้เลย.
- ต. : สั่งไว้เลย. สั่งพ่อด้วย. พ่อก็กลัวนะ. พ่อเป็นคนซึกกลัว. กลัวพวกตำรวจ. กลัวเจ้าหน้าที่. แม่บอกถ้าใครจะให้เซ็นอะไรให้เค้ามาเจอแม่. แม่จะเป็นคนพูดเอง. ถ้าใครกลัวเนี่ย. แม่จะเป็นคนพูดเอง. และทุกคนห้ามเซ็น. เค้าจะให้เซ็นอะไร. ห้ามเซ็นเด็ดขาด.
- ณ. : สมัยนั้นทำไมยายยังไม่ยอมให้เซ็น.
- ต. : ไม่ยอมให้เซ็น.
- ณ. : เพราะอะไร.
- ต. : เพราะว่า. ของพ่อ. ของแม่. ของปู่. ของย่า. ของฉัน.
- ณ. : ยายคือหรือเปล่า.
- ต. : คือ! ฉันบอกว่าฉันคือ. ถ้ามันไม่ถูกฉันไม่ฟังใคร. ถ้าถูกฉันฟังหมด! ตัวเล็ก ๆ แค่นี้ (ทำนิ้วประกอบ) ชั้นก็ฟัง. ถ้าถูก.
- ณ. : นี่มันรู้สึกทำไมไม่ถูกเพราะ... เพราะอะไร. ทำไมถึงคราวนี้ยายถึงรู้สึกว่ามันไม่ถูก. ชาวบ้านเค้าบอกว่าเนี่ยมาสร้างเขื่อน สร้างฝายชะชาวบ้านเค้าจะได้มีน้ำใช้. ทำไมยายถึงคิดว่ามันไม่ถูก.
- ต. : ชั้นว่าไม่ถูก. จะยึดเอาของชั้นคนเดียว. ชั้นมีไว้ให้แล้ว. ฝายน้ำล้นชั้นก็มี. ฝายน้ำกินชั้นก็มี. ฝายชั้นคนเดียวก็มี.
- ณ. : ยายที่ย้อนกลับไปตอนตั้งรกรากนะ. ทำฝายทำฝายอะไร. น้ำชั้นก็มีอยู่แล้ว.
- ต. : ชั้นมีแล้ว.

- ต.๒ : คนอื่นก็ได้ใช้.
 ก. : \sum คนอื่นก็ได้ใช้ด้วย.
 ต.๒ : ได้ใช้.
 ก. : แล้วอยู่ที่ ๆ จะมาทำฝาย. แล้วที่คนอื่นอยู่ที่ปกติ. แล้วจะมาเอาที่ขึ้นไปหมดเลย.
 ต.๒ : จ๊ะ. ไม่ยอม. ขึ้นไม่ยอม.
 ก. : เรื่องอะไร. อุตสาห์ทำน้ำ ทำอะไรไว้ให้แล้ว.
 ต.๒ : จ๊ะ. ขึ้นทำน้ำไว้ให้. จะมายึดเอาที่ของชั้น ชั้นก็ไม่ให้.
 ก. : โอ้โฮ! นี่มันลึกกว่านั้นอีก. ก็คือว่าเพราะที่ตรงนั้นย้ายไปทำอะไรเอาไว้เยอะด้วย. มันจะกลายเป็นน้ำท่วมหมดเลย. พอทำเป็นฝายใหญ่. ไม่ยอม.
 ต.๒ : ไม่ยอม. ไม่ชั้นมีใช้. อะไร ๆ ชั้นมีครบอยู่ที่ดิน. ไม่มีชั้นก็ปลูก.
 ก. : แล้วตอนนั้นไม่ทะเลาะกับชาวบ้านหรือ.
 ต.๒ : ไม่ทะเลาะ.
 ก. : ชาวบ้านเค้าก็รู้ว่าย้ายไม่ยอมแน่.
 ต.๒ : รู้. แต่เค้าไม่ทะเลาะ.
 ก. : แล้วเค้าทำยังไง.
 ต.๒ : เค้าก็ไม่ทะเลาะ. \sum
 ต.๒ : แอบมาทำ.
 ต.๒ : เค้าแอบมาทำ. เค้าแอบมาทำเฉย ๆ. ชั้นหนีไปทำโน่นทำนี่. รักษาคนป่วยอยู่ที่ลาวชั้นก็ไป. เค้าก็ทำเสร็จแล้ว. เค้าทำเสร็จแล้วเค้ามาให้ชั้นเห็น. ชั้นไม่เห็น. ชั้นไม่ยอมเห็น.
 ก. : ทำเสร็จแล้วค่อยเอามาให้เห็น.
 ต.๒ : ก่อนหน้านั้นก็ให้มาเห็นแต่ไม่ยอม. คือแบบว่าทำไปเลย! แบบว่ากรรมการหมู่บ้านก็พูดทำไปเลย. ยายคำฟองนะหัวอ่อน. พูดถึงฟองนะค๊ะ. ไม่มีใครมาฟ้องเราหรอก. แต่ที่นี้ก็เสียงคัดค้านจากกรรมการอีกคนนึง. ก็บอกว่า. ของป่าไฮไปทำของแกไม่ได้นะ. ทำแล้วแกเอาตายเลย. ไม่เป็นไรหรอกทำไปเถอะ. เราหลายคน. อะไรยังเงี้ย. ก็ได้ทำ.
 ก. : อันนี้เสียงกรรมการหมู่บ้าน. สมั่นโน่นเค้าใช้คำว่า เฮ็ดไปเลยหรือ.
 ต.๒ : ค๊ะ.
 ก. : เฮ็ดไปเลย.
 ต.๒ : เฮ็ดไปโลด.
 ก. : เฮ็ดไปโลด.
 ต.๒ : มันเสร็จเมื่อไหร่จึงไปให้มันเห็น. มันไม่รู้หรอก.
 ก. : ยายโกรธมัยเนี่ย. (เอามือตบอก)
 ต.๒ : ไม่โกรธ! จะไปโกรธใคร. อยู่เฉย.
 ก. : แล้วเค้าก็มาเฮ็ดไปโลดจริง ๆ.

- ต. : เอ็ดไปโสดจริง ๆ .
 ก. : Σ เอารถไถเข้ามาที่ยายบอกว่ายายไปเจออะ. ยายคุยกับเค้าจำได้มั๊ย.
 ที่รพช. เอารถไถเข้ามา.
- ต. : รพช. เค้าม่า, เค้าม่าทำเค้าม่าบอกว่าหน้าทีของเขา. รถไถมึงจะพังคนได้ยังไง. ชาวบ้านเค้าพูด.
 ชั้นเก็บก้อนหินได้. ขว้างใส่หัวมึง. นีมึงอย่าไปฟ้องเขา. ของกูไม่ใช่ของมึง. หยิบเอาถึง ๓
 ก้อน. ทิ้งใส่หัว. โห. หัวกูในทั้งหมด. (เอามือคลำหัว). หัวกูไซ้. ตายเถอะมึง. มึงไม่รู้อะไรเป็น
 อะไร. เตี่ยวนามึงก็โดนท่อม. ท่อมด้วยกัน. นีละคนชั่ว. ในโลก. มาคิดว่าสิทธิของเราจะยอม
 ให้คนอื่นมีสิทธิ. ชั้นไม่ยอม ! ชั้นว่าสิทธิของชั้น. ออกให้ฉันแล้ว. สิทธิซื้อได้. ขายได้. จะยึด
 ของชั้นคืน. ชั้นก็ไม่ให้เอาคืน. เท่าไรชั้นก็ตามอยู่อย่างนี้แหละ. ถ้าไม่ให้ฉัน. ถ้าที่นาของฉัน
 นานโผล่ชั้น. ชั้นก็โยยดินออก. น้ำไหลไป.
- ก. : ตอนนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อสู้. จากจุดเริ่มต้นที่รถไถของ รพช. เข้ามา. แล้วมีชาวบ้าน
 แถวนั้นมาด้วยเนี่ย. ก็บอกว่ายายจะไปทำอะไรเค้าได้. รถไถมา. ยายก็บอกว่านี่ไง. หิน. ปา
 ไป. ไซ้มั๊ย.
- ต. : จ๊ะ.
- ก. : หินก้อนนั้นแหละคือจุดเริ่มต้นของการต่อสู้. แต่จากนั้นเค้าก็ทำงานเสร็จ.
- ต. : ทำงานเสร็จ.
- ก. : แล้วยายก็เห็นน้ำมันท่วมขึ้นมาในที่นา. จำวันนั้นได้มั๊ยที่น้ำมันท่วมขึ้นมามันเป็นยังไง.
- ต. : ได้. น้ำท่วมเอ่อขึ้นมา. ไร่ไผ่ บ้านอยู่กลาง.
- ต. : พ่อไผ่.
- ก. : พ่อไผ่อีกคนนึง.
- ต. : ?? ว่าเขียงเราไม่ท่วมหรอก. นากูไม่ท่วมหรอกอีหงอกเอ๊ย. เค้าม่าบอกว่าเค้าชี้หน้าบอย ๆ.
- ก. : ชี้หน้าบอย. นากูไม่ท่วมหรอก.
- ต. : นากูไม่ท่วมหรอก. มึงตายอีหงอกเอ๊ย. เค้าม่าออกว่ายังจ้. ที่นี้แหละน้ำท่วมมาไม่มีทางจะไป.
 ร้อง:: ที่เขียงยังไม่ได้เห็น.
- ก. : เขียงยังหายไปเลย. เขียงนาสูงขนาดไหนยังหายไปเลย.
- ต. : นากูเป็นที่ดอนของละแวกนั้นที่สุดแล้ว. ยังจมอยู่ได้น้ำนะค๊ะ.
- ก. : มันท่วมหมดเลย. เพราะมันเกิดเป็นเขื่อนขนาดเล็กขึ้นมา. เป็นฝายขนาดใหญ่. หรือเขื่อน
 ขนาดเล็ก. ท่วมหมดเลย. ที่ยายก็เหลือนิดเดียว.
- ต. : ท่วมหมดเลย. ที่ยายก็เหลือนิดเดียว.
- ก. : แล้วทำไงต่อ. หลังจากนั้นมันท่วมแล้ว. กลายเป็นเขื่อนไปแล้ว. ทำไถบอย. จำได้มั๊ย. ตอนนั้น
 เพชรยังตัวนิดเดียว.
- ต. : ค๊ะ.
- ต. : ตัวนิดเดียว. ยายก็ปล่อยวางเพชรไว้กับพ่อ.
- ก. : กับพ่อคำฟอง.

- ต. : กับพ่อคำฟอง. ยายก็เดินบ่อย ๆ. เดี่ยวไปอำเภอบ้าง. เดี่ยวไปจังหวัดบ้าง. เดี่ยวไปหาข้าวกินบ้าง. เดี่ยวไปหาของฝากบ้าง. ไปทำงานรับจ้างบ้าง. ยายก็ไปบ่อย.
- ถ. : ตกลงตอนนั้นเนี่ย. นานี่เราเคยทำถูกมั๊ย.
- ต. : นานี่เราเคยทำ.
- ถ. : มันหมดไปแล้ว.
- ต. : มันหมดไปแล้ว.
- ถ. : น้ำมันท่วม.
- ต. : น้ำมันท่วม. จะเอาอะไรมากิน.
- ถ. : แล้วยายไปทำกินยังไง.
- ต. : ไปทำนารับจ้างเขา. ลูกไปหมด. ไปทำงานอยู่กรุงเทพฯ. ไปไหน ๆ ยายไปหมด! ทำงานอยู่กรุงเทพฯ อำเภอไปไกล ๆ. โรงปุ๋ยเก่า.
- ถ. : ยายมาทำงานในกรุงเทพฯ มาแล้วหรือ. เมื่อ ๒๐ กว่าปีก่อนนะ.
- ต. : จ๊ะ. จ๊ะ.
- ถ. : ไ้. มาทำอะไรอะ.
- ต. : มาทำ...
- ต. : ก่อสร้าง.
- ต. : ก่อสร้าง.
- ต. : ถนน. เป็นกรรมกรก่อสร้างถนน.
- ถ. : Σ นี่เป็นกรรมกรมาแล้วด้วย.
- ต. : จ๊ะ.
- ต. : จากชานามาเป็นกรรมกรอะ.
- ต. : ค่าให้วันละ ๒๕ บาท.
- ถ. : ก็มาทำ. แล้วอยู่ได้หรือ. เข้ามาทำอะ.
- ต. : เอ้า. เราก็อยู่อด ๆ อยู่. แลงมาก็ร้องไห้. เข้ามาก็ร้องไห้. ทำงานก็ร้องไห้บ่อย ๆ.
- ถ. : ทำไมร้องไห้ทำไม.
- ต. : ร้องไห้คิดถึงที่นา. คิดถึงพ่ออยู่บ้าน. คิดถึงลูกกับหลาน.
- ถ. : เอ้าไหนบอกไม่รักกันไง.
- ต. : ไม่รักก็คิดถึง.
- ถ. : (หัวเราะ).
- ต. : แต่ไหนมาแล้วก็ไม่มีกินมีใช้.
- ถ. : มันหมดเลย (ตัวเราก็ผอมลง. จากที่เราเคยเป็นเจ้าของนา.)
- ต. : ตัวเราก็ผอมลง.
- ถ. : ต้องมาเป็นกรรมกร.
- ต. : ต้องมาเป็นกรรมกร. อยู่ที่บ้านก็เป็นกรรมกรบ่อย ๆ.

- ต.๒ : ต้องไปรับจ้างด้านนา. เกี่ยวข้าวอะไรยังเงี้ย.
- ต.๑ : ไปรับจ้าง. เอาพีน.
- ต.๒ : ตักน้ำ.
- ต.๑ : ตักน้ำ.
- ต.๒ : หาบละสสิ่งนะค๊ะ.
- ถ. : อ้อ. อยู่ที่บ้านก็รับจ้างหาบน้ำหาบละสสิ่ง.
- ต.๒ : ลูก ๆ ด้วยค๊ะ. แล้วแม่ก็จะเป็นคนหาของ. หาพวกผัก. พวกปลา. พวกหอย. ชาวบ้านเค้าเรียกเป็นของฝาก. เพื่อไปแลกข้าวค๊ะ.
- ถ. : เอาพวกนี้แหละไปหามาเก็บเพื่อไปแลกข้าวมากิน.
- ต.๒ : ค๊ะ. แล้วลูก ๆ อย่างเพชร อย่างพี่ชายเนี้ย. ก็ออกไปรับจ้างหาบน้ำ.
- ถ. : โอ้. ชีวิตมันเปลี่ยนเลย. อย่างสิ้นเชิงเลย.
- ต.๒ : ค๊ะ.
- ถ. : ตอนนั้นพอโตหน่อยแล้วใช้มัยฮะ. เป็นใจจำได้มัยสมัยนั้นแม่เป็นยังไง.
- ต.๑ : จำได้แม่พาไปหาข้าว. เรายังไปตาม. เดินตาม.
- ถ. : แม่สวยมัยสมัยนั้น.
- ต.๒ : ผอมแล้วก็ดำ ๆ.
- ต.๑ : เมื่อก่อนสวย. รู้สึกว่าสวย.
- ถ. : สวยนะ. แม่เราต้องสวยอยู่แล้ว.
- ต.๑ : พอมาชีวิตเราล่มสลาย. แม่ก็ทรุดโทรมลง. (น้ำตาคลอ)
- ถ. : ตอนนั้นที่แม่พาไปด้วยเพราะไปหาเก็บหอย. เก็บจับหอย. หาของป่า. เก็บผักเก็บอะไร. จำได้มัย.
- ต.๒ : ส่วนใหญ่ที่เพิ่มพรจะไปเอง. เพราะโตแล้ว. แต่ถ้าไปกับแม่นี้ต้องเพชร.
- ต.๑ : ตอนกลางคืนต้องไปจับเขียด. (น้ำตาคลอตลอดเวลาที่พูด)
- ถ. : กลางคืนไปจับเขียด.
- ต.๑ : ไปจับเขียดกับเพื่อน ๆ แล้วได้มาก็ใส่เป็นห่อ ๆ แล้วก็ไปหาข้าวตอนเช้า.
- ถ. : หาข้าวคือเอาไปแลกข้าว.
- ต.๒ : ค๊ะ.
- ถ. : เอาเขียดรวมเป็นห่อ ๆ นี้ใช้มัย.
- ต.๑ : อันนั้นผักชีเค้าหางหมาด้วย. ไปแกง (ไปอ่อมใส่กัน).
- ต.๒ : (พวกผัก) ธรรมชาติที่เกิดริมโขง.
- ต.๑ : ก็ไปเก็บกับเพื่อน. ถ้าวันไหนไปเก็บผัก. หาเขียด. วันนี้ไม่ได้ไปหาข้าว. พรุ่งนี้ต้องไปแต่เช้าต้องตื่นแต่เช้า.
- ถ. : คือลูก ๆ ก็ต้องแยกย้ายกันไปหากันใหญ่เลย. ลูกเล็กหน่อยก็ไปกับแม่ฮะ.
- ต.๑ : โตหน่อยเค้าก็ขายแรงงานที่กรุงเทพฯ.

- ณ. : โดหน้อยก็เข้ากรุงเทพฯ. ไปเป็นกรรมกร.
- ต.๓ : ค่ะ. ได้ตั้งก็ฝากมาให้แม่ซื้อข้าว.
- ณ. : มาทำงานในกรุงเทพฯ. ด้วยมั๊ย. ตอนหลัง.
- ต.๓ : มา.
- ณ. : เข้ามาทำอะไรอะ.
- ต.๓ : ก็เข้ามาเป็นคนใช้เลี้ยงน้อง. อยู่ที่บางแค. เดือน ๓๐๐. (เอามือเช็ดน้ำตา)
- ณ. : คือครอบครัวแตกสลายละ. พุดง่าย ๆ.
- ต.๓ : พ.ศ. ยี่สิบสาม. ๒๕๒๓.
- ณ. : จาก ๑๙ เริ่มจะทำเชื่อน. ๒๐ เริ่มทำเชื่อน. จากนั้นครอบครัวแม่โยซึ่งฐานะดีพอสมควรที่
ผมโยงมาตั้งแต่แรก. มีวิวมีควายมากขนาดนั้น. และมีที่นาเป็นร้อย ๆ ไร่. ไม่ลำบากละ.
- ต.๓ : และอยู่ร่วมกันหมดทุกคนเมื่อก่อน.
- ต.๓ : เล่าที่เบื้องหลังมา. ฉันก็น้อยใจ. (น้ำตาคลอ)
- ต.๒ : แม่ต้องขายสมบัติที่ยายให้. เป็นพวกพานเงิน. พวกเข้มขันนาก. พวกต่างหูแบบโบราณนะค่ะ.
- ต.๓ : ปีนปึกผม.
- ต.๒ : ทยอขายทีละชิ้น ๆ. (น้ำตาคลอ)
- ณ. : ปีนปึกผมด้วย. ค่อย ๆ เอาไปขาย. มันไม่มีจริง ๆ ก็ต้องขาย.
- ต.๒ : (มันทาไม่ทัน).
- ต.๓ : (มันทอดไม่ได้).
- ณ. : ลูกก็เยอะนี่.
- ต.๓ : ลูกก็เยอะ.
- ต.๒ : หลานด้วยคะตอนนั้น.
- ต.๓ : หลานด้วย.
- ต.๒ : ลูกพี่ชายคนโตก็ ๓ คน. รวมทั้งลูกทั้งหลานลูกสะใภ้ด้วย.
- ต.๓ : ชายกินหมดก็หาเอาใหม่. พุดกับลูก. กินเถอะลูก. มีชีวิต.
- ต.๒ : ตอนขายม้า. ขายวัว. ขายควาย. (ลูกร้องตาม) มันผูกพันนะค่ะ.
- ต.๓ : (ลูกร้องตาม) แม่ก็ร้องตาม.
- ณ. : ลูกไปทำงานแม่ก็ร้องตาม.
- ต.๓ : ร้องตาม.
- ณ. : ร้องตาม. ทำไมละ.
- ต.๓ : ร้องตามคิดถึงลูก. ว่าไปจน.
- ณ. : ไปลำบาก.
- ต.๓ : ไปลำบาก. ยากแค้น. เป็นคนรับใช้. ต่างกันล้างตุลเค้า. กัดเค้าเกลียดลูกเรา. กัดเค้าขังลูก
เรา. เราก็ร้อง. เราก็รักลูกเรา. รักลูกเหมือนตาไซ้มั๊ยละ.
- ณ. : ลูกก็ร้องเหมือนกัน.

- ต.๑ : ยายก็วิ่งขายของ. ขายวัว. ขายควาย. ขายไปครั้งละ ๓ ตัว. ไปซื้อข้าว. กินก็ไม่ได้พอเดือน. แล้วให้จะอดอยู่ที่ไหนล่ะ. อดข้าวมันอดไม่ไหว. ทำนํามันก็ยิ่งยาก. ลำบาก. ไข่ม้อยล่ะ. แล้วก็อดทำ. เป็นกระดูกสันหลังประเทศชาติ. จนทุกวันนี้.
- ต.๑ : ทำนาเหลือนิดหน่อยมันก็ไม่พอกิน.
- ถ. : แล้วสมัยโน้นเนี่ย. ลูกเยอะ.
- ต.๒ : ค่ะ. ก็ยังเล็ก ๆ กำลังกินกำลังนอนกันซะส่วนใหญ่.
- ถ. : แล้วไม่รู้หรือบางวันไม่พอ. แม่ไม่กินด้วย เหมือนลูกไม่รู้สีก เพราะแม่เอาไข่=
- ต.๒ : ค่ะ (หัวเราะ)
- ถ. : =อะไรนะใช้นิทาน. เล่าว่ายังไง. ยังจำได้ไข่ม้อย. ว่าแม่เล่า.
- ต.๒ : ค่ะ.
- ถ. : เรื่อง ๆ...
- ต.๒ : เรื่องนางสิบสองค่ะ. นางสิบสองภาคอีสานเนี่ย. เด้าจะเล่าว่า. พ่อแม่แต่ก่อนเป็นเศรษฐีมีเงิน. มีลูกเยอะสิบสองคน. แล้วลูกเนี่ยเป็นผู้หญิงทั้งหมด. แล้วก็กำลังกินกำลังนอน. พอไปหาอะไรมาได้ก็จะกินหมด. กินหมดแล้วไม่เหลือให้พ่อให้แม่กิน. แต่ในนิทานนางสิบสองเนี่ย. พ่อแม่ทนไม่ไหว. เอาลูกไปทิ้งในป่า. ให้ลูกหากินกันเอง. แต่แม่นี้ไม่ยอมหรือที่ทิ้งให้ลูก. ไปอด. ไปหิว. ลำพังเอง. คือลูก ๆ ก็รู้สึกถึงในเนื้อหาในนิทานนะค่ะว่า อ้อ. ที่เรากินกันอิม ๆ. แล้วก็ถึงไม่อิมแต่เราได้กิน. ในขณะที่เดียวกันแม่กับพ่อได้นั่งมองลูก ๆ กับหลานกินข้าว. ซึ่งเราก็ไม่รู้ว่ามีแม่กินมาหรือยังหรือยังไม่ได้กิน. แม่เล่านิทานให้เราฟังเราก็สะท้อนที่ใจ. ลูก ๆ ก็รู้สึกสะท้อนใจว่า เออ. วันหลังก็กินกัน. แล้วก็แบ่งไว้ให้แม่. แม่อาจจะไม่กิน. แต่เราควรจะแบ่งไว้ให้แม่ในส่วนที่แม่ควรจะได้กินอะไรยังเจียค่ะ.
- ถ. : หิวม้อย.
- ต.๑ : หิว. หิวก็อด.
- ถ. : ให้ลูกกินก่อน.
- ต.๑ : ให้ลูกกินก่อน.
- ถ. : แล้วถ้าลูกกินหมด.
- ต.๑ : ถ้าลูกกินหมด. ก็สิ้นเรื่อง.
- ต.๒ : แม่ก็กินแต่น้ำ.
- ต.๑ : แม่ก็ไม่กิน. กินน้ำ. กินหมากแล้วกินนอน. นอนลุกขึ้นมาได้ตีหนึ่งตีสอง. ก็ลูก.
- ต.๒ : แม่ต้องไปหาปลาที่โขง.
- ต.๑ : ไปหาปลาที่โขง. ช่วยพ่อ. พ่อหาไม่เป็น.
- ถ. : พ่อหาไม่เป็นอีก.
- ต.๑ : พ่อหาไม่เป็น.

- ด. : พ่อก็เป็นหนุ่ม
 ต. : พ่อเป็นลูกบ้านโคก. พ่อไม่ได้เป็นลูกบ้านน้ำเหมือนแม่. แม่จะอยู่ริมโขงตลอด.
 ด. : พ่อฟองเนี่ย. เราก็ดูไม่ได้ไปว่าอะไรท่านแต่ว่า, ลูก ๆ ก็รู้ว่าท่านเข้มแข็งไม่เหมือนกับแม่ไฮไซมัย.
 ต. : ค่ะ.
 ด. : พ่อเคยโดดน้ำตาย.
 ต. : พ่อเคยโดดน้ำตาย.
 ด. : ไปหาปลาด้วยกัน.
 ต. : ไปหาปลาด้วยกัน. หากุ้ง. หาหอยด้วยกัน.
 ด. : ที่แม่น้ำโขงเนี่ย.
 ต. : ที่แม่น้ำโขง.
 ด. : แล้วมันเกิดอะไรขึ้นยาย. (น้ำเสียงแผ่วเบา)
 ต. : เกิดอะไรขึ้นฉันก็ไม่รู้ละ. แกว่าเข้าตายไปตีกว่า. ยัง. แกบอกว่ายายมันตีเมื่อไหร่. ตาย. ได้กินได้นอน ได้หลับเหวอ. ได้เดินเหวอตาย. ฉันบอกว่าเข้า. หยุดเถอะ. อย่าคิด.
 ด. : แล้วแกโดดลงไปมัย.
 ต. : โดดลงไปจริง ๆ. โทษนะ. ฉันก็ห่มไม้ล้ามน. (ทำท่าประกอบ) เข้า.
 ด. : โยนลงไปให้.
 ต. : ถ้าสงสารเราก็ขอให้จับล้ามนี่เถอะ.
 ด. : สงสารเราก็คือสงสารแม่.
 ต. : จ๊ะ.
 ด. : ถ้าสงสารแม่ขอให้จับล้ามนี่เถอะ.
 ต. : จ๊ะ. ถ้าไม่สงสารก็กระโดดไปด้วยกัน. เราก็ดูดไปตามเธอเลย. เพราะว่าเธอไม่สงสารเรา. เราก็ดูตามนำกันตีกว่า. ลูกเค้าจะเลี้ยงกันก็เลี้ยง. เค้าไม่เลี้ยงกันก็ช่างเค้า. ถ้าเธอไม่กลับคืนมา. แกก็จับไม้ล้ามน. ฉันก็ลอยวงเข้าฝั่ง. น้ำพุมันจะกลืนออก.
 ด. : น้ำมันแรง.
 ต. : (น้ำมันเขียว.)
 ต. : (น้ำแรง) เดือนสิบเอ็ด. สิบสอง. ฉันกำลังซ่อนกุ่มอยู่. เขาสวิงซ่อน. ใช้น้ำตือของใส่กุ่มตามหลังแม่ได้ราวครึ่งข้อ. ฉันตักขึ้นมองไม่เห็นกลับไปถึงแก่ง มันเป็นแก่ง.
 ต. : เป็นแก่ง.
 ต. : เป็นคุ. หัวลึบลงไหลขึ้นหัวลึบลง. ฉันก็วิ่งตาม.
 ต. : กระโดดน้ำ. ว่ายน้ไปกระซากพ่อขึ้นมาฝั่ง. คือไม่รู้พ่อคิดอะไรนะค่ะ.
 ด. : พ่อคงเหนื่อย.
 ต. : พ่อเหนื่อยใจ.

- ต.๑ : เห็น้อยกับความลำบาก.
- ต.๑ : เราบอกว่า. เราเกิดมาเราไม่ใช่มีความลำบากเพียงแค่นี้.
- ต.๒ : พ่อไม่เคยลำบากขนาดนี้. พ่อบอกแม้จะลำบากกายแต่พ่อไม่เคยทุกข์ใจได้ขนาดนี้.
- ถ. : แม่บอก. ถ้าสงสารชั้นเข้ามา. หลังจากที่ว่าออกไป. แล้วก็เอาไม้ที่วานี้ให้พ่อเกาะ. แล้วก็ลากเข้ามา. ถ้าแกไม่เกาะชั้นจะกระโดดลงไปตายกับแกด้วยเลย. แล้วลูกจะอยู่ยังไงก็เรื่องของมัน.
- ต.๑ : ไม่รู้. จะอยู่ยังไงก็ช่างมันเถอะ.
- ถ. : แกจะกลับมามั๊ย. พ่อกลับมา.
- ต.๑ : พ่อกลับมา.
- ต.๒ : แม่ก็หึ่งชูหึ่งปลอบนะคะ.
- ถ. : หึ่งชูหึ่งปลอบ.
- ต.๒ : คะ. บอกว่าถ้าแกไม่ยอมมาช่วยชั้นเลี้ยงลูกเนี่ย. ชั้นก็จะตายตามแกไป. แล้วให้ลูกมันเลี้ยงกันเอง.
- ถ. : แล้วก็กลับมา.
- ต.๑ : ก็กลับมา. ร้อง ! พ่อก็ร้อง !
- ถ. : ร้องว่า...
- ต.๒ : (ร้องไห้นะคะ).
- ต.๑ : (ร้องว่า). เอ้าจะเอาเค้ามาเอ็ดหยัง.
- ต.๒ : ช่วยขึ้นมาทำไม. พ่ออยากตาย. พ่อพูดยังเจ็ย.
- ต.๑ : ตายเพื่ออะไร. มันจะใหญ่โตหรือตาย. มันก็เนา. มันก็เหม็น. มันก็เปื่อย. อยู่เฉย ๆ เป็นคนลำบากช่างมันเถอะ. เมื่อไหร่มันจะไปโลกก็ต้องไปโล. เมื่อไหร่มันรวยมันก็จะรวย. เราเกิดมาเป็นคนไม่ยอมตาย จนชั่ว.
- ถ. : ยายเคยคิดจะฆ่าตัวตายมั๊ย ๒๗ ปี.
- ต.๑ : ฮือ. ชั้นไม่คิดว่าจะฆ่าตัวตาย.
- ถ. : ทำไม.
- ต.๑ : เค้าบอกว่าไอ้ทำให้เราผูกคอตายแล้ว. เราทิ้งเราผิดชะแล้ว. เค้าบอกว่า. เอ้าไม่ทำคนผิด. ถ้าเราไม่ได้เรียนมาถึง ๒๗ ปี. เราก็ระบายน้ำออก. ที่นาก็ไหลขึ้นมา. เราก็อ่า. ใครจะมาทำอะไรให้เราได้
- ถ. : น่าจะคิดได้ก่อนหน้านี้ไซ้มั๊ย.
- ต.๑ : จ๊ะ. ชั้นคิดตลอด.
- ถ. : แต่ยายคิดตลอดเลย. (หัวเราะ). แต่ยังไม่ได้ไปขุด. แต่ยายไม่คิดจะฆ่าตัวตาย. เพราะยายคิดว่ายังไง. ยายยังมีความหวังที่จะได้.
- ต.๑ : ยังมีความหวังอยากจะได้. ถ้าไม่ได้ชั้นก็เอา. ชั้นเห็นอยู่.
- ถ. : ก็เห็นของชั้นอยู่เนี่ย. ชั้นจะไปเอาน้ำออกให้ที่ของชั้นมันไหลขึ้นมา.
- ต.๑ : จ๊ะ. ชั้นก็เอาน้ำออก. ให้ที่ชั้นไหลขึ้นมา. ใครจะพูดอะไรก็พูด. ใครจะจับก็จับ. ใครอยากทำ

- อะไรก็ตาม. ถ้าสิทธิของมัน. ถ้าสิทธิของฉัน. ฉันต้องทำ.
- ณ. : ตอนนี้ยายบอกว่าไม่เคยยอม.
- ต. : ไม่เคยยอม.
- ณ. : ไม่เคยเซ็นอะไรทั้งสิ้น.
- ต. : ไม่เคยเซ็นอะไรทั้งสิ้น.
- ณ. : \sum พ่อฟองก็ไม่เคยเซ็น.
- ต. : ไม่เคยเซ็น. ใครอยาก (จะเซ็นก็เซ็น). ถ้าไม่กลัวตาราง. ทรัพย์สินของฉัน. ใครจะมีสิทธิ์มอบ =
- ณ. : $\left. \begin{array}{l} \text{ลูก ๆ ก็ไม่เซ็น} \end{array} \right\}$.
- ต. : =สิทธิให้คนอื่นได้. ทรัพย์สินของฉัน. อ้ายฟองบอกว่าอ้ายเสือก็กลัว. ลูกทั้งหมด หลานทั้งหมด ก็กลัว.
- ณ. : ทุกคนกลัวหมดเลย. แล้วเค้าห้ามยายว่าอย่าไปสู้ม๊ยะ. บอกพอแล้วยาย.
- ต. : ห้าม! เค้าบอกว่าหลายปีแล้วจะไปสู้เอาอะไร. เราสู้เอาเราสิ. โลกเค้าจะเห็นหมด. แผ่นดิน. ไม่ใช่ว่าเป็นนายคนเดียว. เค้าก็เป็นนายหลาย ๆ คน. ผู้ว่าก็เป็นผู้รองก็มี. นายก็เป็นผู้รองก็มี. กระทรวงมหาดไทยผู้รองก็มี. สถานที่อื่น ๆ เค้าก็มีรองรับกันหมด. หน่วย รพช. ผู้รองเค้าก็มี. นายใหญ่เค้าก็มี. เค้าไม่คิดว่าอนาคตของเขาและของเรา. ไม่เมื่อไหร่ก็วันหนึ่ง ละจะเกิดมาให้เรา.
- ต. : แม่ฝันตลอดว่าจะได้ที่นาคืน.
- ณ. : แม่ฝันตลอด. แม่บอกเหวอ.
- ต. : ค่ะ.
- ณ. : แม่บอกว่า...
- ต. : แม่บอกว่าเราสู้กับรัฐบาลไม่ได้. เรายังต้องมาสู้เอาที่นาเราคืน.
- ต. : คือยื่นเรื่องร้องเรียนไปทั้งหมดแล้ว. แม่ก็รอตลอด. แม่ก็คิดว่าในกระบวนการที่แม่ยื่นเรื่อง ร้องเรียนเนี่ยจะเป็นผล. และจะมีการ. ชดเชย. และก็เวนคืนหรืออะไรต่าง ๆ. ยังงี้ให้แม่. แต่ ผ่านมาหลาย ๆ ปี. แม่ก็ไม่เคย. แม่ก็เลยตัดสินใจว่าที่นาก็ยังมองเห็นอยู่. มันเพียงแค่น้ำ เทานั้นที่กิน. แม่ก็เลยตัดสินใจในวันที่ ๑๑ มีนาคม. มาปลุกกระตือบอยู่. แล้วแม่ก็มาซุดวันที่ ๑๙.
- ณ. : ใช่. เพิ่งปีนี่เอง. ๑๑ มีนาคม. มาปลุกกระตือบอยู่ที่ข้างเขื่อนนี้แหละ. ซึ่งเห็นที่อยู่ตรงนั้นแหละ. ๑๙ ก็เอาจอบ. เอาเสียม. ไปซุด. ให้น้ำมันเริ่มไหลออกมา. แล้วชาวบ้านก็ไม่ยอม. อบต. ก็เอารถขนดินไปถม. แต่ยายบอกว่าจอรอดูว่านี่ครั้งสุดท้ายแล้ว. ยายจะเอาที่ยายคืน.
- ต. : จะเอาที่ยายคืน.
- ณ. : ผมย้อนกลับไป. มันยังมีประเด็นที่. เรื่องที่. เรื่องชีวิตยายเนี่ย. ตอนนั้นยายบอกเป็น กรรมกรด้วยไหม.
- ต. : จ๊ะ.
- ณ. : ทำถนน. ไปทำแถวแปดริ้ว.

- ต.๑ : ทำที่แปดริ้วชั้นก็ไป. ทำที่อำเภอพระยาชัยชั้นก็ไป. ชั้นเดินรอบทั้งประเทศไทย. ชั้นเดินไปดู. ความยากจนเหมือนฉัน. ไม่มี. ฉันก็กลับคืน. จะไปเอาที่เดิมคืน.
- ถ. : ตั้งแต่ตอนที่น้ำมันท่วมขึ้นมาปั๊บ. ถูกมัยฮะ. ชีวิตก็ลำบากเปลี่ยนไปอย่างที่เราคุยกัน. ยายก็ต้องไปพบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน. ถูกมัย.
- ต.๑ : จ๊ะ.
- ถ. : ตกลงจะทำยังไง. ชั้นไม่ได้ยอม. แล้วที่ชั้นมันหายไปไหน. แล้วเค้าว่ายังไงตอนนั้น. ผู้ใหญ่บ้าน.
- ต.๑ : เค้าบอกว่า. เอ้า. ไม่ใช่ว่านาพ่อเรานี่. นาพ่อเธอ. นาแม่เธอ. เธอนำเองเถอะ.
- ถ. : แปลว่า...
- ต.๒ : ไม่ใช่ของเค้า. เป็นนาของแม่. ให้แม่ไปตามเอง. เค้าไม่เกี่ยว. อะไรยังเงี้ย.
- ถ. : สมนตมาถามผม. บอกไม่ใช่ของผม. นาของยายไปตามเอาเอง. ผมไม่เกี่ยว.
- ต.๑ : (จ๊ะ)
- ต.๒ : (จ๊ะ)
- ถ. : เค้าพูดยั้งเลยเธอ.
- ต.๑ : พูดยั้งแหละ.
- ถ. : กำนัน. ผู้ใหญ่บ้านนะ.
- ต.๑ : กำนัน. ผู้ใหญ่บ้าน.
- ต.๒ : ในอดีตนะคะ. (ไม่ใช่ตอนนี้)
- ถ. : (อ้า. ไม่ใช่ตอนนี้). ยุค ๒๗ ปีก่อน. แล้วยายทำยังไง.
- ต.๑ : ยายก็ไปหาท่านนายอำเภอ.
- ถ. : Σ ยายไม่ด่ากลับไปเธอ.
- ต.๑ : ไม่. ยายก็ไม่ด่า. หาท่านนายอำเภอเค้าก็บอกว่า. เอ้า. เค้าผ่านทางอำเภอ. จะมาร้องเรียนกับผมทำไม. เค้าบอกว่ายังงี้. ไอ้. ที่อำเภอเขมราฐ. ไม่ปกครองหรือตำบลโนนตาล. ฉันขอทราบเรียนท่าน. เค้าก็บอกว่า. เอ้า. เค้าผ่านทางอำเภอทั้งหมด. จะมาร้องเรียนให้ใครรู้! ฉันก็กลับมา.
- ถ. : คือ...
- ต.๒ : คือแม่ไปตามที่อำเภอว่าทาง รพช. โครงการเนี่ย. ทางอำเภอทราบไหม. ทางอำเภอปฏิเสธ. บอกว่าเรื่องราวต่าง ๆ มันไม่เข้ามาที่อำเภอ. มันผ่านเลยไปเลย. เค้าไปทำเอง. ไม่เกี่ยวกับอำเภอ. แม่ก็เลย (ตอบว่า)
- ถ. : (นายอำเภอ) บอกไม่รู้เรื่อง.
- ต.๒ : ค่ะ. แม่ก็ตอบว่า. เอ้า. แล้วตำบลโนนตาลเนี่ยอำเภอไม่ได้ปกครองเธอ. ทำไมอำเภอถึงไม่รู้เรื่อง.
- ถ. : ตกลงแล้วทำไม. นายอำเภอบอกว่า...
- ต.๑ : ฉันก็กลับ. เดิน. เท้าเปล่า. กลับ.

- ณ. : คือยายไม่ใส่รองเท้า.
- ต.๒ : ๒๐ กิโลเมตร.
- ณ. : ถ้ามันอยู่ในนามันก็ปกติ. แต่เวลาต้องมาเดินโรงเรียน. ยายก็ไม่ได้ใส่รองเท้า. ๒๐ กิโลเมตร.
- ต.๑ : ๒๐ กิโลเมตร.
- ต.๒ : ไปกลับก็ ๔๐ นะคะ. จากโนนตาลมาเขมราฐ.
- ณ. : คือจากอำเภอโนนตาล. ตอนนั้นเป็นตำบลไผ่ม้าย.
- ต.๒ : เป็นตำบล.
- ณ. : เป็นตำบลโนนตาล. เดินเข้ามาตอนนั้นขึ้นอยู่กับอำเภอเขมราฐ.
- ต.๒ : คะ.
- ณ. : มาร้องเรียนที่ตัวอำเภอ.
- ต.๒ : คะ.
- ณ. : ๒๐ ไปกลับก็ ๔๐. เพื่อจะมาฟัง.
- ต.๒ : อาทิตย์ละ ๓ ครั้ง.
- ณ. : อาทิตย์ละ ๓ ครั้ง.
- ต.๑ : จ๊ะ. อาทิตย์ละ ๓ ครั้ง.
- ณ. : โอ้ย! ยายเดินอะไรขนาดนั้น.
- ต.๑ : เดิน! ฉันอยากรู้.
- ต.๒ : คำเป็นคนเดินเร็วด้วย.
- ต.๑ : ฉันอยากรู้ว่าที่นาของฉัน. ไครลัก. ไครขโมยไป.
- ณ. : แล้วตกลงนายอำเภอว่ายังไง.
- ต.๑ : นายอำเภอเค้าบอกว่า. เอ้า. ไม่ใช่หรอก. เค้าผ่านทางอำเภอแล้ว. จะมาร้องเรียนหาเอาอะไร.
- ณ. : แล้วยายก็กลับ.
- ต.๑ : ยายก็กลับ.
- ณ. : แล้วทำไงอีก.
- ต.๑ : อีกอาทิตย์หลังมา. ชั้นก็เดินไปพบที่ปลัด. ป้องกัน.
- ณ. : ปลัดป้องกันของอำเภอ.
- ต.๑ : ปลัดป้องกันของอำเภอ. เค้าบอกว่า. เอ้า. สวัสดิ์ชั้นขอทราบเรียนท่านปลัด. ท่านปกครองอยู่ที่นี้. ทำงานอยู่ที่นี้. หน่วย รพช. เค้ามาบ่อย. เอ้า. มา! เมื่อกี้เค้าเพิ่งลงไป. ท่านได้เซ็นให้เค้าหรือ. เซ็นอะไร. เซ็นที่ สร้างอ่างเก็บน้ำห้วยละห้า. โดนถูกนาแม่โฮ. ท่าน=
- ณ. : สร้างเขื่อน
- ต.๑ : =ปลัดรู้มัยอ่าว. เค้าก็บอกว่า. เซ็น ๆ เอะ. ผมก็ไม่เซ็น. เรื่องแผ่นดินเรื่องใหญ่. ผมจะเซ็นได้เมื่อไหร่บ้าง. กลับเอะ. ไม่ถูก. ดินของป่าจะให้ผมเซ็นมอบให้เค้า. ผมเซ็นไม่ได้.
- ณ. : ปลัดป้องกันคนนั้นบอก. ไม่ได้เซ็น.
- ต.๑ : ไม่ได้เซ็น.

- ณ. : ผมไม่กล้าหกรอกเรื่องที่ดิน. เรื่องแผ่นดิน.
- ต. : เรื่องแผ่นดิน.
- ณ. : ป้ากลับไปเถอะ. ที่ยังเป็นของป้า.
- ต. : จ๊ะ.
- ณ. : ปลัดบอกยังงี้.
- ต. : จ๊ะ.
- ณ. : แล้วป้าทำยังไง.
- ต. : ก็. ถ้าเป็นยังงั้นชั้นก็กลับ. กลับแล้วไปโรงเรียนที่อื่น. ใคร ๆ ก็ไม่ช่วย. ใครก็ไม่ช่วย! ปลัดคนเดียวที่ทำงาน. เป็นข้าราชการ.
- ณ. : แล้วปลัดคนนี้ทำอะไรให้มัยต่อมา.
- ต. : ไซ้. เค้ายกเรื่องหนี.
- ต. : ลา. ย้าย.
- ต. : เค้ายก็ลาย้าย.
- ณ. : Σ ย้ายไป.
- ต. : พอรู้เรื่องว่าจะต้องมีปัญหาแน่. เค้ายก็เลยย้าย. แล้วคนใหม่ก็มาแทน.
- ณ. : แล้ว, นี่เป็น เส้นทางการต่อสู้
- ต. : นายอำเภอไม่มีอยู่ตั้งหลายปีนะคะ. คะ.
- ณ. : อันนี้แค่เริ่มต้นนะฮะ. โรงเรียนกำนันผู้ใหญ่บ้าน. กำนันผู้ใหญ่บ้านในยุคนั้นบอกว่าที่ของแม่. ที่ของป้า. ไม่ใช่ที่ผม. ผมไม่เกี่ยว. ไปโรงเรียนเขาเอง. ไปโรงเรียนนายอำเภอ. อาทิตย์ละ ๑๒๐ กิโล. ถูกมัยฮะ.
- ต. : คะ.
- ณ. : ครั้งละ ๔๐ กิโล. ไปร้องปลัดป้องกัน.
- ต. : คะ.

เดียวหลังจากกรมข่าวแล้วจะกลับมา. เส้นทางการร้องเรียนของคุณยายคนนี้อยู่อีกยาวไกล. ๒๐ กว่าปี. ครูเดียว. เดียวกลับมาครับ.

กลับเข้าสู่ถึงลูกถึงคนนะครับ.

- ณ. : ตกลงพบนายอำเภอก็ไม่สำเร็จ. พบปลัดอำเภอฝ่ายป้องกันก็ไม่สำเร็จ. ยายก็ไปพบผู้ว่า. ข้าราชการจังหวัดอุบลตอนนั้น. จำได้มัยยาย. ตอนนั้นไปยังงี้.
- ต. : จำได้.
- ณ. : เป็นยังไง.
- ต. : ไป. เรียกร้องกับผู้ว่า. นายจ่านง

- ณ. : ตอนนั้นผมไปดู ผู้:
 ต.๒ : \sum ประมูล จันทรจ้านง.
- ณ. : อือ.
- ต.๑ : ประมูล จันทรจ้านง. ไปแล้วเค้าพูดว่า. เอ้า. ผมจะให้เค้าไปดู. ดู. เมื่อไหร่คะ. วันนี้!
 หละ ๗. ทำไมละ. จึงไปตะโกนละ. วันนี้ทำไมไม่ไป. เสียแคไหนป่า. ตาม. เสียแคนี้ ๗. (ทำมือ
 วาดประกอบ)
- ณ. : ป่าเขียนตรงไหนเนี่ย.
- ต.๑ : เขียนตรงที่พื้น. เสียเท่านี้ ๗.
- ณ. : อ้อ. ไปร้องเรียนกัน. จริง ๗ ยายเนี่ยรู้ว่าผู้ว่าจะไปออกวิทยุ.
- ต.๑ : จ๊ะ.
- ณ. : เลยไปดักที่สถานีวิทยุเลย.
- ต.๑ : จ๊ะ.
- ณ. : ไซ้มัย.
- ต.๒ : ค่ะ.
- ณ. : แล้วก็มาเจอกันข้างหน้า. ผู้ว่าบอกไหนเสีย. ยายเสียที่ไปแคไหน. ยายก็ก้มลงกับพื้นชิดกับ
 พื้นเลยเหอ.
- ต.๑ : ชิดกับพื้น. แคนี้ ๗. แคนี้ทำไมไม่มอบให้เขาละป่า.
- ณ. : อ้าว.
- ต.๒ : แคคืบเดียวเอง.
- ต.๑ : แคคืบเดียวเอง. ฉันก็โกยกับมือแกไถไป. ไซ้มัย! ไซ้มัย! (ทำท่าจับมือ เอมือถูกับพื้นดิน).
 พวกมึงไซ้มัย. (หัวเราะ)
- ต.๑ : เอมือผู้ว่าไถพื้น. ผู้ว่าราชการจังหวัด.
- ณ. : ยายจับมือผู้ว่าราชการจังหวัดเนี่ย. ไถไปกับพื้น บอกไซ้มัยด้วย. (คือมันไม่ใช่แคนี้)
 ต.๑ : (มันไม่ใช่แคนี้)
- ณ. : ยาย (ต้องการสื่อความหมายว่า) มันมากกว่านี้อีก.
- ต.๑ : (มันมากกว่านี้อีก)
- ณ. : มือผู้ว่าเล็ดออกเลยนะ.
- ต.๑ : จับ. ถูไปเลย.
- ณ. : เออ. แล้วผู้ว่าทำยังไง.
- ต.๑ : ผู้ว่าก็นั่งมอง.
- ต.๑ : ชั้นก็ว่า. เจ็บเหอ. นี่หละทำให้ฉันเจ็บปวด. ก็เหมือนกันกับเท่าผู้ว่าเจ็บนี่หละ.
- ณ. : ยายอ่อนเลย.
- ต.๑ : อ่อนเลย. ชั้นเจ็บใจ. ท่านเจ็บกาย. ไม่เป็นหรอก. บัวได้. บัวหาย. ชั้นเจ็บใจ. บัวไม่หาย.
- ต.๑ : รักษาหาย.

- ณ. : ฉันเจ็บใจ. ชั้นรักษาไม่หาย.
- ต. : จ้ะ.
- ณ. : ผู้ว่าบอกจะไปดูวันนี้เลย.
- ต. : จะไปดูวันนี้เลย.
- ต. : จะให้คนไปดู. ทำไมท่านไม่ไปดูเอง. แม่บอก. ผมจะส่งคนไปดู. แล้วจะไปเมื่อไหร่. ไปวันนี้แหละ. เมื่อไหร่. แล้ว, ใครจะไป. ผมส่งได้นะ. ผมเป็นผู้ว่าถ้าใครขัดขืนคำสั่งผมก็ส่งขังทั้งจังหวัดเลย. ผู้ว่าโมโหตอนเกิดแผลนะค่ะ. ก็รู้สึกเจ็บแล้วโมโหนะค่ะ.
- ณ. : (หัวเราะ) ยายทำใจต่อตอมนั้น.
- ต. : พຽງนี้ท่านนายอำเภอก็ออกไปหาอยู่ที่ไหน.
- ต. : Σ หลังจากไปพบผู้ว่าแล้วก็. วันต่อมาก็มีนายอำเภอเขมรารูลงไป.
- ต. : ไปพูดซีโน้น. ซีนี้. ไม่ใช่ว่าตงของฉันนะป่าไฮ. ไม่ใช่ว่าตงของฉันนะ.
- ณ. : ไม่ใช่เงินชั้นนะ.
- ต. : ตงของฉัน. เงินเดือนของฉัน. พอแต่ซื้อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง. ในครอบครัวของฉันนะป่าไฮ.
- ณ. : นายอำเภอหรือ.
- ต. : นายอำเภอ. ชั้นก็เกิดโมโห.
- ณ. : Σ แกไปบ่นทำไมละ. คือแกไปซีโน้น. ซีนี้. แล้วก็บ่น. บอกป่าไฮจะเอาเงินเยอะเยอะ. เงินผมก็มี. ไม่มี. ประมาณนั้นซีมัย.
- ต. : จ้ะ.
- ณ. : แล้วยายเลยโมโห.
- ต. : ยายก็โมโห. ทำมัย.: (ทูปใต้) ฉันไม่เรียกร้องท่านนายอำเภอ. ฉันเรียนกว่าให้ท่านนายอำเภอ.
- ต. : แสดงความเป็นธรรม.
- ต. : ให้ความเป็นธรรมแก่ฉัน. จะใช้อะไร. จะจ่ายอะไร. ฉันจะหมดที่นาแล้ว. บอกท่านนายอำเภอ. นายอำเภอบอกว่า. เอ้า. ป่าไฮ. ผมไปหาท่านกำนันก่อนเดี๋ยวมก็มา.
- ต. : รอผมอยู่นี้นะ.
- ณ. : ให้รอรู้อยู่นี้.
- ต. : ให้รอรู้อยู่นี้. เค้าทุกวันนี้. ไม่เห็นกันกับคนโน้นเลย.
- ณ. : (หัวเราะในลำคอ)
- ต. : ไปเลย.
- ณ. : (ยกมือไหว้ผู้ชม) ผมก็หัวเราะทั้งน้ำตาได้เหมือนกัน. คือยายบอกว่าชั้นไม่ได้จะเอาเงิน. ชั้นขอความเป็นธรรม.
- ต. : จ้ะ.
- ณ. : ชั้นอะไรยังงี้ก็ว่ากันไปเนี่ย. นายอำเภอบอกเอาละ. รอรู้อยู่นี้.

- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : เดี่ยวไปหากำนันก่อน. เดี่ยวมาอยู่ที่นี่นะ.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : $\left(\begin{array}{l} ๒๐ \text{ กว่าปีจนบัดนี้} \\ \text{ท่านนายอำเภอ} \end{array} \right)$ ท่านนายอำเภอเค้าเห็นฉันร้องไห้. เค้าก็ร้องไห้เหมือนกัน. ท่านนายอำเภอ! พุดผิดหรือพุดถูกจึงร้องไห้กับฉัน. ชี้เกี่ยจันรี หรือเคียดจันรี ชัน=
- ต. : รังเกี่ยจันรี โกรธจันรี
- ต. : =กับบอกว่าหรือโกรธจันรี. ไช้. ฉันก็สงสารป่าไฮ. เค้าก็ร้องไห้ไปเหมือนกัน. ร้องแฉ่งดั่ง ๆ แหละ. ฉันก็ได้ยิน.
- ถ. : ร้องให้ทั้งยายไฮ. ทั้งนายอำเภอเลย.
- ต. : จ๊ะ. ร้องให้ทำไมนายอำเภอ. ฉันสงสารป่าไฮ. ทำไมจึงพุดโกหกป่าไฮ. สงสารป่าไฮ.
- ถ. : วันนี้ป่าไฮอยากถาม.
- ต. : ป่าไฮอยากถาม. ขอทราบเรียน.
- ถ. : ถ้าวันนี้นายอำเภอดูอยู่เนี่ย. คือหลังจากวันนั้นที่เค้าบอก. ยายอยู่เนี่ย. แม่อยู่เนี่ย. แมไฮอยู่เนี่ย. เดี่ยวไปหากำนันแล้วเดี๋ยวจะกลับมา. ๒๐ กว่าปีตั้งแต่วันนั้นยังไม่เคยเห็นหน้านายอำเภอคนนี้อีกเลย.
- ต. : จ๊ะ.:: ถูก. ไม่พบ. ไม่เจอ. ไม่ได้ยินชื่อ.
- ถ. : ถ้านายอำเภอดูอยู่. ยายอยากจะทำถามอะไรเค้ามั๊ย.
- ต. : ไม่มี. ท่านนายอำเภอจะไปที่ไหน. ไม่รู้.
- ต. : หมายถึง. ถ้าเป็นเบิ่งรายการอยู่. ยายมีอีหยังสิฝากเพิ่น. หรือบมีอีหยังแล้ว. บติดใจอีหยังเพิ่นบ.
- ต. : บู้ความจริงเพิ่นอยู่. ถ้าผู้เพิ่นอยู่สิชอบพระคุณเพิ่นมาก ๆ.
- ถ. : ชอบพระคุณเพิ่นเพราะ...
- ต. : ชอบพระคุณเพิ่น. ให้เพิ่นได้ทำงานไปโดน ๆ. อายุเพิ่นก็ให้ยืน ๆ ถึง ๕๐๐ ปี. คำฟ้าไว้.
- ถ. : ตะก็ยายเพิ่นบอกว่ามาหลอกยายทำไม. มาร้องให้กับยายทำไม. แล้วก็มาทั้งยายไป.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : แต่ตอนนี้ยายบอกว่าถ้าดูอยู่ก็ขอให้มาซีพการงาน. มีอายุราชการที่ยาว. มีอายุยืน ๆ. ยายมาอวยพรเค้าอีก.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : เข้า. นายอำเภอคนนี้นำไป. ไม่มีอะไรเกิดขึ้น. แล้วทำไมยายรอดถึงที่โมง. นายอำเภอไม่มาซักทีเนี่ย.
- ต. : รอ ๓ โมง.
- ต. : ตั้งแต่ ๑๐ โมง.
- ต. : \sum ตั้งแต่เที่ยง. ตั้งแต่เที่ยงจนถึง ๓ โมงแลง.

- ณ. : อ้า. แล้วยายลงรถไฟ. ยายทำยังไงต่อ.
- ต. : ยายลงรถไฟ. ไม่ใช่. บ้านโนนทุ่งเค้าบอกว่า. ผมจะไปทำเนียบ. ไปมัยแม่. เค้าบอกว่า=
- ณ. : อ้อ
- ต. : =ยังงี้ไปมัยอา. ผู้ว่าอา ก็มี. ไป! มาเลยที่บ้านไม่ได้อะไรเลย. มากับเขาตามไปเลยว่าจะขึ้น
อำเภอ. ตามเขาไปเลย. เงินมีเท่าไร. เงินมี ๒๕ บาท. ก็ตามเค้ามาถึงกรุงเทพฯ.
- ณ. : ตามมากรุงเทพฯ.
- ต. : ไม่กลับมาบ้าน. พอรู้ว่าเค้าชวนไปแม่ก็ไปเลย.
- ณ. : เกาะรถเค้าไปว่าจั้นเถอะ.
- ต. : ค่ะ.
- ณ. : แต่ในตัวมี ๒๕ บาท.
- ต. : จ้ะ.
- ณ. : ยายกล้าเข้ากรุงเทพฯ.
- ต. : กล้า.
- ณ. : มี ๒๕ บาท.
- ต. : มี ๒๕ บาท. Z กับหนังสือร้องเรียนหนึ่งฉบับ.
- ณ. : จ้ะ.
- ณ. : เข้า. แล้วมากรุงเทพฯ. เกิดอะไรขึ้น.
- ต. : มากรุงเทพฯ. ไม่เกิดอะไรขึ้น.
- ณ. : ไม่มีอะไรเกิดขึ้นอีก.
- ต. : ไม่มีอะไรเกิดขึ้น. Z ไปทำเนียบไซ่มัย.
- ณ. : ไปทำเนียบ.
- ต. : ย่างเอา.
- ต. : ย่าง.
- ต. : เดิน.
- ต. : เดินจากรถ. ลงรถแล้วก็เดิน. เข้าทำเนียบ. ๒ โมงจนถึงทำเนียบ.
- ต. : ๒ ชั่วโมง.
- ต. : พี่เขยว่าเข้า
- ณ. : เดินจากหัวลำโพงมาถึงทำเนียบรัฐบาล.
- ต. : จ้ะ. พี่เขยบอกว่า. เข้า. เราเหนื่อย. ไม่เหนื่อย! ไม่ตาย. อด ๆ. แล้วก็ถึง. พี่เขยว่า. เข้า.
เธอว่าจะถึง. เมื่อไหร่จะถึง. มันไม่ถึงก็เดินสิ.
- ณ. : เดินเดี่ยวมันก็ถึงเองแหละ.
- ต. : จ้ะ.

- ด. : ไช้มัย.
- ต.๒ : ค่ะ.
- ต.๑ : มันไม่ถึง. เราก็ดูไป. เดี่ยวมันก็ถึง. มันไม่ย้อนไปที่อื่นหรอก. พี่เขยก็ร้องให้.
- ต.๒ : ปรากฏว่าหลงทางไปเขาดิน. (หัวเราะ).
- ด. : เข้าเขาดินเลย. ทำไมยายไปนึกว่าทำเนียบอยู่เขาดินล่ะ.
- ต.๑ : ไม่รู้หรอก.
- ต.๒ : ยายไม่รู้ทาง. ไม่รู้แห่ง.
- ด. : เข้าเขาดิน (หัวเราะ). แต่ว่าที่สุดก็เข้าไปทำเนียบได้นะ. ในที่สุดนะนะ. ไปยื่นหนังสือร้องเรียนกับเค้า. เค้าว่าไง.
- ต.๑ : เค้าบอกว่า. นายกเค้าไม่อยู่. เค้าเดินไปข้างนอก. เอ้า. ท่านเป็นใคร. ฉันก็เป็นผู้รองของนายก. ชั้นเป็นคนอยู่ที่นี้. รอคนจะมาพบ. เขาบอกว่า. รอคนจะมาพบ. เมื่อไหร่ฉันจะได้พบนายก. เอ้า. ผมก็ไม่รู้. ผมก็เป็นลูกน้องของนายก. เอ้า. ชั้นพบท่านได้หรือ. ได้. จะทำอะไรป่า. ชั้นฝากหนังสือนี้ให้ยื่นถึงนายกได้เลย. ชักวันจะให้ฉันรู้. เฒ่า. หมด. นายกคนโน้นก็ไม่พบหนังสือ.
- ต.๒ : ท่านเปรม.
- ด. : เชื่อว่าหนังสือไม่เคยถึงนายก.
- ต.๑ : หนังสือไม่ถึงนายก.
- ด. : สมัยที่มา. ครั้งแรกเนี่ยมาที่สมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ตินสุลานนท์. สมัยนั้น :: คนที่ทำเนียบเค้าก็เลยบอกว่า. ให้ไปที่กระทรวงมหาดไทย.
- ต.๑ : จ๊ะ.
- ด. : เค้าบอกว่าต้องไปร้องที่กระทรวงมหาดไทย.
- ต.๑ : จ๊ะ.
- ด. : แล้วทำไมยายถึงเชื่อเค้า.
- ต.๑ : ก็เชื่อเค้า ก็ไปร้อง.
- ด. : อ้าว. อ้ออยู่มหาดไทยหรือ. อ้อ ๆ ๆ. ยายก็ไปมหาดไทย.
- ต.๑ : ไป.
- ด. : เดินไปอีก.
- ต.๑ : เดินไปอีก. พี่เขยว่า. เอ้า. ภูเจ็บพื้น. เจ็บพื้นไม่เป็นไรเอาหัวมึงย่างเดินสิ.
- ต.๒ : เจ็บขา.
- ด. : พี่เขยมาด้วย. ภูเจ็บแล้ว.
- ต.๒ : ภูเจ็บขา. เจ็บเท้า. ปวดไปหมดแล้ว.
- ด. : ยายบอกมึงก็เอาหัวเดิน. (หัวเราะ)
- ต.๑ : ชั้นก็บอกว่าเอาหัวมึงเดิน. มึงชี้เกียจ. มึงเป็นคนชาย. ทำไมมึงชี้เกียจเดิน.
- ต.๒ : เป็นผู้ชายทำไมไม่อดทนอะไรยังเจีย.

- ต. : ไม่มีความอดทน.
- ถ. : ไปมหาดไทยที่นี่.
- ต. : ไปมหาดไทย.
- ถ. : เดินไปอีก. ไปถึงยื่นที่มหาดไทยเลย.
- ต. : ไปถึงที่มหาดไทยเลย. ยื่นหนังสือเค้าก็บอกว่า. เอ้า. หัวหน้ากระทรวงไม่อยู่หรือกาย. เค้าไม่อยู่ เขาก็ให้ฉันฝากไว้เถอะ. ฝากก็ฝาก. ฝากแล้วก็เดินกลับหลัง. เดินเท้าเปล่ามา. เดินกลับหลัง. ก็ไม่มันจะถึง. ก็ไม่มันจะถึง. พี่เขยก็ว่า. เอ้า. มันบ่นบายหรือ. ก็เดินจนมันถึง.
- ถ. : โดนพี่เขยย่นมัน. พอเรายื่นหนังสือได้แล้วซักเหนื่อยและ. เจ็บขาบ้างและ.
- ต. : เจ็บ.
- ถ. : เจ็บไซ้มัย.
- ต. : เจ็บ.
- ถ. : Σ พอดตอนที่จะไปยื่น. ยังยื่นไม่ได้เนี่ยยายไม่เจ็บ.
- ต. : ยายไม่เจ็บ.
- ถ. : พอยื่นได้รีบเจ็บแล้ว.
- ต. : ไม่เจ็บ.
- ถ. : เจ็บมัย.
- ต. : พี่เขยนะ.
- ถ. : อ้อ. พี่เขยยังบ่นอีกหรือ.
- ต. : พี่เขยยังบ่น. แล้วจะเอาอะไรเดิน. เอาหัวเดิน. เจ็บพื้นก็เอาหัวเดิน.
- ต. : เจ็บเท้าก็เอาหัวเดิน. แม่บอกพี่เขย.
- ถ. : เอ้า. ยายยื่นหนังสือที่กระทรวงมหาดไทยเรียบร้อย. ไม่ได้พบหัวหน้ากระทรวงอีกและ.
- ต. : ไม่มี.
- ถ. : ผมก็ไม่รู้ว่าสมัยนั้นใครเป็นรัฐมนตรีมหาดไทยละ. แต่ว่ายายกลับอุบลฯ กลับโนนตาล. ไซ้มัย.
- ต. : กลับอุบล, กลับโนนตาล.
- ถ. : ไปนั่งนับวัน. ผมถามยายนับวันเลย ๑๐. (ทำท่านับนิ้ว)
- ต. : เหมือนทุกวันเนี่ย. $\left[\begin{array}{l} \text{ที่แม่ นั่งนับวัน} \\ \text{ยายนับ} \end{array} \right]$ ยายนับวันยังไง.
- ถ. : ก็นับวันเมื่อไร. กูจะรู้ที่นาจะเกิดจะงายละ. (ทำท่านับนิ้ว). ที่นากูทำไม. :: สิ้นินอยู่นิ่งเฉย ๆ. นายที่ไหนกูก็ไปหมดแล้ว. ไม่มีใครให้ความเป็นธรรม. กูจะพังทิ้งหรือ. พังทิ้งผัวก็บอกว่า. เขาจะจับเธอไปเข้าตะราง. ลูกคนโตก็บอกว่า. เขาจะจับเธอไปเข้าตะราง. ตะรางเขาชิงอะไร. เขาชิงหมาวี. เขาชิงคน. กูก็จะยอมตายอยู่ที่ตะราง. ตายใครก็ไม่ให้ไปหามกูเลย. อยู่กับตะราง.
- ต. : ให้เฝ้าที่ตะรางเลย. เพราะว่าเวลาแม่มากรุงเทพฯ. หรือเดินทางมายื่นหนังสือเนี่ย. ทางในท้องที่เนี่ยก็จะถูกกัน. คือ, กรรมการหรือว่าผู้ใหญ่บ้านอะไรยังเจ็ย. จะชู่อะ. ให้แม่ไปร้อง

- เรียน. ไปฟ้องร้องหลวง. จะชนะหลวงได้ยังไง. เดี่ยวเขาจับขังคุก. พ่อก็กลัว. พ่อก็บอกแม่.
- ณ. : หยุตนา.
- ต. : อย่าไปเลยอะไรยังเงี้ย. เค้าจับเข้าตะรางนะ.
- ณ. : กูไม่หยุต.
- ต. : พี่ชายนะ. เค้าบอกว่า. หยุตเดอะน้อง. หยุตเดอะ. เดี่ยวตายนะ. เอ้อ! ตัวอยู่ค้ำฟ้า. ค้ำไปเลย.
- ต. : แม่เกิดมาครั้งเดียว. แม่ตายครั้งเดียว. แม่บอก. แต่สมบัติของยายที่ให้แม่. แม่ไม่ยอมให้มันตายไปพร้อมกับแม่. แม่พูดบอกพี่ชายนะคะ. บอกพี่ชายของแม่. บอกลุง
- ต. : พี่ชาย. โธ๊ะ. พูดอะไรก็ไม่เอา ๆ. (เอาผ้าขาวม้าเช็ดหน้าตา)
- ต. : เขาห้าม. แกกั๊วน้องแกโดนจับ. โดนอะไร.
- ต. : ครั้งนี้แหละพี่ชายก็ร้องให้. มึงจะให้ทำไมให้กูตายก่อนมึง. มึงเป็นพี่ชายอย่าเพิ่งตาย. กูไม่กลัวหรอก. อะไรกูก็ไม่กลัว. ถ้ากูไม่ได้ที่นาพ่อแม่มกูดิน. กูต้องนำ.
- ต. : ต้องไปตามเขา.
- ต. : พูดกับพี่ชาย. พี่ชายก็บอกว่า เอ้า. อันนี้อ้ายชั่วเหลือเกิน. โดย่งชั่ว. ยิ่งโง่เท่ากับสัตว์สี่เท้า.
- ณ. : พี่ชายดำ.
- ต. : ชั้นดำพี่ชาย.
- ณ. : เราดำ. ยายดำ.
- ต. : ดำ.
- ต. : ไม่รู้จักรักษามรดกพ่อแม่.
- ต. : กระจุกเธอแล้วมองใส่นี้ก็กิโ. กระจุกพ่อ กระจุกแม่. กระจุกพี่ชาย. พี่สาว. มองใส่นี้ก็กิโ.
- ต. : รวมแรงกันบุกเบิกนา.
- ต. : ทำไม่ให้เราติดตามที่นาของเรา. เค้าบอกกับพี่ชาย. เค้าก็บอกกับผัว. พ่อมึงเอ๊ย. ให้มันหยุตชะเด้อ. อย่าให้มันไปนำเถอะ. หาเอาใหม่. ไม่ใช่! กูหาเอาใหม่ก็ของกู. ไม่ใช่ของพ่อของแม่กู. พูดกับพี่ชาย. ไม่เคยพูดปดพี่ชายซักครั้งเลย.
- ณ. : ให้ไปหาเอาใหม่ก็ของกู. แต่มีมันที่ของพ่อแม่กู.
- ต. : จ๊ะ.
- ณ. : กูต้องเอาคืน.
- ต. : กูต้องเอาคืน. มันเอาไปไหนกูก็นำตาม.
- ณ. : เพราะกูไม่เคยยอมให้มันเอาของกูไป. ไช้มัย.
- ต. : จ๊ะ. บอกว่า. หนึ่งกูไม่ยอมสละสิทธิ์ของกูไป. สอง. กูไม่ยอมว่า. กูจะไม่ได้คืน. กูต้องเอา. แม่กูทำเอา. เดี่ยวเธออย่าเพิ่งตาย. ทำรอฟัง.
- ณ. : เอาละ. ๑๕ วันผ่านไปย้ายไปกรุงเทพฯ ใหม่.
- ต. : จ๊ะ.
- ณ. : หลังจากกลับจากกระทรวงมหาดไทย. กลับมา ๑๐ กว่าวันไช้มัย.
- ต. : จ๊ะ.

- ณ. : ยายกลับไปกรุงเทพฯ ใหม่.
- ต. : ไป.
- ณ. : ไปที่กระทรวงมหาดไทย.
- ต. : ไปที่กระทรวงมหาดไทย.
- ณ. : ไปเพื่อจะถามว่า, ไปถึงไหนแล้ว.
- ต. : ไปถึงไหนหนังสือฉัน. เอ้า. มันจะไปถึงไหน. ป้าไม่รู้ว่าจะกระทรวงมหาดไทยอยู่ที่ไหนหรือ. ฉันก็ร้องไห้. อยู่ที่นี้ทำไมไม่บอกฉัน. ถ้าไม่ทำงานให้ฉันก็ขอให้ส่งฉันกลับ. ฉันจะไปเอาที่นาฉันคืน. ไม่กลัว ตะราง. เปล่า. ฉันไม่กลัวตะราง.
- ณ. : ตอนที่ป้าไปที่,
- ต. : ถ้า, ถ้าทรัพย์สินของท่านให้ท่านไปเก็บเอา. ฉันก็ไม่เอา. ไปเก็บเอาเลยชั้นไม่เอา. ทรัพย์สินของท่าน. ทรัพย์สินของรัฐบาล. ทรัพย์สินของหลวงไปเก็บเอาเลย. หินก้อนทรายเม็ดชั้นไม่เอา. จะเอาที่ชั้นคืนอย่างเดียว.
- ณ. : เข้าใจครับ. แล้วยายไปที่กระทรวงมหาดไทยอีกทีหนึ่งเนี่ย. ที่บอกว่าหนังสือร้องเรียนยายหาย. หรือไม่มีคนรับเอาไว้. จำได้มั๊ย.
- ต. : มีคนรับเอาไว้. แต่เขาไม่ให้ดูหนังสือ.
- ณ. : มันเป็นอย่างไง.
- ต. : มันเป็นอย่างไง. ชั้นก็เรียนว่า. ทำไมไม่ให้ฉันพบหนังสือฉัน. ท่านนอนเอาเงินเหรอ.
- ณ. : คือที่กระทรวงมหาดไทยย้ายไปอีกที่ บอกหนังสือชั้นอยู่ไหน.
- ต. : หนังสือฉันอยู่ไหน.
- ณ. : แล้วเจ้าหน้าที่เค้าบอก. เค้าไม่รู้.
- ต. : ไม่รู้.
- ณ. : แล้วยายบอกว่า. นอนเอาเงินชั้นเหรอ.
- ต. : นอนเอาเงินชั้นเหรอ. ทำไมไม่รู้. ฉันมาร้องเรียนทำไมไม่รับปากฉัน. รู้หรือ. ว่าฉันโดนน้ำเจตนา. ไม่ใช่ว่าน้ำธรรมชาติ. น้ำเจตนาทำให้ฉันจน.
- ณ. : น้ำเจตนาคือ...
- ต. : ก็คืออ่างเก็บน้ำ (มีคนสร้างให้)
- ณ. : (ที่มันทำให้ท่วม) ไม่ใช่ธรรมชาติ.
- ต. : ค่ะ. ไม่ใช่ฝนตกลงมาท่วม. เป็นอุทกภัยอะไรยังงี้ค่ะ.
- ณ. : แล้วยายจำได้ว่ายื่นเอาไว้แล้วคราวก่อน. ไปเก็บเอาไว้ตรงไหน ถูกมั๊ย.
- ต. : จ๊ะ.
- ณ. : ยายบอกว่ายังไง. ตอนนั้น.
- ต. : เอาไปเก็บไว้ที่ไหน. เอ้าก็วางไว้ที่นั่นแหละ. เอาไปที่ไหนมาให้ฉันดู. ฉันว่ากระทรวงมหาดไทยจะเป็นธรรมถึงไหน. จะเป็นหลักธรรม. รักษาประเทศ. เอามาให้ฉันดู.
- ณ. : เค้าว่าไง.

- ต. : เค้านอกว่า เอ้า. กุญแจก็หาย กลอนก็ตก. กลอนก็=
- ถ. : เอ้า. อ่างกุญแจหายอีก. กลอนก็ตกอีก. อ้อ.
- ต. : =ตกชั้นปลดผ้าจากคอชั้น. ชั้นจะพังเอา. (ทำท่าปลดผ้าจากคอประกอบ)
- ถ. : ยายปลดผ้า ผ้าขาวม้าออกมาบอกชั้นจะพังตู้นี้เลย.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : ยายจะไปพังตู้เค้าได้ยังไง.
- ต. : พัง! หนังสือไม่มีผู้ปกครอง. ตู้ไม่มีผู้รับรอง.
- ต. : ตู้ไม่มีใครดูแล.
- ถ. : ตู้ไม่มีใครดูแล.
- ต. : ตู้ไม่มีใครดูแล.
- ถ. : ยายบอกไม่ใช่เธอ. มันตู้ของชั้นนะ.
- ต. : ตู้ของฉันทำไมจึงจะไม่ให้ฉันดู. ตู้ของใครเนี่ย. ตู้ของรัฐบาล. รัฐบาลปกครองใคร. รัฐบาลปกครองราษฎร. ประชาชน. ถ้าไม่มีความหมายฉันจะพังทิ้ง. พี่เขยดึง. ดึงเสื้อไว้. ไอ้ท่ามึงโกหกพี่เขยเค้าว่า.
- ถ. : โกหก. ที่สุด. ที่สุดมันก็ไปเอากุญแจมาเปิดจนได้.
- ต. : จ๊ะ.
- ถ. : ไช้มัย. มันก็หากุญแจเจออะ.
- ต. : ก็เดินเอากุญแจมาเปิดให้.
- ถ. : นี่มันแกลังกันนะ.
- ต. : มันแกลัง! มันทำผิดแล้วมันแกลัง.
- ถ. : แล้วก็เอาหนังสือมา.
- ต. : เอาหนังสือมา. จะให้ฉันเอาไปไหนหนังสือนี้.
- ถ. : หนังสือนี้ก็ยังอยู่ที่เดิม. เหมือนเมื่อวันก่อนที่เอามายื่นก็ยังอยู่ตรงนั้นแหละ.
- ต. : จ๊ะ ๆ. ยังอยู่ตรงนั้นแหละ.
- ถ. : แล้วยายบอกจะให้ฉันเอาไปไหนอีกเนี่ยหนังสือ.
- ต. : จะให้ฉันเอาไปไหนหนังสือนี้. ชั้นเอาไปไม่ได้. สุดแล้ว. จะให้ฉันเอาไปไหน.
- ต. : มาถึงที่สุดแล้ว.
- ต. : เอาไปยื่นทางผู้ว่าราชการจังหวัด. เขาบอกว่าเอาไปยื่นทางข้าราชการ. ผู้ว่าราชการจังหวัด.
- ถ. : ให้เอากลับไปยื่นผู้ว่า. (พยักหน้าช้า ๆ สีหน้าแบบไม่ค่อยพอใจ)
- ต. : จ๊ะ. ไปเถอะ. ชั้นก็ไปยื่นกับผู้ว่า. อยู่ที่กรุงเทพฯ อยู่ที่กระทรวงมหาดไทย. ชั้นก็ไปยื่นกับผู้ว่า. ยื่นกับผู้ว่า. ไปเรียกร้องผู้ว่าเค้านอกว่า. ไปยื่นหัวหน้าหน่วย รพช. มา. ฉันก็บอกว่าจะไปเรียกนะคะ.
- ต. : ไปเรียกมา. ไปเรียกมาป่า. เรียกหัวหน้า รพช. มา. ฉันจะไปเรียกคนไหน. ฉันไม่รู้คนไหนมันเป็นคนไหน. ป้าทำไมไม่ไป. ชั้นก็ไม่มีคำจะพูด. เอ้า. ชั้นไม่ได้มาเป็นคนรับใช้ของผู้ว่า

- การจังหวัด. ฉันก็ไม่ไป. ฉันก็นั่งเฉย.
- ณ. : แล้วไงต่อ.
- ต. : ท่านก็ไปเอง. ไปเรียกมา.
- ณ. : เรียก รพช. มา.
- ต. : เรียก รพช. มา. มานั่งคุยกัน. ป้า. นานะไร. เอ้า. แยกไปยึดเอาที่นาของฉัน. ฉันก็มาตาม ร้องเรียน. ฉันก็ว่า. ป้า:: ป้าไม่รู้อะไรเป็นอะไรเหวอ. เขาบอกว่ายกเลิกที่นา. ยกออกทั้ง ประเทศไทยเหวอค่า:: ฉันก็ตอบ. ฉันตอบ. ที่นี้มันบอกว่ายังงี้. เอ้า. ทำไมจึงทำว่าจะยกเลิก ที่นา. เอ้าป้าไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร. มันพูดไม่รู้อะไรเป็นอะไร:: ตีนข้างเหยียบปากนก. ไอ้. ยังงั้นก็พูดไปได้.
- ณ. : คือ รพช. เนี่ยบอกว่าป้าไม่รู้อะไรเหวอ หลวงเนี่ย รัฐเนี่ย แยกยกเลิกที่นาทั่วประเทศแล้ว.
- ต. : จ้ะ.
- ณ. : คือจะหลอก. หลอกยายนี้แหละ. ไซ้มัย.
- ต. : จ้ะ.
- ณ. : คือประมาณว่ายายไม่รู้เหวอรัฐแยกยกเลิกแล้ว. ไม่มีที่นาทั่วประเทศแล้ว. ไม่มีคนเป็นเจ้าของ แล้ว. กะจะหลอกยายเลย. ไซ้มัย.
- ต. : ก็หลอกยาย. ยายก็บอกว่าที่นาไม่ใช่ว่ากระดูกสันหลังของประเทศชาติเหวอท่าน. ฉันขอกราบ เรียนท่าน. ที่นาไม่ใช่ว่ากระดูกสันหลังประเทศชาติเหวอ. ขอให้ยกออกทั้งหมด. ฉันก็ไม่ ยายากจะมีเหมือนกัน.
- ต. : แต่ถ้าจะมายกเลิกแม่คนเดียวแม่ไม่ยอม. แม่บอก.
- ณ. : โอ้โฮ. นี่คือขั้นตอน. นี่เอาคร่าว ๆ นะครับเพราะเวลาเราจำกัดจริง ๆ. แต่ว่านี่ไล่ให้เห็นถึงขั้นตอนกระบวนการ. มีอยู่ครั้งนึงผมขอสั้น ๆ ตรงนี้. ยายเนี่ย. เขียนหนังสือเองไม่เป็นร้องเรียน ครั้งแรกยังให้อาจารย์เขียนให้เลย. เป็นพ่อใหญ่ไซ้มัยฮะ. แต่มีอยู่ครั้งนึงยายอดทนเขียน. ค่อย ๆ เขียน.
- ต. : ค่อย ๆ เขียน.
- ณ. : ครั้งเดือน.
- ต. : ครั้งเดือน.
- ณ. : ได้ ๕ บรรทัด.
- ต. : ได้ไปยื่นทางอำเภอ. แเค้บอกว่าใครทำหนังสือให้. ชั้นทำเอง. ทำอย่างงี้ไม่ใช่ว่าคำร้องหรือก เอาไปทำใหม่. แเค้ก็ยื่นหนังสือให้ไปทำใหม่. แล้วชั้นกลับไปและ.
- ณ. : แเค้ยังหัวเราะด้วยไซ้มัย.
- ต. : แเค้ก็หัวเราะ.
- ณ. : ว่าตัวหนังสือมันโย้ไป. โย้มา. ก็ยายไม่เคยเขียนนะ. เขียนครั้งเดือนนะ ๕ บรรทัดนะ.
- ต. : จ้ะ.
- ณ. : แต่เค้บอกใช้ไม่ได้เอาไปทำใหม่. แเค้หัวเราะด้วย.

- ต.๑ : เค้าวัวเราะด้วย.
- ถ. : แล้วยายทำไง.
- ต.๑ : ยายก็กลับมา. ไปหาท่าน.
- ต.๒ : อุทัย ๆ.
- ต.๑ : ไปหาท่านปลัดอุทัย. เค้าเป็นปลัดเก่า. พี่. เค้าก็เป็นเพื่อนกันกับพี่ชาย. พี่ ๆ. ทำหนังสือให้น้องหน่อย. เค้าก็ทำยังงั้นเอง. ทำยั้ง ๆ ละ. ร้องเรียนท่านอำเภอ. ท่านผู้ว่า. ท่านผู้ใหญ่บ้าน. ท่านกำนัน.
- ถ. : ทำให้หมดทุกชั้นตอน. อยู่ในหนังสือฉบับเดียว.
- ต.๑ : ทำให้ใบน้องทั้งหมด. เสร็จแล้วน้องจะไปยื่นหนังสือ. ยื่นผู้ใหญ่บ้าน. กำนัน. อำเภอ. จังหวัด. แล้วก็ไปยื่นกระทรวงด้วย.
- ถ. : ทุกวันนี้ยายยังเชื่ออยู่มั้ย. เวลาจะไปร้องเรียน. จะไปร้องเรียนอีกมั้ยเนี่ย.
- ต.๑ : ไม่ไป.
- ถ. : ไม่ไปแล้ว.
- ต.๑ : ไม่ไป.
- ถ. : ๒๗ ปีพอแล้ว.
- ต.๑ : ๒๗ ปี. พอแล้ว. เรียนจบอะไรมา. เรียนจบอะไร ๒๗ ปี. มีหรือคนเรียน ๒๗ ปี.
- ถ. : ไม่ร้องแล้ว. จะรออยู่ที่บ้าน.
- ต.๑ : จะรออยู่ที่นา. ไม่รออยู่ที่บ้าน.
- ถ. : ที่นา.
- ต.๑ : อยู่นา.
- ถ. : พ่อเคยห้ามแล้ว.
- ต.๒ : ค่ะ.
- ถ. : ลูก ๆ เคยห้ามพ่อมั้ย.
- ต.๑ : เคยห้ามเหมือนกัน. เร็ว ๆ นี้ก็ห้ามก่อนที่แม่จะลงปลุกกระตือบอยู่.
- ต.๑ : ลูก ๆ มันร้องทุกคนแหละ.
- ต.๒ : เป็นห่วง.
- ต.๑ : ห่วงแม่เพราะแม่แก่แล้ว.
- ต.๒ : ด้วยความที่แบบแม่มุงมั่นมากนะค่ะ. แม่ก็เคยบอกว่าที่นาแม่เนี่ยมันตายตอนน้ำท่วม. ซึ่งมันเป็นมรดกฝังรกของแม่. มันได้ตายไปตอนน้ำท่วม. (น้ำเสียงสั้นเครือ) แม่เนี่ยแก่ขนาดนี้แล้ว. แล้วร้องเรียนมาตั้ง ๒๗ ปี. ไปหน่วยงานไหนจนกระทั่งแบบว่า ถ้าเป็นคนเดินเท้าเปล่าก็เท้าบางหมดแล้ว. แม่จะทำให้ที่นาแม่เกิดก่อนที่แม่จะไปเกิด. ลูกก็ขัดไม่ได้. เพราะแม่ลงไปปลุกกระตือบอยู่. หนูเองเนี่ยเคยพูดกับแม่ในคืนวันเดือนพฤศจิกายน ปี ๔๖ นะค่ะ. บอกแม่ว่าเค้าจะจับนะแม่. รัฐบาลเค้าแข็งมากเลยนะ. พวกศาลทหาร ตำรวจเป็นของเค้านะแม่. แม่ไม่กลัวเหวอ. เค้าจับขังคุณนะ. แม่บอกถ้าถูกต้องให้เค้าขัง. แต่ถ้าไม่ถูกต้อง. แม่

ไม่ยอม. คุณเค้าก็ขังคนนั้นแหละ. เค้าไม่ได้ขังแซ่หน้าเหมือนปลากัดนะ. แม่บอก. แม่ตัดสินใจแล้ว. ถ้าขังในเรื่องที่ถูกต้องแม่ยอมรับ. แต่เนื้เขามาลักขโมยเอาที่นาแม่นะ. ซึ่งเป็นมรดกของแม่. คือเป็นที่มรดกของยายเนื้ที่ให้แม่มั่นอุดมสมบูรณ์มาก. คือเป็นตลาดให้ชาวบ้านละแวก ๓ หมู่บ้าน ได้หาอยู่. หากิน. เก็บของป่า. หาเห็ด. หาหน่อไม้อะไรยังเงี้ย. หาปู. หาปลา. เป็นอยู่ข้าว. อุ้มน้ำด้วยซ้ำ.

- ต.๑ : ยาสมนไพรด้วย.
- ถ. : มีสมุนไพรว.
- ต.๑ : อยู่ที่บ้านก็พูดไม่ได้. ไปอะไรก็พูดไม่ได้. มีแต่อยากร้องอย่างเดียว. ไปหาเค้าก็ร้องมา. เพราะว่าเขารังแก. ว่าเขาเอาของฉัน. แล้วเค้าไม่ให้. (น้ำตาคลอ)
- ต.๑ : ปีนี้อยากจะทำนาเลย. เพราะถึงฤดูนาแล้ว.
- ถ. : นี่จะถึงฤดูนาแล้ว.
- ต.๑ : ค่ะ.
- ถ. : คุณเขมพร. วันนี้อยากจะห้ามแม่มัย.
- ต.๑ : ห้ามแม่ไม่อยู่แล้วค่ะ.
- ต.๑ : ก็ต้องช่วยกันค่ะ. เหมือนเป็นคนอกตัญญู ถ้าหากว่า
- ต.๑ : ถ้าเราไม่ช่วย.
- ต.๑ : แม่มุ่งมั่นในมรดก. เราเองยังไม่สามารถจะหาเพิ่มพูนรายได้แม่ได้. แต่มรดกเดิมที่มีอยู่. เราก็ควรจะรักษาและช่วยฟื้นฟู. ที่นาเนื้เป็นหัวใจของครอบครัวเราที่สุด. เพราะว่าถ้าอย่างคนอื่นเนื้. เค้าอาจจะมีลูกรับราชการ. แต่พ่อแม่เป็นชาวนาใช้มัยค่ะ. แต่ว่าลูกของแม่เนื้ไม่ได้รับราชการเลย. แล้วก็สืบทอดสายเลือดลูกชาวนา. เรื่องการทำนามาตลอด. พอไม่มีที่นาเนื้ (เสียงสั้น) ก็ไม่รู้จะมีหลักประกันอะไรให้ชีวิตดีขึ้น. หรือว่าทำอยู่ทำกินได้ค่ะ.
- ถ. : ทำไมยายถึงคิดว่าประเทศยังมีความเป็นธรรมอยู่. มีความเป็นธรรมมีมัย. ยายคิดว่ามีมัย.
- ต.๑ : ไม่มี. ถ้ามีมัน,
- ถ. : ไม่มีความเป็นธรรม.
- ต.๑ : ไม่มีความเป็นธรรม. แค ส.ป.ก. เค้า, เนื้อที่ดินเสียไป ๖๐ ไร่. เค้าจะให้ ๓๐ ไร่. ที่ดินมันสมควรละให้ ๑๕๐ ไร่. ใช้มัยละ. มันจะเอาดิน ส.ป.ก. ให้เรา. เราจะรับได้เมื่อไหร่. เรามีโฉนด มีน.ส.๓ จะให้เรา รับ ส.ป.ก. จะให้เรา ยอมรับเอาเมื่อไหร่.
- ถ. : ครับเข้าใจครับ. เป็นเช่าซื้ออะไรอย่างที่บอก. ตอนที่ซักรั้ที่แล้ว.
- ต.๑ : เช่าซื้อ. ฉันจะไปเอาอะไรมาซื้อ. ฉันไม่มี. จะเอาอะไรมาซื้อ. แล้ว ๒-๓ วันมาบอกเข้า. ให้แม่โย ๓๐ ไร่. ทั้ง ๓ เจ้าที่นา. เข้า. นาเค้า ๖๐ ไร่. เขาเสียหายไปเท่าไหร่.
- ถ. : ๒๗ ปี.
- ต.๑ : ๒๗ ปี.
- ถ. : ๖๐ ไร่. แต่ว่าวัวควาย. ครอบครัว. ชีวิต ถ้าจะหาที่มาให้ชดเชย ๓๐. และให้เช่าซื้ออะไรด้วยเนื้. ไม่ต้องเปรียบเทียบกันเลย. เอาละผมไม่มีเวลามากไปกว่านี้. ขอให้ยาย

โชคดี (ยกมือไหว้) มีคนให้กำลังใจยายเยอะเลย.

- ต.๑ : สาธุ!
- ต.๒ : ขอบคุณทุกคนที่ให้กำลังใจยายนะ. เว้าผ่านทางรายการนะ.
- ต.๓ : สาธุ! พวกที่โดมิจิตใจ. ศีลธรรม. ซ่อยผู้ข้า. ก็ขอให้มีความสุขเจริญ ๆ ๆ ขึ้นไปเจ้าข้า
เถิด. (พนมมือ)
- ต.๔ : แม่บอกขอบคุณทางรายการ. ผ่านทางรายการนะคะ. ท่านผู้ชมที่ให้กำลังใจแม่ก็ขอให้ทุกคน
มีความสุขความเจริญ.
- ต.๕ : ผู้พากษ์วิจารณ์รายการก็ขอให้รำให้รวย. ให้มีผู้นับถือสื่อนาย. เมื่อนำเมื่อไหนให้ใหญ่. ให้โต.
ใหญ่จนยิ่งกว่านายก. สาธุ! สมพรปากเจ้าข้า.
- ณ. : สวัสดีครับ.



ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกมลวรรณ ปกรณ์ขจรนาวิน เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๑๖ ที่ จังหวัดชลบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยม) สาขาวิชาภาษาไทย จากคณะ อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ต่อจากนั้นได้เป็นอาจารย์สอนวิชา ภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่โรงเรียนเทคโนโลยีทีพีไอ จังหวัดระยอง เป็นเวลา ๗ ปี ได้รับคัดเลือกเป็นบุคลากร ดีเด่นของโรงเรียน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๓ และได้รับรางวัลครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ก่อนจะเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๔๖